

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี และประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

ดร. คำรงค์ สุวานดี
ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติศาสตร์ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีและสาธารณรัฐเกาหลี

เกาหลีสมัยโบราณก่อนการปกครองของญี่ปุ่น

คาบสมุทรเกาหลีเป็นดินแดนของชนที่มีอารยธรรมเก่าแก่มาช้านาน โดยได้พบร่องรอยการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในแถบนี้ของโลกในยุคหินเก่า หรือราว 700,000 ปีมาแล้ว แต่หลักฐานทางโบราณคดีได้แสดงให้เห็นว่า มีผู้คนอาศัยอยู่บนคาบสมุทรเกาหลีราว 500,000 ปี เพราะมีการขุดค้นพบเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำด้วยหิน เช่น ขวานและมีด รวมทั้งพบโครงกระดูก ทำให้นักประวัติศาสตร์สามารถล่วงรู้เกี่ยวกับชีวิตคนในสมัยโบราณ ในยุคนี้เรียกกันว่า ยุคพาลีโอลิธิค (Palaeolithic) ที่ผู้คนดำเนินชีวิตอยู่ด้วยการล่าสัตว์ หาของป่า และหาปลา โดยพวกเขาอาศัยอยู่ตามถ้ำต่าง ๆ

ต่อมา มีคนอีกกลุ่มหนึ่งได้พากันอพยพเข้ามาอาศัยอยู่บนคาบสมุทรแห่งนี้เมื่อ 5,000 ปีหรือในยุคนีโอลิธิค (Neolithic ราว 5,000-1,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช) คนกลุ่มนี้มีถิ่นที่อยู่เดิมในแถบภูเขาอัลไตในตอนกลางของทวีปเอเชีย หรือบริเวณประเทศมองโกเลียและแคว้นไซบีเรียตะวันออกปัจจุบัน มีผู้กล่าวว่ากลุ่มผู้อพยพนี้คือชาวเผ่าตังกัส (Tangus) ภาษาพูดอยู่ในตระกูลอูราล-อัลไตก (Ural-Altaic) ได้เข้ามาครอบครองดินแดนที่มนุษย์หินอาศัยอยู่โดยได้ขับไล่ชนเผ่าดั้งเดิมบางส่วนออกไปจากคาบสมุทรเกาหลี ชนเผ่าดั้งเดิมนี้ได้หนีไปอาศัยอยู่ในเกาะญี่ปุ่นและกลายเป็นพวกไอนุหรือชนพื้นเมืองดั้งเดิมของญี่ปุ่นไป ส่วนชนเผ่าตังกัสได้เริ่มก่อสร้างถิ่นฐานบ้านเรือนขึ้นมาเป็นปึกแผ่น อาจถือได้ว่าชนเผ่าตังกัสก็คือบรรพบุรุษของคนเกาหลีปัจจุบัน

ในปี 2333 ก่อนคริสต์ศักราช เทพเจ้าตันกุน (Tangun) กษัตริย์ในตำนาน ได้รวบรวม บ้านเรือนที่ตั้งอยู่กระจัดกระจายเป็นราชอาณาจักรขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม และตั้งชื่อ ว่า อาณาจักรโชซอน (Choson) ซึ่งแปลตามตัวอักษรว่า "ดินแดนที่สงบยามเช้า" (Land of the Morning Calm) และสร้างนครหลวงแห่งแรกที่นครเปียงยาง

ตันกุนซึ่งเป็นโอรสของสวรรค์ได้แต่งงานกับหญิงชาวบ้านเผ่าที่บุชารูปหมี่เป็น ตำนานได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง แต่ก็ยังเป็นประเด็นที่นักวิชาการโต้แย้งกันอยู่ถึง เนื้อหาของตำนานที่ไม่ค่อยตรงกัน อย่างไรก็ตาม คนเกาหลีเชื่อกันว่าเรื่องราวของการกำเนิด ชาติเกาหลีนี้มีจริง ทำให้ทางราชการกำหนดให้วันที่ 3 ตุลาคมของทุกปีเป็นวันหยุดประจำ ชาติและเรียกว่าวันกำเนิดชาติ (National Foundation Day) ในปัจจุบัน

เกาหลีโบราณอยู่กันเป็นชุมชนเป็นหย่อม ๆ ในหมู่กลุ่มคนที่สืบสายมาจากตระกูล (Clan) เดียวกัน (ซึ่งสายตระกูลมีลักษณะคล้ายคลึงกับครอบครัวขยายขนาดใหญ่ ต่อมา ตระกูลได้เพิ่มความสลับซับซ้อนขึ้น โดยจะมีครอบครัวหนึ่งทำหน้าที่เป็นแกนกลางของสาย ตระกูลห้อมล้อมไปด้วยครอบครัวที่สืบสายโลหิตเดียวกันมากมาย ตระกูลหนึ่ง ๆ จะอาศัย อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เป็นเจ้าของที่ดินและทรัพย์สินร่วมกันและมีแรงงานเพื่อร่วมกันทำงาน ในกิจกรรมต่าง ๆ ของตระกูล

ปฏิทินประวัติศาสตร์ของเกาหลี

ก่อนคริสต์ศักราช

ปี 2333	กำเนิดชาติเกาหลีโดยตันกุน - เทพเจ้าผู้สร้างอาณาจักรโชซอนยุคเก่าขึ้น ในวันที่ 3 ตุลาคม
1000	ยุคนีโโอลิธิค
300	ยุคทองแดง
57	ยุคเหล็ก

คริสต์ศักราช

ปี -667	ยุคสามอาณาจักร - ซิลลา เพ็กเจ และโคกูริว
---------	--

668-918	อาณาจักรซิลลา (สหพันธรัฐรวมซิลลา)
919-1392	อาณาจักรโคกูริว
1392-1910	อาณาจักรโชซอนยุคใหม่ หรือราชวงศ์ช็ย็
1910-1945	ถูกญี่ปุ่นยึดครอง 35 ปี
1945-1948	เป็นดินแดนในอารักขาขององค์การสหประชาชาติ (ส่วนทางเหนืออยู่ในการอารักขาของสหภาพโซเวียต ส่วนทางใต้มีสหรัฐฯ เป็นผู้ให้การคุ้มครอง)
1948	ตั้งเป็นประเทศเอกราช โดยแบ่งคาบสมุทรเกาหลีออกเป็น 2 ประเทศ

อาณาเขตของตระกูลถือเป็นสมบัติร่วมที่ทุกคนจะต้องช่วยกันปกป้องมิให้คนอื่นหรือจากสายตระกูลอื่นเข้ามารุกกล้าได้) และรวมกันเข้าเป็นแคว้นเล็กแคว้นน้อย ตลอดช่วงก่อนคริสต์ศักราชนั้น แคว้นเหล่านี้ได้รวมตัวกันขึ้นเป็นปีกแผ่นในบางช่วง แล้วได้ล่มสลายและยุบรวมกับแคว้นอื่นในเวลาต่อมา จนกระทั่งในปี 37 ก่อนคริสตกาลได้มีการรวบรวมกันขึ้นเป็นอาณาจักรใหม่ชื่อโคกูริว (Koguryo) ตั้งอยู่บริเวณที่ราบสูงเนินเขาทางตอนเหนือของคาบสมุทร โดยหัวหน้าเผ่าพื้นเมืองคนหนึ่งได้สถาปนาตนเองเป็นกษัตริย์ หนึ่ง ในเวลาไล่เลี่ยกันนั่นเอง ก็มีการตั้งอาณาจักรอีก 2 แห่งชื่อ อาณาจักรเพ็กเจ (Paekche) ซึ่งมีอาณาบริเวณครอบคลุมฝั่งตะวันตกของคาบสมุทร ส่วนบริเวณแถบฝั่งตะวันออกนั้นเป็นที่ตั้งของอาณาจักรซิลลา (Silla)

โคกูริวมีอำนาจอยู่ระหว่างปี 37 ก่อนคริสตกาลถึง ค.ศ.668 รวมเวลา 705 ปี มีกษัตริย์ปกครองจำนวน 28 พระองค์ อาณาจักรเพ็กเจมีอำนาจอยู่ระหว่างปี 18 ก่อนคริสตกาลถึง ค.ศ.663 มีกษัตริย์ปกครองรวม 31 พระองค์ ส่วนอาณาจักรซิลลามีอำนาจอยู่ระหว่างปี 58 ก่อนคริสตกาลจนถึง ค.ศ.935 มีผู้ปกครองเป็นกษัตริย์รวมทั้งสิ้น 53 พระองค์และมีราชินีขึ้นครองราชสมบัติ 3 พระองค์ นักประวัติศาสตร์เรียกยุคนี้ว่า ยุคสามอาณาจักร (Three Kingdoms)

ในยุคสามอาณาจักรนี้ เกาหลีซึ่งารอยู่ในฐานะที่เป็นอิสระจากอิทธิพลและการเป็นอาณานิคมของจีน โดยการสถาปนาอำนาจรัฐของตนขึ้นมา อย่างไรก็ตาม อิทธิพลของจีนก็

ยังคงมีบทบาทสำคัญต่ออารยธรรมของเกาหลี เช่น การเผยแพร่พุทธศาสนาที่ผ่านจีนเข้ามา อีกทอดหนึ่ง และมีการพัฒนารูปแบบการปกครองที่คล้ายคลึงกับของจีนในอาณาจักรโคกูริว เป็นต้น อนึ่ง การช่วงชิงอำนาจระหว่างอาณาจักรทั้งสามได้เกิดขึ้นระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง จนในที่สุดอาณาจักรซิลลาก็สามารถยึดอาณาจักรเพ็กเจและอาณาจักรโคกูริวได้ เป็นผลสำเร็จ และตั้งเป็นอาณาจักรสหพันธรัฐรวมซิลลา (United Silla) ในปี ค.ศ.668

อาณาจักรสหพันธรัฐรวมซิลลามีเมืองหลวงชื่อ เกียงจู (Kyongju) มีพลเมืองรวมกันราวหนึ่งล้านกว่าคน ในยุคนี้ความสงบสุขเกิดขึ้นเป็นระยะเวลานานกว่าหนึ่งร้อยปีทำให้ซิลลาสามารถสร้างสมความรุ่งเรืองด้วยการพัฒนาศิลปะ ศาสนา การค้า การศึกษา และวิทยาการด้านอื่น ๆ มากมาย พุทธศาสนาได้แพร่หลายอย่างกว้างขวางและมีความรุ่งเรืองมาก โดยมีการสร้างอนุสาวรีย์ที่เป็นเครื่องหมายของความโดดเด่นทางศาสนาขึ้น ได้แก่ การสร้างวัดบุลกุกซา (Pulguksa) และเจดีย์ซอกกูรัม (Sokkuram) โดยช่างฝีมือชั้นเลิศ การทะนุบำรุงพุทธศาสนาอย่างจริงจังของขุนนางและราชสำนักยังผลให้พุทธศาสนาได้หยั่งรากลึกไปตามบริเวณต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร

ต่อมา อาณาจักรสหพันธรัฐรวมซิลลาได้เสื่อมลงอันเป็นผลมาจากความขัดแย้งในหมู่ขุนนางที่แบ่งออกเป็นก๊กต่าง ๆ (factions) จนถึงปี ค.ศ.919 จักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่ชื่อวังกอน (Wang Gon) ได้สถาปนาอาณาจักรใหม่ชื่อ โคริว (Koryo) และสามารถรวบรวมแว่นแคว้นต่าง ๆ ของเกาหลีขึ้นสำเร็จ พระองค์จึงย้ายเมืองหลวงไปยังเมืองเกซองซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของนครโซลปัจจุบันเพื่อใช้เป็นฐานที่มั่นของประเทศ อนึ่ง กษัตริย์วังกอนยังได้ประกาศนโยบายยึดดินแดนโคกูริวในแถบแมนจูเรียที่เสียไปให้กับพวกมองโกลในอดีตกลับคืนมา อีกด้วย

อาณาจักรโคริว (หรือเป็นที่มาของชื่อ "เกาหลี" ในปัจจุบัน) มีอำนาจครอบครองดินแดนบนคาบสมุทรทั้งหมดได้ถึงห้าศตวรรษ และได้รับความสำเร็จในการสร้างอารยธรรมที่สูงเด่นมากมาย ความสำเร็จที่วันนี้ได้แก่การเคลือบสีของสังคโลกด้วยสีเขียวอมฟ้าซึ่งนับเป็นอนุสรณ์ที่เกาหลีได้ให้ไว้แก่ชาวโลกทีเดียว สังคโลกของโคริวนี้สะท้อนให้เห็นถึงรสนิยมอันละเอียดอ่อนของชนชั้นสูงในยุคนั้น ส่วนความสำเร็จอีกชิ้นหนึ่งก็คือ การประดิษฐ์ตัวพิมพ์โลหะที่เคลื่อนไหวได้เป็นชาติแรกของโลกในปี ค.ศ.1234 และในช่วงเวลา

เดียวกันนี้ ช่วงเกาหลียังได้แกะแม่พิมพ์พระไตรปิฎกด้วยไม้จำนวน 80,000 แผ่น พระไตรปิฎกฉบับนี้เรียกว่า พระไตรปิฎกฉบับเกาหลี ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่วัดแฮอินซา

ราชสำนักของอาณาจักรโคริวได้ยอมรับนับถือพุทธศาสนาให้เป็นศาสนาประจำชาตินับตั้งแต่เริ่มต้น ดังนั้น พุทธศาสนาจึงเจริญรุ่งเรืองอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการสร้างวัดวาอาราม มีการแกะสลักพระพุทธรูปและมีการวาดภาพพระพุทธรูปเข้าไว้มากมายทั่วทั้งประเทศ ด้วยเหตุนี้ พระสงฆ์จึงมีอิทธิพลและมีอำนาจมากในยุคนี้ ส่วนในด้านการบริหารราชการแผ่นดินนั้น อาณาจักรโคริวได้นำระบบการสอบเข้ารับราชการแบบจีนมาใช้ โดยใช้คุณสมบัติทางด้านวิชาการเป็นหลัก แต่ที่แตกต่างก็คือ ในกรณีของจีนผู้เข้าสอบเพื่อเข้ารับราชการจะมาจากชนทุกระดับชั้น ส่วนของเกาหลีเน้นรับคนจากตระกูลขุนนางเท่านั้น

ในยุคนี้ อิทธิพลของจีนและญี่ปุ่นได้เข้ามามีบทบาทสำคัญทั้งต่ออารยธรรมและการรวมชาติของเกาหลี เพราะมีการติดต่อระหว่างกันและกันอย่างใกล้ชิด ต่อมา อาณาจักรโคริวได้มีการแก่งแย่งชิงอำนาจระหว่างหมู่ขุนนางและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ แต่ก็สามารถยับยั้งและธำรงความเป็นปึกแผ่นไว้ได้เกือบห้าร้อยปี ในที่สุด ความแตกแยกก็เกิดขึ้นอย่างรุนแรงระหว่างกลุ่มที่สนับสนุนราชวงศ์หมิงกับกลุ่มที่นิยมพวกมองโกล อีกทั้งมีการแย่งชิงผลประโยชน์ในวัดทั้งนี้เพราะวัดของพุทธศาสนาขณะนั้นมีฐานะร่ำรวยมหาศาล จึงเป็นแหล่งรวมของพวกผู้เกี่ยวข้องหรือเหล่าอสังฆิกทั้งหลาย สังคมจึงแตกแยกออกเป็นก๊กเป็นเหล่าและต่างจับเกี่ยวแย่งชิงผลประโยชน์ระหว่างกันตลอดเวลา จากความขัดแย้งกันอย่างรุนแรงนี้ ทำให้นายพลยี ซองเกีย (Yi Song-gia) ทำการรัฐประหารยึดอำนาจในปี ค.ศ.1388 ได้โค่นล้มอำนาจของกษัตริย์ชาง และตั้งกษัตริย์คองยางขึ้นปกครองแทน นายพลยีและพรรคพวกได้จัดการปฏิรูปที่ดินและนำลัทธิขงจื้อเข้ามาแทนที่พุทธศาสนา ในที่สุด ก็บีบบังคับให้กษัตริย์คองยางสละราชสมบัติให้แก่นายพลยี ต่อมา เขาได้ตั้งราชวงศ์ยี่ขึ้นปกครองประเทศ และเปลี่ยนชื่อประเทศเป็นอาณาจักรโชซอน (Choson) ในปี ค.ศ.1392

อาณาจักรโชซอนยุคใหม่

ภายหลังที่มีการประกาศอย่างเป็นทางการว่าอาณาจักรโคริวได้สิ้นสุดลงแล้ว นายพลยีก็ได้สถาปนาตนเองขึ้นเป็นกษัตริย์อย่างสมบูรณ์และได้รับพระนามว่ากษัตริย์เตโจ (T'aejo)

จีนครองราชย์ระหว่าง ค.ศ.1392-1398 พระองค์ได้ย้ายเมืองหลวงจากเมืองเกชองมาเป็นเมืองฮานยาง (Hanyang) หรือปัจจุบันเรียกว่ากรุงโซล (คนเกาหลีเรียกว่า ซอ-อูล) รวมทั้งได้ตั้งชื่ออาณาจักรใหม่นี้ว่า โซซอน ตามชื่อเดิมในอดีต ซึ่งหมายถึง ดินแดนที่มีแต่ความสดชื่นหรือดินแดนที่สงบยามเช้า

อาณาจักรโซซอนยุคใหม่ (ต่อไปนี้จะใช้คำว่า อาณาจักรโซซอน) มีลักษณะเด่นดังนี้ ประการที่หนึ่ง ดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีได้มีการรวมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนตั้งเป็นประเทศอย่างจริงจังในยุคนี้อย่างแท้จริงจริงอยู่ที่ในอดีตนับตั้งแต่มีการรวบรวมบ้านเมืองเป็นปึกแผ่นโดยต้นกุนตามตำนานของการสร้างชาติ แต่มิได้หมายความว่าสังคมแห่งนี้จะมีสภาพเป็นประเทศที่มีอาณาเขตจำเพาะแน่นอนตายตัว ทั้งนี้เป็นเพราะสภาพบ้านเมืองมีการแบ่งเป็นแคว้นแคว้นตามกลุ่มเทือกตระกูล อีกทั้งมีการแย่งชิงความเป็นใหญ่ระหว่างอาณาจักรเล็ก ๆ ตลอดเวลา ดังที่ได้กล่าวมาแล้วตั้งแต่ต้นของบทนี้ ลุถึงอาณาจักรโซซอนในปี ค.ศ.1392 เป็นต้นมา เกาหลีได้รวมตัวกันเป็นปึกแผ่นและสามารถครอบครองอำนาจในฐานะเป็นราชอาณาจักรหนึ่งเดียวได้ถึง 518 (ค.ศ.1392- 1910) จนกระทั่งถูกญี่ปุ่นยึดครองและผนวกอาณาจักรแห่งนี้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิญี่ปุ่น ประการที่สอง ในยุคราชวงศ์ซีมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประวัติศาสตร์ของเกาหลีเพราะเป็นช่วงระยะเวลายาวนานที่สามารถหล่อหลอมความเป็นชาติ และส่งผลให้มีการพัฒนาทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรม ตลอดจนจารีตประเพณีต่าง ๆ รวมทั้งก่อให้เกิดผลโดยตรงต่อชาติเกาหลีเมื่อต้องเผชิญกับการทำทลายของอิทธิพลจากชาติตะวันตกที่แผ่เข้ามายังโลกตะวันออกในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ประการสุดท้าย ดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีได้รวมตัวเป็นอาณาจักรของสังคมเกาหลีเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่จะถูกลบออกจากแผนที่โลกในระหว่างปี ค.ศ.1910-1945 โดยญี่ปุ่นและถูกแบ่งแยกออกเป็น 2 ประเทศนับตั้งแต่ปี ค.ศ.1948 เป็นต้นมา

เกาหลีภายใต้การปกครองของญี่ปุ่น

เมื่อญี่ปุ่น-โซเวียตลงนามในสนธิสัญญาปอร์ตสมัธในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.1905 โดยโซเวียตยินยอมให้ญี่ปุ่นมีอิทธิพลเหนือคาบสมุทรเกาหลีเพียงชาติเดียว ญี่ปุ่นก็ได้บังคับ

ให้กษัตริย์เกาหลียินยอมเซ็นสนธิสัญญาให้เกาหลียอมยกเลิกสนธิสัญญาใด ๆ ที่เคยทำกับชาติอื่น โดยให้ทำกับญี่ปุ่นแทน สนธิสัญญานี้มีข้อความสำคัญคือ

(1)ความสัมพันธ์ของเกาหลีที่มีต่อต่างชาติจะอยู่ภายใต้การดำเนินการของญี่ปุ่น
กงสุลญี่ปุ่นจะทำหน้าที่ในการดูแลชีวิตและทรัพย์สินของคนเกาหลีในต่างประเทศ

(2)ญี่ปุ่นจะทำหน้าที่กำหนดเงื่อนไขในความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีกับ
ต่างประเทศ

(3)ผู้ว่าการญี่ปุ่นจะพำนักอยู่ในกรุงโซลและให้คำชี้แนะแก่กษัตริย์ในการเปิดเมือง
ท่าและการตรวจสอบใด ๆ

(4)สนธิสัญญาอื่นใดระหว่างเกาหลีกับญี่ปุ่นจะยังคงมีผลต่อไป ยกเว้นในกรณี
ขัดแย้งกับสนธิสัญญานี้

(5)ญี่ปุ่นจะทำหน้าที่ในการให้การปกป้องและคุ้มครองความปลอดภัยและศักดิ์ศรี
ของกษัตริย์เกาหลี

เมื่อผู้ว่าการญี่ปุ่นเดินทางมารับตำแหน่งในเดือนธันวาคม ปี 1905 เขาก็เริ่ม
ดำเนินการแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ประเทศแม่อย่างเต็มที่ เหตุการณ์ในครั้งนั้นยังผลให้
นายแซง ชีฮน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์สวางซองของเกาหลีถึงกับพาดหัวข่าวว่า "วันอัปยศ
ที่น่าสังเวช" ในบทความที่เขียนถึงวันที่ถูกบังคับให้เซ็นสนธิสัญญานี้ ในขณะที่เดียวกัน
ขุนนางชั้นสูงต่างยื่นฎีกาคัดค้านต่อกษัตริย์โคงจงให้ทรงทบทวนการลงพระนามใน
สนธิสัญญานี้เสียใหม่ พร้อมกันนั้นนายมิน ของฮวานและเหล่าข้าราชการอีกสิบกว่าคน
ได้กระทำอัตวินิบาตกรรมเป็นการประท้วงด้วย กาลต่อมา เหล่าผู้รักชาติรวบรวมสมัคร
พรรคพวกลุกฮือประท้วงการเข้ามาของญี่ปุ่นทั่วไปอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อข่าว
การสละราชสมบัติของกษัตริย์โคงจงในปี ค.ศ.1907 และทรงแต่งตั้งให้ซุนจง (Sunjong
ค.ศ.1907-1910) พระโอรสขึ้นเป็นกษัตริย์แทน ข่าวนี้เมื่อแพร่สะพัดออกไปคนเกาหลีต่าง
โกรธแค้นและชิงชังญี่ปุ่นเป็นอย่างนักเพราะตระหนักดีว่าพระองค์ถูกบีบบังคับอย่างหนักให้ทรง
กระทำเช่นนั้น จึงชุมนุมและทำลายทรัพย์สินของชาวญี่ปุ่น แต่ก็ถูกริบปรามอย่างทารุณ
จากตำรวจญี่ปุ่นกว่า 2,000 นาย และตำรวจเกาหลีที่ได้รับการฝึกฝนจากชาวญี่ปุ่นอีก 4,234
นาย

ในช่วงนี้ ญี่ปุ่นได้สกัดกั้นการแพร่ขยายระบบการศึกษาที่นำโดยมิชชันนารีชาวอเมริกันและยุโรปด้วยการออกพระราชบัญญัติบังคับให้โรงเรียนทั่วประเทศจ้างครูญี่ปุ่นเป็นผู้สอน และจัดแนวทางการจัดระบบการศึกษาแผนใหม่เพราะญี่ปุ่นเล็งเห็นว่าองค์กรมิชชันนารีและโรงเรียนเหล่านั้นมีความสำคัญในการพัฒนาภูมิปัญญาและวิทยาการใหม่ ๆ ให้แก่ชาวเกาหลี ซึ่งจะไม่เป็นผลดีต่อการปกครองและการตักตวงผลประโยชน์กลับไปยังประเทศญี่ปุ่น อนึ่ง หากสมาคมและหนังสือพิมพ์ ใด ๆ ตั้งตัวเป็นปฏิปักษ์ต่อญี่ปุ่นก็จะถูกสั่งปิดตายอย่างสิ้นเชิง แต่จะสนับสนุนให้สร้างสมาคมและหนังสือพิมพ์ที่สนับสนุนอิทธิพลของญี่ปุ่นอย่างเต็มที่

การยึดครองของญี่ปุ่นก่อให้เกิดการอพยพหลบหนีของคนเกาหลีนับแสนออกไปตั้งถิ่นฐานในแคว้นไซบีเรีย ส่วนที่ติดกับชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกและบริเวณกันโศในมณฑลแมนจูเรียของจีน โดยสร้างชุมชนเกาหลีเป็นที่มั่นถาวรและจัดตั้งกองทัพแห่งชาติ ส่องดูชายฉกรรจ์แอบมาโจมตีฐานทัพของญี่ปุ่นในคาบสมุทรเกาหลีและแมนจูเรียอย่างต่อเนื่อง ทำให้ญี่ปุ่นต้องจัดหน่วยพิเศษเพื่อปราบปรามเหล่าผู้รักชาติเหล่านี้อย่างจริงจัง ส่วนพวกที่มีความรู้และมีทุนทรัพย์ก็หลบหนีไปอาศัยอยู่ในมลรัฐฮาวายและแคลิฟอร์เนียของสหรัฐอเมริกา ในขณะที่บางกลุ่มอพยพไปอยู่ในนครเซี่ยงไฮ้ และทางตอนเหนือของจีน บางกลุ่มอพยพไปอยู่ที่เมืองวลาดิวอสต็อกและเมืองอื่น ๆ ในสหภาพโซเวียต คนเกาหลีทุกกลุ่มมุ่งสนับสนุนการต่อสู้เพื่อกอบกู้เอกราชของมาตุภูมิ ในขณะที่เดียวกันก็ยกระดับการศึกษาและธุรกิจ ตลอดจนอุทิศตนสร้างสรรค์ส่งเสริมศักดิ์ศรีของชาติเกาหลี รวมทั้งฝึกหน่วยกล้าตายและสะสมเงินทอง สะบียง และอาวุธให้แก่คนเกาหลีที่ทำงานใต้ดินต่อสู้กับญี่ปุ่น มีข้อมูลที่แสดงถึงกิจกรรมเหล่านี้คือ สถิติของญี่ปุ่นที่เปิดเผยว่า ในช่วงปี ค.ศ.1907-1911 กบฏชาวเกาหลีถูกสังหาร 17,697 คน บาดเจ็บทุพพลภาพ 3,706 คน ถูกจับกุม 1,994 คน ยึดอาวุธปืนได้ 7,834 กระบอก และของมีคมได้ 436 ชิ้น

นโยบายของญี่ปุ่นต่อเกาหลีในยุคอาณานิคมตอนต้น

ญี่ปุ่นได้ตรากฎหมายหลายฉบับเพื่อให้ธนาคารของญี่ปุ่นขยายกิจการให้เป็นองค์กรส่งผ่านผลประโยชน์ ชาวญี่ปุ่นเข้ามาสะสมที่ดินด้วยการออกเงินกู้ด้วยการกำหนด

อัตราดอกเบี้ยสูง ทำให้สามารถยึดที่ดินจากชาวนาได้ง่าย เพราะคนเกาหลีไม่อาจไถ่ถอนเงินกู้ยืมได้ ทั้งนี้เพราะมีการกำหนดราคาพืชผลให้ต่ำมากในขณะที่สินค้าประเภทเสื้อผ้า ฝ้าย และเครื่องอุปโภคบริโภคที่ส่งมาจากญี่ปุ่นมีราคาสูง ในขณะเดียวกัน ญี่ปุ่นได้นำวิธีการเพาะปลูกแผนใหม่มาใช้ในการทำนา เลี้ยงไหมและผลิตฝ้าย และส่งผลผลิตกลับไปขายยังประเทศแม่ ส่วนในด้านการปกครองนั้น ญี่ปุ่นได้แบ่งกระทรวงออกเป็น 5 กระทรวงและรวบรวมอำนาจในกิจการตำรวจให้อยู่ในการบังคับบัญชาโดยตรงจากผู้บัญชาการชาวญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังได้ออกกฎหมายหลายฉบับสกัดกั้นการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้รักชาติ เช่น กฎหมายควบคุมการประชุม กฎหมายควบคุมอาวุธปืนและวัตถุระเบิด และให้อำนาจในการปิดหนังสือพิมพ์และควบคุมสื่อมวลชน อนึ่ง ให้การยกย่องนักปราชญ์ขงจื้อด้วยการแต่งตั้งเป็นขุนนางนับร้อยตำแหน่ง และสดุดีผู้รู้ฮักราว 1,000 คน เพื่อให้คนเกาหลีเห็นว่าชนบทรรมนิยมประเพณีและจารีตโบราณทรงคุณค่า ซึ่งจะส่งผลให้สามารถทำการปกครองได้ง่าย

ญี่ปุ่นเน้นการพัฒนาการศึกษาตามแบบญี่ปุ่นด้วยการเร่งสร้างโรงเรียนระดับประถม มัธยมและอาชีวศึกษาขึ้นทั่วประเทศเพื่อฝึกอบรมคนเกาหลีให้อ่านออกเขียนได้ อันหมายถึงการเตรียมแรงงานให้กับโรงงานอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น แทนการเน้นจัดการศึกษาให้แก่ลูกหลานอย่างบันดั่งเช่นในอดีต อย่างไรก็ตามญี่ปุ่นกำหนดจำนวนที่นั่งให้เด็กญี่ปุ่นก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาที่ให้สิทธิแก่เด็กญี่ปุ่นถึงร้อยละ 60 จำนวนที่เหลือจึงจะอนุญาตให้เด็กเกาหลีเข้าเรียน (ในช่วงนั้นมีคนญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในเกาหลีราว 336,000 คน ส่วนคนเกาหลีทั่วประเทศมีถึง 20 ล้านคน ดังนั้นอัตราส่วนของเด็กเกาหลีที่ได้เข้าศึกษาต่อระดับสูงจึงน้อยมาก) อนึ่ง มีการใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษากลางและใช้สอนในสถานศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้คนเกาหลีเปลี่ยนชื่อและตั้งชื่อเด็กเกิดใหม่ให้เป็นชื่อญี่ปุ่นตามนโยบายกึ่งลัทธิชาตินิยม นอกจากนี้ ญี่ปุ่นได้กวาดต้อนชาวเกาหลีนับแสนคนไปเป็นกรรมกรในโรงงานอุตสาหกรรมที่ญี่ปุ่นด้วยการจ่ายแรงงานต่ำกว่าชาวญี่ปุ่นมาก

การลุกฮือต่อต้านการยึดครองของญี่ปุ่นในวันที่ 1 มีนาคม

นักประวัติศาสตร์ชาวเกาหลีถือว่า เหตุการณ์การลุกฮือเพื่อเรียกร้องเอกราชจากญี่ปุ่นในวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ.1919 เป็นวันที่มีความสำคัญที่สุดที่ประชาชนกว่า 2 ล้านคนพร้อมใจกันเดินขบวนถึง 1,500 จุดทั่วประเทศ โดยมีการอ่านคำประกาศเอกราชที่สวนสาธารณะปาโกดา (Pagoda Park) ในกรุงโซล การลุกฮือในวันนั้นได้รับการจารึกไว้ในเอกสารทุกประเภทและเป็นเหตุการณ์ที่ตราตรึงในจิตใจของคนเกาหลีทุกคน รวมทั้งได้มีการกล่าวถึงวีรกรรมของบุรุษและสตรีมากมายที่ทำงานสละชีพเพื่อชาติไว้เป็นเครื่องเตือนความทรงจำตราบนานเท่านาน

วัน "ซัม-อิล" (หรือวันสาม-หนึ่ง หมายถึงเดือนที่สามวันที่หนึ่ง ปัจจุบันถือเป็นวันหยุดประจำปีแห่งชาติ) มีสาเหตุความเป็นมาดังนี้

(1)โลกได้ผ่านสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ญี่ปุ่นจึงฉวยโอกาสเข้ายึดแมนจูเรียและมองโกเลียจากจีน ทำให้เกิดกระแสต่อต้านการยึดครองจากประชาชนจีนทั่วประเทศ ในขณะเดียวกัน พวกบอลเชวิคได้ยึดอำนาจจากพระเจ้าซาร์ในปี ค.ศ.1917 ข้าราชการเหล่านี้มีผลต่อคนเกาหลี ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ตระหนักถึงพลังมวลชนที่จะต่อต้านการยึดครองของญี่ปุ่นและต่างคิดว่าถึงเวลาแล้วที่จะรวมตัวกันลุกฮือเพื่อยุติการยึดครองเป็นอาณานิคม

(2)การสวรรคตของกษัตริย์โคจงในปี ค.ศ.1919 โดยมีข่าวลือว่าพระองค์ถูกวางยาพิษจากสมุนของญี่ปุ่นได้สร้างความโกรธแค้นแก่ชาวเกาหลียิ่งนัก

(3)การกดขี่ข่มเหงและการหาประโยชน์ทุกทางของญี่ปุ่น ก่อให้เกิดความชิงชังและประสงค์ที่จะนำประเทศไปสู่อิสรภาพ

จากเหตุผลดังกล่าว คนเกาหลีจึงพากันเดินขบวนไปตามท้องถนนเรียกร้องให้ญี่ปุ่นคืนเอกราชให้ แต่สิ่งที่พวกเขาได้รับก็คือการปราบปรามอย่างโหดเหี้ยม กล่าวคือ ผู้เดินขบวนกว่า 7,000 คนถูกสังหาร บาดเจ็บ 15,000 คน และถูกจับกุม 46,000 คน บ้านเรือนถูกญี่ปุ่นเผาทำลาย 715 หลัง โบสถ์ 47 แห่ง และโรงเรียน 2 แห่ง

เหตุการณ์ครั้งนั้น ทำให้ญี่ปุ่นต้องปรับปรุงนโยบายการปกครองอาณานิคมใหม่ โดยประกาศว่าจะเคารพต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเกาหลี จะใช้วิธีการ

ปรองดองในการทำกิจกรรมทุกอย่างเพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า และจะไม่ขู่อริขูดเนื้อเพื่อ
คูดึงผลประโยชน์ไปจากเกาหลีมากจนเกินไป รวมทั้งจะพยายามสร้างสันติภาพถาวรขึ้น
ในเอเชียตะวันออก อนึ่ง ญี่ปุ่นได้ปรับปรุงส่งเสริมการพัฒนาการเกษตร การศึกษา การ
ประชาสงเคราะห์ การคมนาคมขนส่ง และสาธารณูปโภคแก่เกาหลีให้คนมีชีวิตความเป็นอยู่
ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ญี่ปุ่นจะพยายามทำความดี แต่คนเกาหลีก็ยังมองว่าเอกราชของชาติ
สำคัญกว่าสิ่งใด ๆ และคนญี่ปุ่นก็มีได้ยุติแสวงหาประโยชน์จากเกาหลีเลย

คนเกาหลีจำนวนไม่น้อยต่างทยอยหลบหนีออกนอกประเทศ ในขณะที่เดียวกันก็
ร่วมกันทำงานใต้ดินต่อต้านญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่อง

การดิ้นรนต่อสู้ของพวกชาตินิยม

ภายหลังจากต้องประสบความพ่ายแพ้จากการปราบปรามอย่างโหดเหี้ยมของญี่ปุ่น
จากกรณีเหตุการณ์ลุกฮือ 1 มีนาคม 1919 แล้ว พวกชาตินิยมเกาหลีกลุ่มต่าง ๆ ทั้งฝ่าย
อนุรักษนิยมและเสรีนิยมหัวก้าวหน้า ก็ต้องปิดฉากการประจันหน้าต่อสู้อย่างเปิดเผย และ
อพยพพรรคพวกหนีไปซ่อนตัวกำลังรอโอกาสแก่แก่นอยู่ในหมู่บ้านห่างไกลตามชนบท
บางพวกก็อพยพหลบหนีไปต่อสู้อยู่นอกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศจีนและไต้หวันของ
ไช่เวียด บางคนซึ่งมีฐานะทางการเงินดีและเคยได้รับความช่วยเหลือจากองค์การกุศลของ
ชาวตะวันตกมาก่อน ก็อพยพหลบหนีไปอยู่ในมลรัฐต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา เช่น อัน ชังโฮ
(An Ch'ang-ho) ก็ได้หลบหนีไปอยู่ที่ลอสแอนเจลิส แล้วจัดตั้งองค์การกู้ชาติขึ้นมาชื่อคุงมิน
โฮ (Kungminhoe) ชิงมัน รี และ ปัก ยองนัม (Pak Yong-nam) ได้หลบหนีไปฟุกตั่วที่ฮอน
โนลูลู และจัดตั้งองค์การกู้ชาติชื่อตงจีโฮ (Tongjihoe) ต่อมาไม่นานขบวนการต่อสู้ของ
พวกชาตินิยมเกาหลีในสหรัฐอเมริกาที่รวมตัวกันคิด สามารถหาทางประสานงานร่วมมือกับ
ขบวนการกู้ชาติเกาหลีอื่น ๆ ทั้งในไช่เวียด แมนจูเรีย เซียงไฮ้ และชนบทในเกาหลี ได้
ร่วมมือกับกลุ่มนิคมคอมมิวนิสต์จัดตั้งรัฐบาลปลดถิ่นแนวร่วมแห่งชาติขึ้นในเซียงไฮ้ เมื่อ
เดือนสิงหาคม ค.ศ.1919 แม้ความสัมพันธ์แบบแนวร่วมจะดำรงอยู่ได้เพียง 2 ปีเศษ แต่การ
เคลื่อนไหวของพวกชาตินิยมก็ยังคงเคลื่อนไหวมาโดยตลอด ในครั้งนี้แนวนโยบายการต่อสู้
ของพวกชาตินิยมก็เปลี่ยนจุดยืนแตกต่างจากอดีตโดยสิ้นเชิง เพราะความคิดในการที่จะ
ป้องกันรักษาราชวงศ์ให้มั่นคงตลอดไปคู่กับประเทศเกาหลีไม่ได้หลงเหลืออยู่ในสมอง

ของพวกชาตินิยมอีกต่อไป เป้าหมายในอนาคตซึ่งกำหนดไว้ คือการสร้างเกาหลียุคใหม่ แบบสาธารณรัฐขึ้นมา มีรัฐธรรมนูญตามระบอบประชาธิปไตยเป็นแม่บทของการปกครอง เมื่อปลดแอกประเทศชาติได้สำเร็จแล้วภาระเร่งด่วนที่สุดซึ่งจะต้องรับผิดชอบคือการเตรียม เลือกลงตั้งประธานาธิบดี สมาชิกสภานิติบัญญัติ คณะรัฐมนตรี ศาลสถิตยุติธรรมขึ้นมาเพื่อให้ คำประกันสิทธิเสรีภาพทางความคิดเสรีภาพในการพิมพ์และพูด การนับถือศาสนา การ คุ้มครองปัจเจกชนในเรื่องความเชื่อทางการเมือง ระบบขุนนางและการกดขี่ทางชนชั้น จะต้องกำจัดให้หมดไป ศาสนาจะต้องเลิกยุ่งเกี่ยวกับการเมืองโดยเด็ดขาด กองทัพแห่งชาติ จะสถาปนาขึ้นมาใหม่ให้เข้มแข็งและเป็นปึกแผ่นมั่นคง มีหน้าที่ป้องกันเอกราชและสร้าง ความมั่นคงให้ประเทศชาติเท่านั้น ไม่ใช่มีไว้เพื่อค้ำจุนกลุ่มอิทธิพลใด ๆ อีกต่อไป พร้อมกัน นั้นก็จะเร่งส่งเสริมการศึกษาให้เยาวชนมีความรู้อย่างแท้จริง เพื่อเป็นพลังสำคัญในการ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าเทียมเท่าชาติเพื่อนบ้านและเพื่อทดแทน ความด้อยหลังของประเทศซึ่งต้องสูญเสียโอกาสพัฒนาไปในระหว่างถูกศัตรูยึดครอง

เกาหลีกับการได้มาซึ่งเอกราชและการแบ่งแยกดินแดน

ในตอนปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อสัมพันธมิตรตระหนักดีว่าฝ่ายตนจะชนะ สงครามโลกอย่างแน่นอน จึงได้พยายามหามาตรการเพื่อสร้างระเบียบใหม่ขึ้นในเอเชีย โดย ผู้นำของสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และจีน ได้เปิดประชุมขึ้นที่กรุงไคโร (Cairo Conference) เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1943 ที่ประชุมได้ลงมติว่า สงครามจะต้องดำเนินต่อไปจนกว่า ญี่ปุ่นจะยอมพ่ายแพ้อย่างไม่มีเงื่อนไข ต้องคืนดินแดนทั้งหมดที่ผนวกเข้าเป็นของตนตั้งแต่ ค.ศ.1894 กลับคืนให้เจ้าของเดิม ถึงเวลาแล้วที่ประชาชนชาวเกาหลีจะมีอิสรภาพและเป็น ชาติเอกราช โดยที่ประชุมยังไม่ได้ตกลงใจใด ๆ ว่าจะให้เกาหลีเป็นชาติเอกราชทันทีที่ สงครามสงบลง หรือจะเป็นดินแดนภาวะทรัสตี (Trustee ship) ตามข้อเสนอของ ประธานาธิบดีรูสเวลต์ (Roosevelt) ซึ่งเคยพูดกับนายกรัฐมนตรีอีเด็น (Eden) มาตั้งแต่เดือน มีนาคมปีเดียวกัน ต่อมาเมื่อมีการประชุมยัลตา (Yalta Conference) ระหว่างสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และโซเวียต ในต้นปี 1945 ประธานาธิบดีทรูแมน (Truman) คนใหม่ของ สหรัฐอเมริกาซึ่งคำนึงถึงประเทศตนเอง มากกว่าผลกระทบซึ่งจะเกิดขึ้นกับประเทศอื่น ก็

ตกลงพรางของสตาลินผู้นำโซเวียตขณะนั้น ได้ตกลงให้เกาหลีอยู่ใต้อาณัติหลังสงครามสงบ โดยฝ่ายสหรัฐอเมริกายังไม่บอกกล่าวถึงปัญหาการคงทหารของฝ่ายสัมพันธมิตรที่จะเข้าไปปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นในเกาหลี เพราะถือว่าปัญหาดังกล่าวไม่ใช่สิ่งจำเป็นรีบด่วน ต่อมาในเดือนกรกฎาคม ก่อนหน้าที่ญี่ปุ่นจะยอมพ่ายแพ้เพียงเดือนเดียว ที่ประชุมปอตสดัม (Potsdam Conference) ก็ลงมติให้สหรัฐอเมริกาและโซเวียตยกพลขึ้นบกในเกาหลีอย่างรีบด่วน ให้โซเวียตทำหน้าที่บังคับญี่ปุ่นให้ยอมจำนนเหนือดินแดนเส้นขนานที่ 38 องศาเหนือขึ้นไป ส่วนสหรัฐอเมริกาก็จะรับภาระดังกล่าวได้เส้นขนานนั้นลงมา

การเป็นดินแดนในอารักขาขององค์การสหประชาชาติ ค.ศ.1945-1948

ขอย้อนกล่าวถึงเรื่องราวในอดีตอีกสักเล็กน้อยเพื่อชี้ทางให้เห็นถึงสาเหตุของการแยกออกเป็นสองประเทศในเวลาต่อมาดังนี้ ขบวนการกู้ชาติได้ประกาศตัวอย่างชัดเจนว่าจะกระทำทุกวิถีทางที่จะล้มล้างอิทธิพลของญี่ปุ่นให้หมดไปจากดินแดนคาบสมุทรเกาหลี เราอาจจำแนกกลุ่มขบวนการกู้ชาติออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

(1)กลุ่มชาตินิยมและเสรีนิยม มีผู้นำคนสำคัญได้แก่ นายปึก ของมิน และดร.ซึงมันรี สมาชิกของกลุ่มนี้มีฐานอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาและได้รวมตัวภายใต้สมาคมที่มีชื่อว่า New People's Society มีคำขวัญของสมาคมว่า "ต่อสู้เพื่อเอกราช ยกกระตักการศึกษาและธุรกิจ อุทิศตนเพื่อสร้างเสรีภาพและความเสมอภาค และส่งเสริมเกียรติคุณของชาวเกาหลีเพื่อนร่วมชาติให้สูงส่ง" สมาคมนี้อาศัยตั้งอยู่ตามนครใหญ่ ๆ ของสหรัฐฯ ในเมืองเซี่ยงไฮ้ของจีน และเมืองวลาดิวอสตอคของรัสเซีย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีสมาชิกอีกเป็นจำนวนมากที่ยังคงอาศัยอยู่ในดินแดนคาบสมุทรเกาหลี

(2)กลุ่มคอมมิวนิสต์ เนื่องจากชาวเกาหลีต่างทนต่อการปราบปรามแบบล้างเผ่าพันธุ์ของญี่ปุ่นไม่ได้ ในขณะเดียวกัน บางพวกก็ตระหนักดีว่าถ้าพึ่งการกอบกู้เอกราชของพวกเขาโดยไม่อาจบรรลุผลสำเร็จได้ถ้าหากไม่พึ่งพาอิทธิพลการเมืองระหว่างประเทศ แต่จากสภาพการณ์ที่ผ่านมามหาอำนาจตะวันตกไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการร้องขอความเมตตาของเกาหลีเลย คงปล่อยให้ญี่ปุ่นย้ายชาวเกาหลีให้สิ้นซากและถูกลบออกไปจากแผนที่โลก

ดังนั้น เมื่อพวกบอลเชวิคสามารถยึดอำนาจรัฐในโซเวียตได้และจัดตั้งรัฐบาลคอมมิวนิสต์ ประสบการณ์ดังกล่าวจึงมีอิทธิพลต่อการคืนบรรทัดฐานเพื่อเอกราชของชาวเกาหลีโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อกลุ่มผู้อพยพที่ตั้งฐานอยู่ในไซบีเรียและแมนจูเรีย ซึ่งพวกเขามีความประทับใจในความสำเร็จที่ชาวโซเวียตสามารถโค่นล้มระบบทรราชย์ซาร์ลงสำเร็จ

ในเวลาเดียวกันนี้ ผู้นำคนใหม่ของโซเวียตก็ได้ประกาศทันทีว่า คอมมิวนิสต์โซเวียตจะให้ความช่วยเหลือประชาชนชาติผู้ถูกกดขี่ในดินแดนภาคตะวันออกไกลให้หลุดพ้นจากการครอบงำของจักรวรรดินิยมให้จงได้ แต่หากจะวิเคราะห์ให้ถึงเป้าหมายสูงสุดแล้ว จะเห็นได้ว่าโซเวียตต้องการที่จะใช้เกาหลีเป็นรัฐกันชนกับมหาอำนาจญี่ปุ่น รวมทั้งประสงค์ที่จะเผยแพร่อุดมการณ์คอมมิวนิสต์ให้แพร่หลายไปทั่วโลก

อย่างไรก็ตาม ในระยะเริ่มแรกนี้คนเกาหลีได้ให้ความสนใจต่อลัทธินี้เป็นอย่างมาก แต่เพราะความต้องการที่จะกอบกู้เอกราชเป็นวัตถุประสงค์หลักที่บดบังความเชื่อในอุดมการณ์ทางการเมืองใด ๆ เมื่อโซเวียตได้ประกาศเจตนารมณ์ที่จะให้ความช่วยเหลือแก่พวกตนแล้ว ชาวเกาหลีก็รีบรับเอาไว้โดยปราศจากการไตร่ตรองถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

กลุ่มที่นิยมคอมมิวนิสต์ประกอบด้วยกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้คือ กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากเลนิน กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากคอมมิวนิสต์สากลหรือโคมินเทอร์น และกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากคอมมิวนิสต์จีน นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มแยกย่อยอีกมากมาย การที่มีการแบ่งแยกออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ นี้เอง ก่อให้เกิดการแย่งชิงความเป็นใหญ่ ซึ่งก็เป็นเช่นเดียวกับกลุ่มชาตินิยมและเสรีนิยมในภายหลังที่ประเทศได้รับเอกราช

อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาที่ถูกยึดครอง กลุ่มชาตินิยม กลุ่มเสรีนิยม และกลุ่มคอมมิวนิสต์ต่างร่วมกันต่อสู้กับญี่ปุ่น โดยทุกกลุ่มถือว่า ผลประโยชน์ของชาติคือเป้าหมายสูงสุด และให้ความสำคัญต่อความแตกต่างด้านอุดมการณ์ทางการเมืองและผลประโยชน์ส่วนตนน้อยที่สุด

เมื่อญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้อย่างเป็นทางการต่อกองทัพฝ่ายสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่สองในตอนกลางเดือนสิงหาคม ค.ศ.1945 ข้าหลวงใหญ่ญี่ปุ่นประจำเกาหลีได้ส่งผ่านอำนาจในการปกครองคืนให้แก่เจ้าของประเทศ อย่างไรก็ตาม ความยุ่งเหยิง

ทางการเมืองก็บังเกิดขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากกลุ่มการเมืองที่ร่วมรณรงค์ต่อสู้เพื่อกอบกู้เอกราช ต่างอ้างว่ากลุ่มของตนสามารถจัดตั้งรัฐบาลเพื่อปกครองประเทศให้เป็นปึกแผ่นได้ การช่วงชิงอำนาจก็เกิดขึ้นและมีการแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่ม ๆ จนยากที่จะปรองดองกันได้ ในกาลเวลาต่อมา

รายละเอียดของเหตุการณ์มีดังต่อไปนี้

ก่อนที่สงครามโลกจะสิ้นสุดลง ผู้นำของประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และจีน ได้เปิดประชุมขึ้นที่กรุงไคโรเมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1943 และที่ประชุมได้ลงมติว่า "หลังจากสงครามโลกสงบลง ญี่ปุ่นจะต้องคืนดินแดนทั้งหมดที่ผนวกเข้าเป็นของตนตั้งแต่ปี ค.ศ.1894 ให้แก่เจ้าของเดิมและถึงเวลาแล้วที่ชาวเกาหลีจะได้รับอิสรภาพและเป็นชาติเอกราช" มติของการประชุมครั้งนี้ได้รับการตอบสนองอย่างดีจากนายโยเซฟ สตาลิน ผู้นำของสหภาพโซเวียต ต่อมาได้มีการตกลงกันใหม่อีกครั้งหลังสงครามสงบลงก่อนที่จะจัดตั้งเป็นประเทศอิสระขึ้น ซึ่งข้อตกลงครั้งนี้นำไปสู่การแบ่งเกาหลีออกเป็น 2 ส่วน

แต่ทันทีที่ญี่ปุ่นยอมแพ้ ข้าหลวงใหญ่ได้ขอร้องให้นายโย อันเฮียง ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มชาตินิยมฝ่ายซ้ายตั้งกลุ่มการเมืองเพื่อรับการส่งผ่านอำนาจ ดังนั้น จึงได้มีการตั้งคณะกรรมการเพื่อเตรียมการก่อตั้งชาติเกาหลีขึ้น โดยคณะกรรมการเข้าทำงานในคณะรัฐบาลของชาติอิสระใหม่ที่ทำหน้าที่สร้างกฎหมายและจัดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองเมื่อวันที่ 6 กันยายน ค.ศ.1945 และตั้งชื่อคณะกรรมการนี้ว่า รัฐสภาแห่งชาติ รวมทั้งได้ประกาศจัดตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนเกาหลีขึ้น โดยรวมเอาดินแดนทั้งหมดบนคาบสมุทรเกาหลีเป็นประเทศเดียว รัฐบาลนี้ได้แต่งตั้ง ดร.ซึงมัน รี เป็นประธานาธิบดี และมีผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ร่วมเป็นคณะรัฐมนตรี เช่น นายคิม กู นายคิม คิวซิก และนายโย อันเฮียง เป็นต้น ส่วนสมาชิกคณะกรรมการหรือรัฐสภาแห่งชาติประกอบไปด้วยผู้นิยมคอมมิวนิสต์ถึง 55 คน ซึ่งการกระทำดังกล่าวได้สร้างความไม่พอใจให้กับกลุ่มชาตินิยมและเสรีนิยมเป็นอย่างมาก เพราะมีจำนวนสมาชิกในรัฐสภาแห่งชาติจากกลุ่มตนเพียงไม่กี่คน จึงพากันถอนตัวไม่รับตำแหน่งสำคัญ ๆ ในคณะรัฐบาล ทั้งนี้ พวกเขาเกรงไปว่าคณะรัฐบาลใหม่จะตกอยู่ภายใต้การบริหารของฝ่ายคอมมิวนิสต์แต่เพียงกลุ่มเดียว

ต่อมาในวันที่ 8 กันยายน กองทหารสหรัฐอเมริกาได้ยกพลขึ้นบกเพื่อทำหน้าที่
คุ้มครองดินแดนเกาหลีตอนใต้ตามข้อตกลงที่ปอตสدام เพื่อบีบบังคับให้ทางญี่ปุ่นที่ยัง
หลงเหลืออยู่ยอมจำนน สหรัฐฯ ได้แต่งตั้งนายพลอาร์โนลด์เป็นข้าหลวงใหญ่ทหารเพื่อ
จัดตั้งองค์การบริหารปกครองประเทศขึ้นเป็นการชั่วคราว และปฏิเสธที่จะรับรู้เกี่ยวกับ
รัฐบาลใหม่ของชาวเกาหลีเอง ต่อมาในวันที่ 12 กันยายน เขาได้เรียกประชุมผู้แทนกลุ่มต่าง
ๆ ประมาณ 1,200 คน เพื่อหาทางดำเนินงานตามนโยบายของสหรัฐฯ ในขณะเดียวกัน
กองทัพโซเวียตซึ่งเข้ารุกทหารญี่ปุ่นทางตอนเหนือของคาบสมุทรมาตั้งแต่เดือนสิงหาคม
แล้วนั้น ก็สามารถครอบครองดินแดนส่วนนี้ไว้ได้ทั้งหมดภายในระยะเวลาหนึ่งเดือนต่อมา

การต่อรองเพื่อเข้าครอบครองอำนาจในเกาหลีเพิ่มความเผ็ดร้อนมากยิ่งขึ้น
ระหว่างฝ่ายนิยมคอมมิวนิสต์ ฝ่ายชาตินิยมที่เป็นกลาง และฝ่ายเสรีนิยม ซึ่งเป็นที่แน่นอน
ที่สุดที่มหาอำนาจโซเวียตและสหรัฐอเมริกาย่อมให้ความสนับสนุนฝ่ายที่นิยมประเทศตน
อย่างเปิดเผย ความรุนแรงได้ปรากฏขึ้นเมื่อมีการสังหารผู้นำแต่ละฝ่ายอย่างต่อเนื่องตลอด
ระยะเวลา 3 ปี (ค.ศ.1945-1948) ที่เกาหลีต้องอยู่ภายใต้ความคุ้มครองของกองทัพร่วม
สหรัฐฯ-โซเวียต

ความหวังของคนเกาหลีที่จะเห็นดินแดนในคาบสมุทรเกาหลีเป็นแผ่นดิน
เดียวกันภายหลังจากการได้รับอิสรภาพจากญี่ปุ่นก็สิ้นสุดลง เมื่อองค์การสหประชาชาติได้
จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นในเดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ.1948 โดยให้ส่วนทางใต้เลือกผู้แทน
จำนวน 210 คน (ผู้แทนส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยผู้นำฝ่ายอนุรักษนิยมขวา) และจะให้ส่วน
ทางเหนือเลือกผู้แทนจำนวน 100 คนในภายหลังเพื่อจัดตั้งรัฐสภาแห่งชาติขึ้น แต่สมาชิก
ของฝ่ายทางใต้กลับริบร่างรัฐธรรมนูญแบบประชาธิปไตยขึ้นทันทีและเลือก ดร.ซึงมัน รี
เป็นประธานาธิบดีคนแรก รวมทั้งได้ประกาศตัวเป็นประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)
ขึ้นในวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ.1948

ส่วนฝ่ายทางเหนือก็ได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในเวลาต่อมา แต่เลือกผู้แทน
จำนวน 527 คนเป็นสภาประชาชนแห่งชาติ จากนั้น ก็ได้จัดตั้งประเทศสาธารณรัฐ
ประชาชนประชาธิปไตยเกาหลี (เกาหลีเหนือ) ขึ้น ในวันที่ 9 กันยายนในปีเดียวกัน และได้

เลือกนายคิม อิลซุง เป็นผู้นำขึ้น นับตั้งแต่นั้นมา เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ต่างมีฐานะเป็นประเทศอิสระ และต่างก็เริ่มต้นฟื้นฟูบูรณะประเทศของตนต่อไป

สภาพทั่วไปของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีและสาธารณรัฐเกาหลี

สภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคมของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

สภาพทางภูมิศาสตร์

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลิตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 35-43 องศาเหนือ ทำให้มีสภาพภูมิอากาศที่แบ่งเป็น 4 ฤดูที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ในฤดูหนาวอันแสนยาวนานจะมีอากาศหนาวเย็นยะเยือกสลับกับการมีพายุหิมะพัดผ่านอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากลมเหนือพัดลงมาจากแถบไซบีเรีย ทำให้ช่วงฤดูหนาวมีอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง -3 ถึง -13 องศาเซลเซียสในบริเวณทางตอนใต้ของประเทศแถบนครเปียงยาง ในปีหนึ่ง ๆ จะมีหิมะตกราว 37 วัน

ส่วนบริเวณทางภาคเหนือและบนยอดเขา อากาศจะยิ่งหนาวเหน็บ สถิติอากาศหนาวจัดที่สุดที่มีการบันทึกไว้ว่าเมื่อปี ค.ศ. 1933 บริเวณซุนกังจินทางภาคเหนือมีอุณหภูมิต่ำกว่าศูนย์องศาถึง 43 องศาเซลเซียสทีเดียว อย่างไรก็ตาม อุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูหนาวของบริเวณแถบนี้เท่ากับ -20.8 องศา

ฤดูร้อนจะมีระยะเวลาสั้นอยู่ในระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายน อากาศจะร้อนและชื้นอีกทั้งมีฝนตก ทั้งนี้เป็นเพราะมีลมมรสุมพัดมาทางใต้และทิศตะวันออกเฉียงใต้ที่นำเอาความชุ่มฉ่ำมาจากมหาสมุทรแปซิฟิก อุณหภูมิเฉลี่ยในแถบนครเปียงยางจะอยู่ระหว่าง 20-29 องศา เดือนที่ร้อนที่สุดได้แก่เดือนสิงหาคมโดยอุณหภูมิจะขึ้นไปถึง 28-29 องศาทีเดียว ส่วนในฤดูใบไม้ร่วง อากาศจะเย็นสบายอยู่ในระหว่าง 8-12 องศา

ปริมาณฝนตกเฉลี่ยราวปีละ 1,085 มม. อาจถือได้ว่าฝนตกมากกว่าบริเวณส่วนอื่นของโลกที่อยู่ในเขตเส้นรุ้งเดียวกัน โดยที่อื่นจะมีปริมาณน้ำฝนเพียง 800 มม. ต่อปี

คาบสมุทรเกาหลีเป็นแผ่นดินที่ยื่นทอดยาวลงไปในทะเลจนจรดปลายสุด มีความยาวทั้งสิ้นราว 1,000 กิโลเมตร พื้นที่ที่เป็นส่วนของเกาหลีเหนือมีอาณาบริเวณครอบคลุมลงมาถึงเส้นขนานที่ 38 มีความยาวของชายฝั่งทั้งสองด้าน 2,495 กิโลเมตร และมีเกาะแก่งน้อยใหญ่ ที่ตั้งโดยรอบไม่มากนักเมื่อเทียบกับจำนวนของเกาะที่ตั้งอยู่โดยรอบของเกาหลีใต้ ฝั่งตะวันตกติดกับทะเลเหนือ ในขณะที่ฝั่งตะวันออกติดกับทะเลตะวันออกหรือที่เรียกกันว่าทะเลญี่ปุ่น

พรมแดนทางทิศเหนือมีแม่น้ำยาลู (หรือเรียกว่า แม่น้ำอัมกังกัง) และแม่น้ำทูแมน แม่น้ำยาลูไหลลงสู่แม่น้ำเหลืองซึ่งเป็นเสมือนเส้นเขตแดนกั้นระหว่างเกาหลีเหนือกับจีน ตามแนวของมณฑลจี๋หลินและมณฑลเหอหนาน โดยมีความยาวถึง 1,416 กิโลเมตร ส่วนแม่น้ำทูแมนไหลลงสู่ทะเลญี่ปุ่น ที่เป็นพรมแดนติดกับรัสเซียเป็นระยะทางยาว 17 กิโลเมตร ภูเขาเพ็กคูซึ่งหมายถึงภูเขาหัวสีขาวนั้นเป็นภูเขาสูงที่สุดในประเทศ มีความสูงราว 2,744 เมตร บนยอด ภูเขาเป็นปล่องภูเขาไฟทำให้แลดูสวยงามยิ่งนัก

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา เกาหลีเหนือแบ่งแยกตัวออกจากเกาหลีใต้โดยใช้เส้นขนานที่ 38 เป็นเส้นแบ่งเขตจากฝั่งตะวันตกไปยังฝั่งตะวันออกของคาบสมุทร มีความยาวทั้งสิ้น 241 กิโลเมตร โดยมีเขตปลอดทหาร (Demilitarized Zone-DMZ) หรือ Military Demarcation Line-MDL) ตามรัศมีกว้าง 2 กิโลเมตรทอดยาวคร่อมเส้นขนานที่ 38 จนสุดแนว

รัฐบาลเกาหลีเหนือได้ประกาศเขตแดนตามแนวชายฝั่งในรัศมี 12 ไมล์ทะเล และห้ามเรือและเครื่องบินของต่างชาติบินผ่านเข้าออกโดยไม่ได้รับอนุญาต ส่วนเขตเศรษฐกิจ 200 ไมล์ทะเลรอบชายฝั่งก็ได้รับการคุ้มครองและถือสิทธิในการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

เนื้อที่ของคาบสมุทรเกาหลีทั้งหมดเท่ากับ 220,847 ตารางกิโลเมตร เป็นของเกาหลีเหนือร้อยละ 55 หรือเท่ากับ 122,100 ตารางกิโลเมตร ขนาดของประเทศเกาหลีเหนือจะเท่ากับมลรัฐนิวเจอร์ซีย์หรือมลรัฐหลุยเซียน่าของสหรัฐฯ

พื้นที่ของประเทศร้อยละ 80 เป็นภูเขาและที่สูง โดยมีความสูงกว่าระดับน้ำทะเลมากกว่า 2,000 เมตรขึ้นไป ประชากรส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่บนพื้นราบ ที่ลุ่มและตามหุบเขา พื้นที่ราบจะมีน้อย แต่มีที่ราบขนาดใหญ่ราว 500 ตารางกิโลเมตร 2 แห่ง คือ ที่ราบเปียงยาง

(Pyongyang Plain) และที่ราบเซรียง (Chaeryong Plain) ทั้งนี้เพราะภูเขาได้ลดต่ำลาดลงก่อนจะถึงชายฝั่ง บริเวณที่ราบนี้มีความอุดมสมบูรณ์ที่สุดของประเทศ

ภูเขาที่ทอดยาวไปทางทิศเหนือและทิศตะวันออกเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและแม่น้ำสายสำคัญต่าง ๆ แม่น้ำที่ยาวที่สุดคือ แม่น้ำยาหลู มีความยาว 790 กิโลเมตรและสามารถใช้เป็นเส้นทางสัญจรทางเรือได้ถึง 678 กิโลเมตร แม่น้ำทูแมนยาว 521 กิโลเมตร เป็นแม่น้ำที่มีความยาวเป็นลำดับที่ 2 แต่สามารถใช้เดินเรือได้เพียง 85 กิโลเมตร ส่วนแม่น้ำที่ยาวเป็นลำดับที่สามชื่อแม่น้ำเตดองยาว 397 กิโลเมตร สามารถใช้เดินเรือได้ 245 กิโลเมตร

จากการที่ประเทศมีลักษณะสูงต่ำ ก่อให้เกิดทะเลสาบขนาดเล็กมากมาย ทำให้ภูมิประเทศมีความสวยงามตามธรรมชาติ

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ระบบเศรษฐกิจของเกาหลีเหนือมีลักษณะสอดคล้องกับระบบและอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างเหนียวแน่น เมื่อลัทธิสังคมนิยมทำการต่อต้านลัทธิจักรวรรดินิยมและระบบศักดินาเพื่อให้สังคมนิยมหลุดพ้นจากการครอบงำของชนชั้นศักดินา ทำให้นโยบายเศรษฐกิจเน้นการจัดลัทธิทุนนิยมเพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำและการถกฉวยผลประโยชน์จากชนชั้นนายทุนและต่างชาติ ดังนั้น รัฐบาลภายใต้การนำของกลุ่มโบริทบูโร (Politburo) จึงต่อต้านจัดวางการนำระบบทุนนิยมเข้ามาใช้ในประเทศทุกรูปแบบ ทั้งนี้ก็เพื่อยับยั้งการนำประเทศไปสู่การเป็นสังคมคอมมิวนิสต์สมบูรณ์แบบนั่นเอง

ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทก่อน ๆ ว่า ภายหลังจากก่อตั้งประเทศในปี ค.ศ. 1948 คิม อิลซุง ได้พยายามทุกวิถีทางที่นำแนวคิดเศรษฐกิจตามแบบมาร์กซ์-เลนินมาใช้ โดยได้ยึดธุรกิจและโรงงานอุตสาหกรรมของคนญี่ปุ่นและของนายทุนชาวเกาหลีเข้ามาเป็นของรัฐ โดยให้มีการดำเนินการในรูปรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งยึดที่ดินจากเจ้าของที่ดินขนาดใหญ่นำมาจัดสรรให้กับชาวนาในรูปแบบของสหกรณ์ (collective farm or agricultural cooperatives) ให้มีที่ดินทำกินอย่างทั่วถึงกัน นอกจากนี้ยังได้จัดระบบสหกรณ์ขายสินค้าและสหกรณ์ทุกประเภท โดยรัฐบาลลงทุนให้ปัจจัยการผลิตแก่แต่ละกลุ่มสหกรณ์ เมื่อได้รับผลกำไรแล้ว จึงค่อยทยอยส่งคืนเงินทุนให้แก่รัฐ อนึ่ง สหกรณ์การผลิตทุกประเภทจะต้องทำการผลิต

สินค้าตามที่รัฐบาลกลางกำหนดให้อย่างเคร่งครัด กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ รัฐบาลเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตสมาชิกของสังคมนำมาดำเนินการผลิต โดยนำผลผลิตที่ผลิตได้มารวมกันเพื่อขายให้ร้านค้าของรัฐ และนำผลกำไรมาแจกจ่ายให้แก่สมาชิกอย่างเท่าเทียมกันถ้วนหน้า

ในทศวรรษที่ 60 แห่งคริสต์ศักราช ผลผลิตร้อยละ 90 มาจากโรงงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ (state-owned enterprises) และสหกรณ์การเกษตรของรัฐ (state farms) หนึ่ง รัฐบาลเป็นเจ้าของธนาคาร การขนส่งและคมนาคมทุกประเภท ส่วนร้านค้าก็เป็นของรัฐในการจัดจำหน่ายผลผลิตถึงร้อยละ 99 ของผลผลิตทั้งหมด สำหรับภาคเอกชนนั้น สามารถเป็นเจ้าของได้เฉพาะสวนเล็ก ๆ ผลไม้ยืนต้น เลี้ยงหมู เป็ด ไก่ ในครัวเรือนรอบ ๆ รั้วบ้านเท่านั้น เพื่อใช้บริโภคในครัวเรือนและขายในตลาดชาวนา (farmers' market)

หลังสงครามเกาหลี รัฐบาลได้ป่าวประกาศและนำคนเกาหลีร่วมแรงร่วมใจสร้างชาติ อีกทั้งได้รับความช่วยเหลือทางด้านเทคโนโลยีและเงินทุนจากมิตรประเทศ ทำให้สังคมนเกาหลีเหนือพัฒนาอย่างรวดเร็ว

ในช่วงแรกระหว่างปี ค.ศ. 1957-1975 เกาหลีเหนือได้รับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างสูง ทั้งนี้เพราะการรณรงค์ของรัฐบาลผลักดันให้คนเกาหลีทุกคนทุ่มเทในการทำงานเพื่อสร้างชาติให้เจริญรุ่งเรือง อีกทั้งได้รับความช่วยเหลือจากมิตรประเทศอย่างต่อเนื่อง ทำให้อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจพุ่งพรวดสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

อย่างไรก็ตาม ในระบบการผลิตตามแนวสังคมนิยมสตาล์เกาหลีเหนือที่เน้นการพึ่งตัวเองตามอุดมการณ์จูเซโดยไม่หวังพึ่งพิงชาติใด ๆ เป็นระยะเวลาอันนับสิบ ๆ ปี มีส่วนทำให้ผลผลิตที่ผลิตได้ลดลง ทั้งนี้เพราะคนขาดกำลังใจในการผลิต คนขยันคนขี้เกียจต่างได้รับผลตอบแทนเท่าเทียมกัน บางครั้งคนที่นิยมแต่พูดเป็นเจ้าก็เข้าการ แต่ไม่ค่อยทำงานอย่างจริงจังและเข้าไปทำงานในพรรคกรรมกรมักจะได้รับเงินเดือนตำแหน่งและมีรายได้มากกว่า สถานการณ์ดังกล่าวมีผลต่อสภาพทางจิตใจของเพื่อนร่วมงาน ทำให้เกิดความท้อแท้ ไม่มีใครอยากทำงานหนักในวิสาหกิจส่วนรวม ในทางตรงกันข้าม กลับสนใจกิจกรรมอื่น ๆ มากกว่าที่จะทุ่มเทในการผลิต

จากกลไกทางเศรษฐกิจการเมืองดังกล่าว ยังผลให้อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดต่ำลงเรื่อย ๆ นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1976 เป็นต้นมา หนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นผลมาจาก

การขายสินค้าให้กับประเทศในกลุ่มสังคมนิยมในราคามิตรภาพเริ่มลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจีนที่ผู้นำเติ้ง เสี่ยวผิง ได้ประกาศมาปรับใช้เศรษฐกิจของสังคมนิยมแบบตลาด อันหมายถึงการใช้ระบบเศรษฐกิจเสรีด้วยนโยบายที่ทันสมัยตามแนวสังคมนิยมแบบจีน ผู้นำเกาหลีเหนือจึงได้ปฏิเสธที่จะเกี่ยวข้องกับผูกพันกับแนวทางใหม่ของจีน เพราะเกรงว่าระบบทุนนิยมจะรุกเข้าไปทำลายระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม และจะทำให้การกลายเป็นสังคมนิยมมิวนิสต์สมบูรณ์จะถูกล้มล้างลง ดังนั้น จึงลดความสัมพันธ์โดยตรงกับจีนลง ในขณะเดียวกัน จีนก็สนใจค้าขายกับเกาหลีเหนือโดยเน้นการใช้เงินตราแทนการแลกเปลี่ยนสินค้า รวมทั้งลดการขายสินค้าในราคามิตรภาพแก่เกาหลีลง ส่วนประเทศในกลุ่มคอมมิวนิสต์อื่น ๆ ก็มีความต้องการขายสินค้าด้วยการชำระเป็นเงินสกุลแข็ง (hard currency) สภาพดังนี้ส่งผลให้มูลค่าทางการค้าและอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเกาหลีเหนือลดต่ำลงอย่างเห็นได้ชัด

ระบบเศรษฐกิจการวางแผนมาจากส่วนกลาง

ระบบเศรษฐกิจของเกาหลีคือคล้ายคลึงระบบของโซเวียตที่เป็นระบบเศรษฐกิจแบบสั่งการและควบคุมจากศูนย์กลาง (Soviet-type or commanded economy) กล่าวคือคณะกรรมการวางแผนของรัฐ (State Planning Committee) ทำหน้าที่ในการตัดสินใจในกิจการทางเศรษฐกิจทั้งหมด เช่น การกำหนดเป้าหมายการผลิต การจัดสรรปัจจัยการลงทุน การกำหนดราคา การจัดสรรรายได้ประชาชาติ การลงทุน และการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นต้น โครงสร้างทางเศรษฐกิจรูปแบบนี้เป็นการกำหนดแบบแผนกิจกรรมทุกอย่างมาจากส่วนกลางอย่างเข้มงวด

ในทศวรรษที่ 80 ได้เริ่มมีการผ่อนคลายการควบคุมจากส่วนกลางลงบางส่วน ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่นายคิม จองอิลได้อนุญาตให้เพิ่มบทบาทแก่โรงงานอุตสาหกรรมในการจัดทำบัญชีอย่างอิสระขึ้นในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1984 ในแนวใหม่นี้ ผู้จัดการโรงงานยังคงได้รับคำสั่งให้ทำการผลิตตามเป้าหมายที่กำหนดมาจากส่วนกลาง แต่ให้อิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับแรงงาน เครื่องจักร วัตถุดิบ และเงินทุน โดยรัฐจะต้องจัดสรรเงินทุนจำนวนหนึ่งให้แก่โรงงานผ่านทางธนาคารชาติ เงินทุนนี้เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการผลิต

ทุกอย่าง เมื่อโรงงานทำการผลิตและขายผลผลิตได้ ผลกำไรร้อยละ 50 จะต้องเสียเป็นภาษีให้แก่วัฒน ส่วนผลกำไรอีกร้อยละ 50 เป็นของโรงงานที่จะนำไปซื้อหรือซ่อมแซมเครื่องจักร รวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการและโบนัสให้แก่พนักงาน รูปแบบนี้เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในระดับจุลภาคให้เกิดความเป็นอิสระภาพ ซึ่งต่างจากระบบเดิมที่มีการจัดสรรงบประมาณมาจากส่วนกลางแต่เพียงอย่างเดียว ผลกำไรที่ได้รับจะต้องส่งคืนไปให้แก่วัฒนกลางทั้งหมด

แนวทางปฏิบัติใหม่อีกแนวทางหนึ่ง เรียกว่า ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อการผลิตสินค้าอุปโภค-บริโภคสำหรับประชาชนครั้งที่สามในเดือนสิงหาคม (The August Third People's Consumer Goods Production Movement) โครงการนี้เกิดขึ้นเมื่อครั้งนายคิมจองอิล ได้ไปดูงานนิทรรศการเกี่ยวกับผลผลิตอุตสาหกรรมขนาดย่อม ซึ่งจัดขึ้นที่เมืองเปียงยางในวันที่ 13 สิงหาคม ค.ศ. 1984 นายคิมได้เห็นนโยบายอนุมัติให้ใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อให้โรงงานในบริเวณนั้นนำไปผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น เมื่อดูผิวเผินแล้ว โครงการนี้ไม่ได้แตกต่างไปจากกิจการอุตสาหกรรมในระดับท้องถิ่นที่ดำเนินการเช่นเดียวกันนี้มาตั้งแต่ทศวรรษที่ 60 แต่สิ่งที่แปลกออกไปจากเดิมก็คือการกำหนดผลผลิตราคาและการขายให้อยู่นอกเหนือจากการควบคุมของส่วนกลาง ต่อมาในปลายทศวรรษที่ 80 โครงการนี้ได้ขยายแนวปฏิบัติไปยังกิจการหัตถกรรมขนาดย่อมและในกิจการการตลาดของผลผลิตทางการเกษตรอีกด้วย

ในตอนกลางทศวรรษที่ 80 มีการคาดหวังว่าเกาหลีเหนือจะเอาแบบอย่างจากจีนที่ได้ตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special economic zone) ขึ้น แต่ก็ได้รับการปฏิเสธอย่างแข็งขันจากนายยูน กีพอก (Yun Ki-pok) รองประธานกรรมาธิการนโยบายเศรษฐกิจ (Economic Policy Commission) ว่าจะไม่เดินตามรอยเท้าของจีน ในกรณีของจีนนั้น เขตเศรษฐกิจพิเศษตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งภาคตะวันออก โดยให้เป็นเขตส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการนำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ในการผลิตและอนุญาตให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนร่วมในอุตสาหกรรมหลายประเภท นักลงทุนชาวต่างประเทศจะได้รับสิทธิพิเศษในด้านภาษีอากรและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มากมาย จีนได้สนับสนุนให้เกาหลีเหนือหันมาใช้วิธีการพัฒนาเศรษฐกิจในแนวเดียวกันเพื่อกระตุ้นให้เกิดความเจริญเติบโต อีกทั้งได้เชิญเจ้าหน้าที่

ทางการของเกาหลีเหนือระดับสูงมาดูงานและอธิบายถึงอรรถประโยชน์และคุณค่าที่จะได้รับ อย่างไรก็ตาม ตลอดช่วงทศวรรษที่ 80 นี้ เกาหลีเหนือยังคงใช้นโยบาย "คู่ไปก่อน" โดยเหล่าผู้นำไปริทบิวโรยังสงวนท่าที มีหน้าซำ้ บางคนยังแสดงความไม่เห็นด้วยและให้เหตุผลว่า นโยบายดังกล่าวเป็นการเปิดประตูให้อิทธิพลของจักรวรรดินิยมและทุนนิยมเข้าไปเป็น "มะเร็งร้าย" ต่อระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมของเกาหลี

เกาหลีเหนือยังคงดำเนินกิจการทางเศรษฐกิจที่มีการควบคุมจากส่วนกลางอย่างเคร่งครัด แม้ว่าสถานการณ์ของโลกได้เปลี่ยนไปเมื่อประเทศในยุโรปตะวันออกเปลี่ยนเป็นสังคมแบบทุนนิยมและเกิดการล่มสลายของสหภาพโซเวียตในตอนต้นทศวรรษที่ 90 การปฏิเษการเปลี่ยนแปลงและการนิยมยกย่องเสรีจรรยาบเศรษฐกิจที่ควบคุมมาจากส่วนกลางยังคงมีอยู่ในใจของกลุ่มผู้นำส่วนใหญ่ของประเทศนี้

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจในทศวรรษที่ 90

เศรษฐกิจของเกาหลีเหนือประสบกับภาวะวิกฤตนับตั้งแต่ต้นทศวรรษที่ 90 เป็นต้นมา ตารางที่ 5.3 แสดงถึงการลดลงของปริมาณผลิตภัณฑ์มวลรวมรายได้ประชาชาติ (Gross National Product-GNP) จาก 22.9 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี ค.ศ. 1991 คงเหลือเพียง 20.5 พันล้านเหรียญในปี ค.ศ. 1993 และกระเตื้องขึ้นเพียงเล็กน้อยเป็น 22.3 พันล้านเหรียญในปี ค.ศ. 1995 จึงส่งผลให้รายได้ต่อหัวต่อปี (Per capita GNP) ลดลงจาก 1,038 เหรียญเป็น 904 เหรียญและ 957 เหรียญของปีเดียวกันข้างต้นตามลำดับ อนึ่ง มีรายงานกล่าวว่า ระบบเศรษฐกิจของประเทศนี้เป็นระบบปิดโคดเคี้ยวมากที่สุดในโลก เพราะมีการติดต่อกับตลาดทั่วโลกเป็นไปอย่างจำกัด และเป็นประเทศที่ค่อนข้างยากจน ประชากรมีรายได้ต่อเดือนราว 70-94 เหรียญสหรัฐฯ¹⁰ หรือประมาณ 1,750-2,350 บาทเท่านั้น

สาเหตุของการลดลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมรายได้ประชาชาติมาจากการลดต่ำลงของผลผลิตทั้งในภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม (ดูตารางที่ 5.4) ในภาคอุตสาหกรรมนั้น เนื่องจากความเก่าแก่ของเทคโนโลยีในการผลิตและของโรงงานที่ผลิตสินค้าซึ่งไม่ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการผลิตและผลผลิตลดต่ำลงทุกปี คือลดลง 1.9 เปอร์เซ็นต์ในปี ค.ศ. 1993 และลดลงราว 5.1 เปอร์เซ็นต์ในปี ค.ศ. 1995 อนึ่ง

สินค้าที่ผลิตได้ก็ไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน จึงไม่สามารถส่งไปขายแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ และการค้ากับมิตรประเทศก็ลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับจีน ดังที่ได้กล่าวอย่างละเอียดในหัวข้อก่อนหน้านี้แล้ว ส่วนการค้ากับรัสเซียก็ลดต่ำลงเพราะรัสเซียก็ประสบกับปัญหาการกระดกออกทางเศรษฐกิจจนแทบจะช่วยเหลือตนเองไม่ได้

นอกจากนี้ เกาหลีเหนือยังประสบกับปัญหาด้านการขาดพลังงานเพื่อใช้ในการผลิต เพราะจีนซึ่งเคยเป็นแหล่งขายปิโตรเลียมที่สำคัญของเกาหลีเหนือประสงค์ที่จะขายในราคาตลาดโลกและชำระเงินในสกุลแข็ง แต่เกาหลีเหนือมีเงินสกุลแข็งน้อย จึงไม่สามารถซื้อน้ำมันจากจีนในปริมาณเพียงพอกับความต้องการได้

ในภาคเกษตรกรรมก็เช่นเดียวกัน บทบาทของสหกรณ์รวมหรือแบบนารวมตามระบบสังคมนิยมไม่ก่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตได้มากเท่ากับในอดีต มีหน้าซ้ำยังเกิดปัญหาน้ำท่วมและฝนแล้ง (คู่มือข้อถัดไป) ทำให้รัฐพืชที่ผลิตได้ลดน้อยลงนับล้านตันต่อปี ยังผลให้ประเทศมีปริมาณอาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการ ความอดอยากจึงมีปรากฏไปทั่วในตอนกลางของทศวรรษที่ 90 นี้

เกาหลีเหนือ : ความอดอยาก

ความอดอยากยากแค้นของประชาชนเกาหลีเหนือมีมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี ดังเป็นข่าวครึกโครมตามหน้าหนังสือพิมพ์และตามภาพข่าวทางโทรทัศน์ ดังนั้นจะขอกกล่าวอย่างละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ พร้อมทั้งจะพยายามวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดปัญหานี้ขึ้น จนเกือบจะกล่าวได้ว่า เกาหลีมีแนวโน้มที่จะเป็นประเทศเอธิโอเปียแห่งเอเชีย

เกาหลีเหนือประสบกับปัญหาอุทกภัยที่ร้ายแรงที่สุดถึงสามปีติดต่อกัน (ค.ศ. 1994-1996) ซ้ำร้ายในปี ค.ศ. 1997 ภัยแล้งได้กระหน่ำซ้ำเติมลงไปอีก โดยที่น้ำในแม่น้ำลำคลองและแอ่งน้ำ ต่าง ๆ ทั่วประเทศแห้งขอดเป็นเวลาถึง 50 วันและอุณหภูมิได้พุ่งขึ้นสูงสุดในรอบหกสิบปี ก่อให้เกิดความสูญเสียในด้านพืชผลถึง 317,000 เฮกตาร์ อันจะส่งผลให้ผลผลิตข้าวเสียหายถึง 704,300 ตันทีเดียว

อุทกภัยได้สร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงต่อการผลิตข้าวในช่วงที่ผ่านมา ผลผลิตข้าวได้ลงไม่น้อยกว่าสองถึงสามล้านตันต่อปี ทำให้คนเกาหลีต้องจำกัดการบริโภคข้าวให้เหลือเพียงวันละ 350-400 กรัมต่อวัน แทนที่จะเป็น 500 กรัมต่อวันดังเช่นปกติที่เป็นมาหรือตามความต้องการของร่างกายของมนุษย์ อนึ่ง พืชผักและสัตว์ต่าง ๆ ก็ไม่อาจผลิตได้เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายใน จนประชาชนชาวเกาหลีต้องอดมื้อกินมื้อ ส่วนพ่อแม่ต้องอดอาหารมากขึ้นเพื่อให้ลูกน้อยได้รับประทาน ภาพที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งของเกาหลีได้เป็นภาพของเด็กชายและเด็กหญิงที่ซูบผอมเหลือแต่หนังหุ้มกระดูก หน้าซีดเซียวเหมือนกับว่าไม่ได้รับประทานอาหารอย่างเพียงพอเป็นเวลานานนับปี ก่อให้เกิดความน่าสมเพชเวทนายิ่งนัก แม้สถานการณ์จะไม่รุนแรงถึงขั้นกับภาพที่เห็นการอดตายของคนในทวีปอาฟริกาก็ตาม

คำถามก็คือ ความอดอยากของเกาหลีเหนือเป็นผลมาจากภัยธรรมชาติเท่านั้นหรือ คำตอบก็คือ ใช่ ซึ่งก็อธิบายได้ว่า หากประเทศใดประสบกับปัญหาน้ำท่วมฝนแล้งเป็นเวลานานหลายปีเช่นนี้ ก็เป็นที่แน่นอนว่า อาหารที่ผลิตได้ย่อมไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชนในชาติแน่นอน คำถามต่อไปก็คือ เกาหลีเหนือไม่มีเงินคงคลังเลยหรือ จึงไม่อาจจะซื้ออาหารมาเลี้ยงดูพลเมืองของตน ทั้ง ๆ ที่ทั่วโลกต่างรู้ว่า เกาหลีเหนือมีทหารในกองทัพที่ใหญ่มากที่สุดประเทศหนึ่งของโลก และรัฐบาลได้ทุ่มเทงบประมาณมหาศาลในการป้องกันประเทศและการสร้างการสะสมอาวุธร้ายแรงมากมาย

คำถามข้อหลังนี้เป็นเรื่องที่น่าจะวิเคราะห์ให้ละเอียด กล่าวกันว่า เกาหลีเหนือมีอัตราความเจริญทางเศรษฐกิจติดลบเป็นเวลาถึงเจ็ดปีติดต่อกันแล้ว ส่วนการส่งออกก็ลดลงทุกปี เพราะการผลิตสินค้าเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมลดต่ำลงมาก ในขณะที่ประเทศรัสเซียและจีนที่เคยให้ความช่วยเหลือเจือจุนกันมาโดยตลอดก็ไม่อาจจะอยู่ในฐานะที่ช่วยเหลือตัวเองได้ หรือเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจเป็นแบบตลาดกันหมด จึงไม่อาจช่วยเหลือให้เปล่าเหมือนกับเก่าก่อนได้

เมื่อไม่อาจขายสินค้าได้คล่อง และไม่มีเงินช่วยเหลือจากต่างชาติอย่างเป็นทางการ ทำให้เงินคงคลังงวดลงจนแทบไม่มีเหลือ เครดิตของการซื้อสินค้าก็ลดต่ำลงเพราะพ่อค้าของประเทศอื่นไม่แน่ใจว่า เมื่อส่งสินค้าไปแล้วจะได้รับเงินค่าสินค้าหรือเปล่า นี่ไม่นับการ

นำเงินงบประมาณจำนวนมากไปซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อเสริมสร้างอำนาจทางทหารอย่างต่อเนื่อง สภาพดังนี้ เงินในประเทศย่อมไม่มีแน่

นานาประเทศต่างให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง แต่ความต้องการอาหารมีมากเกินไปกว่าที่จะแจกจ่ายให้กับทุกคนอย่างเพียงพอ อีกทั้งความโหดร้ายจากธรรมชาติได้โหมกระหน่ำซ้ำเติมอย่างต่อเนื่อง นับเป็นเคราะห์กรรมของชาวเกาหลีเหนือโดยแท้

เศรษฐกิจระบบที่สอง : ตลาดมืด

เศรษฐกิจระบบที่สอง (second economy) ในประเทศสังคมนิยมหมายถึงกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจทั้งหลายที่ดำเนินการโดยปัจเจกบุคคล (เอกชน) ซึ่งมีได้ผลผลิตหรือจัดจำหน่ายโดยรัฐ ระบบนี้จึงต้องทำการพัฒนาการตลาดด้วยตัวเอง แต่กิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทนี้ผิดกฎหมายในประเทศที่มีระบอบการปกครองแบบสังคมนิยม ดังนั้น อาจเรียกว่าเป็นตลาดมืดก็ได้ ส่วนคำว่าตลาดมืด (black market) มีความหมายแคบครอบคลุมเฉพาะสถานที่พิเศษบางแห่งที่ประชาชนร่วมกันกระทำการติดต่อซื้อขายอย่างผิดกฎหมาย หากจะใช้คำว่าตลาดมืดในความหมายที่กว้าง ก็จะหมายถึงกิจกรรมใด ๆ ก็ตามที่กระทำผิดกฎหมาย

ในกรณีของเกาหลีเหนือนั้น เมื่อเดือนสิงหาคม ปี ค.ศ. 1958 ได้มีคำประกาศกฤษฎีกาคณะรัฐมนตรี เลขที่ 140 ให้ใช้คำว่าตลาดชาวนา (Farmers' market) แทนคำว่าตลาดชนบท (rural market) ซึ่งบริหารงานโดยปัจเจกบุคคล มิใช่เป็นกิจการของรัฐ ตลาดชาวนามีขอบเขตการประกอบกิจกรรมค่อนข้างจำกัด โดยรัฐอนุญาตให้ชาวนานำผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตในบริเวณไร่บ้าน ซึ่งกำหนดให้บ้านแต่ละหลังมีบริเวณบ้านได้ราว 100 ตารางเมตร (เป็นที่ดินที่มีไร่ไถ่ไร่นานอกไร่ เพราะที่ดินดังกล่าวเป็นของรัฐ/สหกรณ์รวม)

โดยทั่วไปแล้วในตลาดนี้จะขายผลผลิตเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ร้านสหกรณ์ไม่มีจำหน่าย แต่เป็นสิ่งที่ชาวบ้านใช้บริโภคในชีวิตประจำวัน ในตลาดชาวนานี้มีการห้ามการซื้อขายข้าวอย่างเด็ดขาด อีกทั้งรัฐบาลมักจะกล่าวอยู่เสมอว่า ไม่ช้าไม่นานตลาดเหล่านี้จะหมดไปเมื่อลัทธิสังคมนิยมได้พัฒนาถึงขั้นสูงสุด เพราะร้านสหกรณ์ของรัฐบาลจะจำหน่ายสินค้าทุกประเภทที่แต่ละครอบครัวพึงประสงค์ อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงแล้ว ตลาดชาวนามีได้

ลดลงตามที่คาดหมายไว้ ในทางตรงกันข้าม กลับมีแต่เพิ่มขนาดและจำนวนมากขึ้นเป็นลำดับ

ตลาดชานามีปรากฏในประเทศโซเวียต และในกลุ่มประเทศสังคมนิยมทั้งหลาย ด้วยเพราะผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นในระบบครัวเรือนนี้มีบทบาทสำคัญในการตอบสนองต่อความต้องการด้านอาหารของครอบครัวต่าง ๆ มีรายงานแจ้งว่า ในปี ค.ศ. 1977 ฟาร์ม สหกรณ์รวมของโซเวียตจัดจำหน่ายอาหารจำพวกเนื้อซึ่งสามารถเลี้ยงดูพลเมืองได้ราวร้อยละ 72 และนมราวร้อยละ 76 ในขณะที่ไข่และมันฝรั่งทั้งหมดผลิตขึ้นในที่ดินของชาวนาเอง (private farm) จะเห็นได้ว่าสินค้าทางการเกษตรมากกว่าร้อยละ 25 ผลิตมาจากฟาร์ม ส่วนตัวของชาวนา ทั้ง ๆ ที่ฟาร์มส่วนตัวมีเพียงร้อยละ 3 ของที่ดินเพาะปลูกทั้งประเทศ

ส่วนกรณีของเกาหลีเหนือนั้น ตลาดชานามีบทบาทจำกัดมาจนถึงทศวรรษที่ 70 เมื่อเริ่มทศวรรษที่ 80 ตลาดชานามีขนาดใหญ่ขึ้นและขายสินค้ามากขึ้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากปัจจัยดังต่อไปนี้

ก. ปัญหาการขาดแคลนธัญพืช ทำให้ข้าวและข้าวโพดซึ่งเป็นสินค้าต้องห้ามไม่ให้มีการจำหน่ายในตลาดชานานั้น ได้กลายเป็นสินค้าเฟื่องฟูในตลาดมืดเรื่อยมา อนึ่ง ในอดีตมีการกำหนดให้ตลาดชานาทำการซื้อขายในทุกสัปดาห์ แต่นับตั้งแต่ทศวรรษที่ 80 เป็นต้นมา ตลาดได้เปิดทำการทุกวัน และได้เพิ่มขยายออกไปแทบทุกจุดของประเทศ แม้ว่าทางการจะออกมาเตือนมิให้กระทำการใด ๆ ที่ผิดกฎหมายเกินขอบเขตที่รัฐได้กำหนด แต่คำเตือนดังกล่าวไม่ค่อยเป็นผล และยิ่งนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1993 เป็นต้นมา มีการนำข้าวและข้าวโพดออกวางขายอย่างเสรีในตลาดชานา

ข. ในช่วงต้นทศวรรษที่ 80 มีพ่อค้ารายย่อยแอบขนสินค้าข้ามไปมาระหว่างพรมแดนของเกาหลีเหนือ-จีนที่ซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของชนกลุ่มน้อยเกาหลี พ่อค้ารายย่อยจีนเชื้อสายเกาหลีได้ลักลอบนำสินค้าเข้ามาขายในเกาหลีเหนืออย่างต่อเนื่อง ทำให้คนเกาหลีเริ่มมีความรู้สึกที่ดีต่อลัทธิทุนนิยมที่ผ่านเข้ามาจากจีน คนเกาหลีบางกลุ่มจึงเริ่มมีการสะสมทรัพย์สินจากผลกำไรที่ได้รับจากการประกอบธุรกิจ

ค. ภายหลังที่คิม จองอิลได้ประกาศ ขบวนการเพื่อการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค สำหรับประชาชนครั้งที่สาม เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม ค.ศ. 1994 เพื่อเพิ่มผลผลิตในอาชีพเสริม ที่ปัจเจกบุคคลใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาผลิตสินค้าเพื่อใช้ในครัวเรือน ผลผลิตเหล่านี้สามารถนำไปขายได้ในตลาดชวานา ต่อมาเมื่อภาวะเศรษฐกิจของชาติตกต่ำ กิจกรรมทางการผลิตสินค้าเหล่านี้ได้รับความสนใจจากประชาชนมากยิ่งขึ้น เพราะใครทำมากย่อมได้มาก และสามารถนำผลกำไรมาใช้จ่ายในครัวเรือน ทำให้มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น

ง. มีการแอบซื้อขายเงินตราสกุลแข็งไว้ใช้ในยามจำเป็น ก่อให้เกิดตลาดมืด ทางด้านการเงิน เศรษฐกิจระบบที่สองของเกาหลีเหนือได้รับแรงจูงใจเพราะราคาสินค้าที่ซื้อขายในตลาดชวานาสูงกว่าราคาที่ทางการกำหนด ดังเช่น

	ราคาที่ทางการกำหนด	ราคาในตลาดชวานา
ข้าวโพด 1 กก.	6 วอน	15 วอน
จักรยาน	150 วอน	1,500 วอน
โทรทัศน์สี	750-1,200 วอน	50,000 วอน
ธนบัตร 1 เหรียญสหรัฐ	2.15 วอน	70-100 วอน

ปัจจุบัน มีสินค้าแทบทุกประเภทวางขายในตลาดชวานา ดังเช่น ชุดชั้นใน รองเท้า ตู้เย็น จักรเย็บผ้า เสื้อผ้า ฯลฯ สินค้าเหล่านี้ส่วนใหญ่มีการลักลอบนำเข้าและมีราคาสูงกว่าราคามาตรฐานของทางการราว 10-100 เท่าทีเดียว

ชาวเกาหลีส่วนหนึ่งจะใช้เวลาว่างทำธุรกิจในตลาดชวานาและมีรายได้เป็นกอบเป็นกำเพิ่มจากเงินเดือนประจำหลายเท่า ตัวอย่างเช่น นาย Yo Man-chul ชายวัยกลางคน ทำงานเป็นคนงานได้รับเงินเดือนเดือนละ 70 วอน ในขณะที่ภรรยาของเขาทำธุรกิจในตลาดชวานาได้กำไรเดือนละ 300-400 วอน ส่วนชายอีกคนทำงานในโรงงานได้รับค่าจ้างเดือนละ 170 วอน แต่งานพิเศษของเขาทำรายได้กว่าเดือนละ 4,000 วอนทีเดียว

การพัฒนาเศรษฐกิจและโครงสร้างที่เปลี่ยนแปลง (Economic development and structural change)

การยึดมั่นในนโยบายการยืนอยู่บนลำแข้ง (Self-reliance policy) นำไปสู่นโยบายการมองเข้าสู่ภายใน (Inward-looking policy) ตามแนวทางของจู่เซ่ ผลที่เกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัดก็คือ เศรษฐกิจของเกาหลีเหนือจะยืนอยู่อย่างโดดเดี่ยวท่ามกลางระบบเศรษฐกิจโลก อีกทั้งผลผลิตที่ผลิตได้ไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกเพราะกิจการอุตสาหกรรมมุ่งเน้นการผลิตเพื่อการบริโภคภายในโดยไม่มีการทำทนายเพื่อให้มีการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพในการผลิต สินค้าจากต่างประเทศก็ไม่ยอมให้นำเข้าเพื่อให้เกิดการแข่งขันและแม้แต่การผลิตภายในประเทศก็ไม่มีการแข่งขันด้วยเหตุที่มีการควบคุมการผลิตจากส่วนกลางที่ระบุให้แต่ละโรงงานผลิตตามคำสั่งที่กำหนด

นับตั้งแต่ช่วงตอนกลางของทศวรรษที่ 80 รัฐบาลเกาหลีใต้เริ่มลดความเข้มงวดในนโยบายโดดเดี่ยวทางเศรษฐกิจและหันไปเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจโลกบ้าง โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเปิดประตูสู่โลกภายนอก ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการที่อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศลดต่ำลงเป็นอันมากในช่วงปี ค.ศ. 1985-1990 อีกทั้งประเทศในกลุ่มคอมมิวนิสต์อื่น ๆ ก็เริ่มเปิดประเทศ ทำให้เกาหลีเหนือจำเป็นต้องหาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการผลิตทั้งในภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมจากประเทศโลกเสรีมากขึ้น

ถึงเดือนธันวาคม ค.ศ. 1991 เกาหลีเหนือได้เริ่มโครงการก่อตั้งเขตเศรษฐกิจการค้าเสรี (Zone of Free Economic and Trade) ขึ้นตามเมืองท่าทางตะวันออกที่เมืองอังกิ (Unggi) เมืองชองจิน (Chongjin) และเมืองนาจิน (Najin) อนึ่ง องค์การสหประชาชาติได้มีโครงการพัฒนาบริเวณลุ่มน้ำทูแมน ซึ่งเป็นเขตแดนของ 3 ประเทศ คือ จีน เกาหลีเหนือและรัสเซีย ทั้งนี้เพราะเกาหลีเหนือได้เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติในปี ค.ศ. 1991 จึงได้รับการช่วยเหลือจากองค์การนี้ในด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในองค์การต่าง ๆ เช่น ธนาคารโลก องค์การกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ฯลฯ โครงการของเศรษฐกิจการค้าเสรีและโครงการพัฒนาบริเวณลุ่มน้ำทูแมน

ได้รับความสนใจจากนักลงทุนต่างชาติที่จะเข้าไปลงทุนในกิจการอุตสาหกรรม การ
คมนาคม และการท่องเที่ยว

รัฐบาลเกาหลีเหนือได้ย้าถึงการเปิดการค้ากับประเทศในโลกเสรีและรับการลงทุน
โดยตรงจากต่างประเทศด้วยการออกกฎหมายการร่วมลงทุน อีกทั้งเปิดรับนักท่องเที่ยวเข้า
ไปในประเทศ ตลอดจนเปิดให้มีการร่วมมือทางเศรษฐกิจกับเกาหลีใต้ด้วย สิ่งเหล่านี้ถือเป็น
มิติใหม่และเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจแม้ว่าจะได้รับการคัดค้านจาก
สมาชิกพรรคกรรมกรบางคนก็ตาม

ปัจจุบัน เรายังพบว่าเศรษฐกิจของเกาหลีเหนือยังปิดอยู่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศ
ต่าง ๆ ทั่วโลก อีกทั้งหากจะเดินทางไปท่องเที่ยวในเกาหลี ก็จะมีมาตรการของรัฐที่มา
ต้อนรับจะนำทางให้ไปยังสถานที่ที่รัฐบาลอนุญาตให้ไปได้เท่านั้น นั่นหมายความว่า
นักท่องเที่ยวต่างชาติจะเดินทางไปทีแห่งใดตามที่ต้องการไม่ได้ จากลักษณะดังกล่าว ทำให้
สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของเกาหลีเหนือถูกปิดเงียบ ยกยั้งที่
คนภายนอกจะล่วงรู้และรับทราบเรื่องราวที่เกิดขึ้นด้วยสายตาของตนเองได้ อีกทั้งข้อมูล
ทางเศรษฐกิจทุกประเภทก็ล้าหลัง ไม่ได้เก็บอย่างถูกต้อง อีกทั้งไม่ได้เปิดเผย (ตัวเลขที่
ปรากฏในบทนี้เป็นตัวเลขประมาณการแทบทั้งสิ้นที่สร้างขึ้นโดยรัฐบาลเกาหลีใต้และองค์กร
ระหว่างประเทศ)

ในขณะเดียวกัน ชาวคราวของโลกก็ถูกควบคุมและกั้นกรองให้คนเกาหลีเหนือ
รับรู้เฉพาะสิ่งที่รัฐบาลประสงค์ที่จะได้รับรู้เท่านั้น นอกจากนี้ ชาวต่างประเทศที่เข้าไป
พำนักในเกาหลีเหนือก็ไม่อาจรู้เรื่องราวของโลกภายนอก

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นดังนี้

ก. เหตุการณ์ในช่วงปลายทศวรรษที่ 90 ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น
แม้ว่าจะเป็นเพียงบางจุดบางประการก็ตาม กล่าวคือ ที่โรงแรมโพธองกัง (Pothonggang
hotel) ได้ติดสัญญาณจานโทรทัศน์ดาวเทียมขึ้น โรงแรมนี้เป็นโรมแรมหรู มีจำนวนห้องพัก
160 ห้องตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำโพธอง ณ ที่นี้ ผู้เข้าพักสามารถดูข่าวสารโทรทัศน์จากช่อง NHK
CNN Star TV และสถานีในประเทศอีก 3 แห่ง อนึ่ง โรงแรมนี้มีพนักงานชาวญี่ปุ่น
ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง และที่นี่เป็นที่ตั้งของบริษัทตัวแทนของญี่ปุ่นและเยอรมัน

ข. เกาหลีเหนือได้เร่งรัดการส่งเสริมอุตสาหกรรมและการค้าระหว่างประเทศ บริษัทของเกาหลีเหนือได้ผลิตเสื้อผ้า สูท รองเท้าและอื่น ๆ ให้กับบริษัทแม่ต่างชาติด้วยการรับจ้างผลิตตาม คำสั่ง ทั้งนี้เพราะค่าจ้างแรงงานในเกาหลีเหนือยังต่ำมากเมื่อเทียบกับค่าแรงในจีนที่กำลังเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นเกาหลีเหนือจึงเป็นแหล่งผลิตที่มีต้นทุนต่ำ อีกทั้งแรงงาน เกาหลีขยันขันแข็งและทำงานหนักด้วย บริษัทต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสนใจที่จะเข้ามาลงทุนและสั่งให้ผลิตสินค้า

ค. เขตการค้าเสรี เขตเศรษฐกิจจางจิน-ซอนบอง (Rajin-Sonbong) ซึ่งเป็นบริเวณเขตเศรษฐกิจติดกันสามประเทศ ได้แก่ เกาหลีเหนือ จีน และรัสเซียที่องค์การสหประชาชาติให้การสนับสนุนนี้ได้รับความสนใจจากนักลงทุนชาวต่างประเทศมาก เพราะเป็นเขตที่อยู่บนเส้นทางเดินเรือของทะเลญี่ปุ่นด้วย การเดินทางจึงสะดวกและติดต่อกับโลกภายนอกได้ดี ต่อมาได้ขยายการเปิดเขตเศรษฐกิจเสรีไปยังเมืองนัมโปและวอนซานอีกในปี ค.ศ. 1997 นั้นหมายถึง รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการปรับปรุงเศรษฐกิจเพื่อให้มีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ดังเช่นจีนแผ่นดินใหญ่ได้ดำเนินการมาในยุคปัจจุบัน

ง. สนามกอล์ฟนอกเมืองเปียงยาง สนามกอล์ฟขนาด 18 หลุมยาว 5,800 เมตร ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองเปียงยางโดยทางรถยนต์ราว 1 ชั่วโมง เป็นสนามมาตรฐาน ร่มรื่น สวยงาม จึงเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของนักธุรกิจแห่งหนึ่ง

จ. ข้อมูลทางเศรษฐกิจของเกาหลีเหนือในปี ค.ศ. 2002 คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ เท่ากับ 21.8 พันล้านเหรียญสหรัฐ ประชากรมีรายได้ต่อหัวเท่ากับ 1,000 เหรียญต่อปี มีอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจร้อยละ 1 ต่อปี (หลังจากที่ติดลบมานานนับสิบปี)

ฉ. ในเดือนกันยายน ค.ศ. 2002 เกาหลีเหนือวางแผนก่อสร้างโครงการเขตเศรษฐกิจเสรีขึ้นอีกแห่งหนึ่งที่เมือง Shinuiju ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับจีน (มณฑลเหอหลิน) บนเส้นทางรถไฟจากเปียงยาง-เซ่นหยาง-ปักกิ่ง โครงการนี้เป็นโครงการใหญ่ที่ให้ประโยชน์แก่นักลงทุนต่างชาติเข้ามาเช่าทำธุรกิจอุตสาหกรรม เป็นเวลา 50 ปี จะมีการใช้ระบบการปกครองแบบยุโรป ใช้ภาษาอังกฤษ จีน และเกาหลีเป็นภาษากลาง และใช้เงินดอลลาร์สหรัฐและเงินหยวนของจีนเป็นสกุลเงินในเขตนี้ อย่างไรก็ตาม

ตาม จนถึงต้นปี ค.ศ. 2003 โครงการนี้ดำเนินต่อไป อย่างแข็งขันเพราะเกาหลีเหนือให้ความสนใจในเรื่องปัญหานิวเคลียร์มากกว่า

การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นที่เกาหลีเหนือได้เริ่มเปิดประตูของประเทศให้กว้างขึ้น สถานการณ์ต่อไปจะเป็นเช่นไรนั้น เป็นสิ่งที่น่าจับตามองต่อไป

สภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและสังคมของสาธารณรัฐเกาหลี

สภาพทางภูมิศาสตร์

สาธารณรัฐเกาหลีตั้งอยู่บนผืนแผ่นดินที่ทอดยื่นออกไปในทะเลที่เรียกกันว่า คาบสมุทรเกาหลี ต่อจากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี ดังนั้น ทางทิศเหนือติดกับเกาหลีเหนือ ทิศตะวันตกเป็นทะเลเหลือง ทิศตะวันออกเป็นทะเลตะวันออก (แต่คนญี่ปุ่นเรียกว่าทะเลญี่ปุ่น) และทางทิศใต้เป็นทะเลใต้ของมหาสมุทรแปซิฟิก อาณาบริเวณของดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีส่วนทางใต้ เรียกว่า เกาหลีใต้ ซึ่งมีพื้นที่ราว 99,237 ตารางกิโลเมตร

เกาหลีใต้มีเนื้อที่คิดเป็นร้อยละ 45 ของแผ่นดินบนคาบสมุทรเกาหลีทั้งหมด และอาจเทียบขนาดของประเทศได้คือมีขนาดใหญ่กว่าประเทศฮังการีและปอร์ตุเกสเล็กน้อย

เกาะต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่รอบ ๆ เกาหลีใต้ มีเกาะใหญ่สุดชื่อเชจูโด (Cheju-do) ตั้งอยู่ห่างจากปลายแหลมของคาบสมุทรราว 100 กิโลเมตร เกาะนี้มีขนาด 1,830 ตารางกิโลเมตร เกาะนี้เป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศเกาหลีใต้ (รวมกับเกาะเล็ก ๆ อีก 26 เกาะที่ตั้งอยู่โดยรอบ)

ลักษณะทางภูมิศาสตร์อาจเรียกได้ว่า เป็นดินแดนที่เต็มไปด้วยภูเขาและเนินเขาสูงต่ำซึ่งมีถึงร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยบริเวณทางทิศใต้และทิศตะวันตกเป็นที่ราบ จากนั้นจะมีระดับสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ และเป็นเขาสูงชันในบริเวณทางทิศเหนือและทิศตะวันตก ดังนั้นแถบทางทิศใต้และทิศตะวันตกจึงเหมาะสมในการทำการเพาะปลูกเพราะพื้นที่เป็นพื้นราบ เนินเตี้ย และที่ราบลุ่ม

นอกชายฝั่งทางทิศตะวันตกและทิศใต้จะมีเกาะน้อยใหญ่ตั้งเรียงรายกันเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ชายฝั่งที่มีความสูงชันของฝั่งตะวันออกนั้น จะมีเกาะจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

มีเทือกเขาสำคัญ 2 เทือกพาดยาวเป็นทิวแนวจากทิศเหนือไปยังทิศใต้ และจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปยังทิศตะวันตกเฉียงใต้ของคาบสมุทร เทือกเขาแนวแรกเป็นเสมือนกระดูกไขสันหลังของคาบสมุทรเกาหลีและเป็นเสมือนแนวแบ่งภาคตะวันออกและภาคตะวันตกให้แยกออกจากกัน เทือกเขานี้มียอดเขาสูงที่สำคัญและมีชื่อเสียงหลายยอด ได้แก่ หนังนิมซาน (สูง 2,014 เมตร) กุมกังกซาน (สูง 1,638 เมตร) โซรัคซาน (สูง 1,780 เมตร) และเตเบกซาน (สูง 1,546 เมตร) อนึ่ง มีการกล่าวขวัญกันว่ายอดเขากุมกังกซานและโซรัคซานมีความสวยงามตามธรรมชาติยิ่งนัก

ภูเขาในเกาหลีบางลูกเกิดขึ้นจากการระเบิดของภูเขาไฟในอดีตกาล และบางลูกเกิดจากการสีกกร่อนของหิน นับเป็นเวลาหลายพันหลายหมื่นปี ทำให้เกิดทัศนียภาพตระการตา และมีรูปร่างแปลก ๆ เป็นแห่งหินสูงต่ำสลับกันไปมา นอกจากนี้ ตามช่องเขาก็มียอดธารไหลเซาะ ก่อให้เกิดเป็นแม่น้ำสายสำคัญไหลจากฝั่งตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือไปยังบริเวณที่ราบลุ่มภาคตะวันตกและภาคใต้ แม่น้ำที่มีความยาวเกิน 400 กิโลเมตรที่สำคัญมีอยู่ 6 สาย คือ อมันกังก (ยาว 790 กม.) ทูแมนกังก (ยาว 521 กม.) ฮันกังก (ยาว 514 กม.) กุมกังก (ยาว 401กม.) และนั๊กทองกังก (ยาว 525 กม.) แม่น้ำสองสายแรกเป็นเส้นกั้นอาณาเขตกับประเทศจีนและรัสเซียและไหลลงสู่ทะเลเหลืองและทะเลตะวันออก แม่น้ำนั๊กทองกังกไหลลงสู่ทะเลใต้ ส่วนแม่น้ำสายอื่น ๆ ต่างไหลลงสู่ทะเลเหลืองทางทิศตะวันตกของคาบสมุทร

ระดับน้ำในแม่น้ำลำคลองจะสูงต่ำต่างกันไปตามฤดูกาล ทั้งนี้เป็นผลมาจากอิทธิพล ของลมมรสุมที่พัดผ่าน กล่าวคือ ในฤดูร้อน แม่น้ำต่างเต็มปริ่มไปด้วยน้ำเพราะฝนตกชุกเนื่องจากลมมรสุมพัดผ่าน ยังผลให้บริเวณพื้นที่ราบและที่ราบลุ่มตามหุบเขาสองฝั่งที่แม่น้ำไหลผ่านจึงนองไปด้วยน้ำและมักเกิดน้ำท่วมปีละครั้งสองครั้ง ส่วนฤดูอื่น ๆ นั้นระดับน้ำจะอยู่ต่ำ นอกจากนี้ มักจะมีพายุไต้ฝุ่นพัดกระหน่ำบริเวณทางตอนใต้ของคาบสมุทร (เกาหลีใต้) และจะก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันในช่วงปลายฤดูร้อนและตอนต้นฤดูใบไม้ผลิของทุกปี

รัฐบาลของประเทศเกาหลีต่างสร้างอ่างเก็บกักน้ำและเขื่อนกั้นน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูก รวมทั้งใช้เป็นพลังงานในการผลิตกระแสไฟฟ้า ปัจจุบัน พื้นที่เพาะปลูกร้อยละ 72 ได้รับน้ำหล่อเลี้ยงพืชผลจากเขื่อนและอ่างเก็บน้ำดังกล่าว

ทะเลเหลืองและทะเลใต้ที่อยู่รอบชายฝั่งของคาบสมุทรมีความลึกเพียง 100 เมตรทำให้ท้องทะเลของไหล่ทวีปแถบนี้เป็นแหล่งประมงที่มีความสำคัญยิ่ง

กระแสน้ำอุ่นคุโรชิโอ ซึ่งมีต้นกำเนิดจากชายฝั่งตะวันออกของประเทศฟิลิปปินส์ ไหลไปทางทิศเหนือและได้แยกออกเป็น 2 แนวเมื่อไหลเข้าใกล้บริเวณเกาะเชจูโด โดยแนวแรกไหลไปทางทิศตะวันตกเข้าสู่ทะเลเหลือง ส่วนอีกแนวหนึ่งไหลไปทางทิศตะวันออกเข้าสู่ทะเลตะวันออก กระแสน้ำอุ่นนี้ไม่ก่อให้เกิดผลต่ออุณหภูมิในฤดูหนาวบนดินแดนของคาบสมุทรทั้งนี้เพราะคลื่นของกระแสน้ำอุ่นไม่สูง จึงไหลอย่างช้า ๆ ไปตามชายฝั่งที่ท้องทะเลมีความลึกไม่มากนัก ในขณะเดียวกัน กระแสน้ำเย็นพูคานก็ไหลลงไปทางทิศใต้จากฝั่งที่หนาวเย็นของทะเลตะวันออกเฉียงเหนือ กระแสน้ำเย็นนี้มีความรุนแรงและมีอิทธิพลต่อบริเวณทางตอนใต้ของคาบสมุทรมาก และเมื่อกระแสน้ำเย็นไหลมาปะทะกับกระแสน้ำอุ่นในบริเวณปลายแหลมแถบทะเลใต้ ได้ก่อให้เกิดผลดีต่อการประมงเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นแหล่งปลาชุกชุม

ได้มีการค้นพบแหล่งน้ำมันดิบนอกชายฝั่งของคาบสมุทรเกาหลีเมื่อไม่นานมานี้ จึงเป็นที่คาดกันว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาลต่อสังคมเกาหลีในอนาคต

ภูมิอากาศของบริเวณส่วนนี้ของโลกเป็นเขตอบอุ่น อากาศชื้น และอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมเอเชียตะวันออก อุณหภูมิในฤดูหนาวจะอยู่ในระดับต่ำกว่าศูนย์องศา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางภาคเหนือของเกาหลีเหนือที่ติดกับไซบีเรีย ส่วนอุณหภูมิเฉลี่ยของกรุงโซลในช่วงเดือนมกราคมของทุกปีเท่ากับ 3.5 องศาเซลเซียส ในขณะที่ในฤดูร้อน ทั่วทั้งประเทศจะมีอากาศร้อนในระดับ 25 องศาเซลเซียส ทำให้ความแตกต่างระหว่างอุณหภูมิต่ำสุดถึงสูงสุดของดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีจะตกราว 28.3 องศาเซลเซียส

สำหรับลมมรสุมนี้ ลมหนาวจะพัดจากไซบีเรียโดยนำความหนาวเย็นและความแห้งแล้งลงมา ส่วนในฤดูร้อน ลมมรสุมจะหอบไอน้ำและความชุ่มชื้นจากมหาสมุทรจีนฝั่งจากทางทิศใต้ของคาบสมุทรจะก่อให้เกิดฝนตกหนัก ฝนราวร้อยละ 70 ของทั้งปีจะตก

ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงกันยายน ในขณะที่ฝนตกหนักก็จะมีฟ้าร้องฟ้าผ่าก่อให้เกิดเสียงดังสนั่นหวั่นไหวเสมอ ส่วนพายุไซโคลนที่พัดผ่านจะยังผลให้บริเวณชายฝั่งตอนเหนือของคาบสมุทรได้รับปริมาณน้ำฝนราว 500 มิลลิเมตรและจะเพิ่มความรุนแรงมากยิ่งขึ้นในแถบบริเวณชายฝั่งทางตอนใต้ ซึ่งจะได้รับปริมาณน้ำฝนถึง 1,400 มิลลิเมตรทีเดียว พายุไซโคลนนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรก เป็นพายุที่ก่อตัวขึ้นในบริเวณแถบหุบเขาแยงซีจะพัดผ่านคาบสมุทรเกาหลีในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายนไปจนถึงต้นฤดูร้อน โดยจะเป็นพายุฝนที่นำความชุ่มฉ่ำมาหล่อเลี้ยงพืชผักในฤดูกาลเพาะปลูก ส่วนอีกประเภทหนึ่งมักเรียกกันว่าพายุไต้ฝุ่น มักก่อตัวขึ้นบริเวณทิศตะวันออกของประเทศฟิลิปปินส์ พายุนี้จะพัดขึ้นไปทางทิศเหนือผ่านเกาะไต้หวันไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือเข้าชายฝั่งของคาบสมุทรเกาหลีทางตอนใต้ พายุนี้จะสร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงด้วยการพัดกระหน่ำชายฝั่งอย่างรุนแรง ก่อให้เกิดน้ำท่วมและอาคารบ้านเรือนพังพินาศ ในแต่ละปีจะมีพายุที่มีความรุนแรงราวสองถึงสามลูก

ฤดูกาลของเกาหลีนั้นแบ่งออกเป็น 4 ฤดูที่ก่อให้เกิดทัศนียภาพแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด คือ ฤดูใบไม้ผลิอยู่ในช่วงปลายเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ฤดูร้อนอยู่ในระหว่างมิถุนายน-กันยายน ฤดูใบไม้ร่วงอยู่ในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน และฤดูหนาวตั้งแต่เดือนธันวาคมไปจนถึงเดือนมีนาคม สภาพอากาศจะมีความแตกต่างกันระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ดังเช่นบริเวณซุนกังจินที่หนาวเหน็บที่สุดในตอนเหนือสุดของเกาหลีเหนือจะมีอุณหภูมิติดลบถึง 20.8 องศาเซลเซียส (ในปี ค.ศ. 1933 บริเวณนี้มีสถิติหนาวสุดคือติดลบถึง 43.6 องศา) ในขณะที่อุณหภูมิบนเกาะเชจูโดทางตอนใต้สุดราว 5.2 องศาในช่วงเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้ว ฤดูหนาวของเกาหลีมักถือกันว่าเป็นฤดูกาลที่ทรมาณยิ่ง โดยหิมะจะตกมากและน้ำในแม่น้ำลำคลองจะแข็งตัวเป็นเวลานานหลายเดือน

ตลอดประวัติศาสตร์อันยาวนานของเกาหลี ปรากฏว่ามีแผ่นดินไหวเกิดขึ้นราว 2,000 ครั้ง แต่มีเพียง 48 ครั้งเท่านั้นที่มีความรุนแรงและก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งปลูกสร้าง นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1905 เป็นต้นมา ได้มีการวัดและนับจำนวนแผ่นดินไหวตามหลักวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ซึ่งนับจำนวนแผ่นดินไหวได้ 200 ครั้งจนถึงปัจจุบัน

สถาบันและกระบวนการทางการเมืองการปกครองในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

สถาบันทางการเมืองของรัฐในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

ระบบการเมืองของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีเป็นแบบคอมมิวนิสต์ที่ยึดมั่นให้ประชาชนมีอำนาจสูงสุด (People's democracy) ในการเมืองการปกครองของประเทศ ส่วนฝ่ายบริหารจะทำหน้าที่ในการนำนโยบายที่กำหนดโดยสภาประชาชนสูงสุดไปดำเนินการเพื่อให้ประเทศเจริญก้าวหน้าไปตามเป้าหมายของประเทศสังคมนิยม ดังนั้นองค์กรทางการเมืองที่มีประชาชนมีอำนาจสูงสุดนี้จะทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวทางของพรรคคอมมิวนิสต์ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือของพรรคที่ทำให้การดำเนินการทางการเมืองเป็นไปตามทิศทางที่กำหนด จึงเรียกได้ว่าเป็นการผูกกระบบพรรคเข้ากับระบบรัฐบาล โดยมีพรรคเป็นแกนนำในการกำหนดนโยบายของประเทศ

องค์กรทางการเมืองของเกาหลีเหนือ ประกอบด้วยสถาบันที่สำคัญดังนี้

1. สภาประชาชนสูงสุด (The Supreme People's Assembly)
2. คณะกรรมาธิการป้องกันประเทศ (National Defense Commission)
3. คณะกรรมการกลางประชาชน (The Central People's Committee)
3. สภการบริหาร (The State Administrative Council)

1. สภาประชาชนสูงสุด ระบบรัฐสภาของเกาหลีเหนือเป็นระบบสภาเดียว โดยมีสภาประชาชนสูงสุดเป็นองค์กรทางด้านนิติบัญญัติและเป็นองค์กรทางการเมืองที่มีอำนาจสูงสุดของรัฐตามที่รัฐธรรมนูญแห่งชาติได้กำหนดไว้ แต่ในทางปฏิบัติสภาประชาชนสูงสุดไม่มีอิทธิพลหรือริเริ่มในการออกกฎหมายใด ๆ ด้วยตัวของสภาเอง องค์กรทางด้านบริหารจะทำหน้าที่ริเริ่มการออกกฎหมายก่อนที่จะส่งไปยังสภาประชาชนสูงสุด ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา สภาประชาชนสูงสุดไม่เคยวิพากษ์วิจารณ์ หรือแนะนำให้เพิ่มเติมหรือคัดค้านกฎหมายใด ๆ ที่ผ่านเข้ามาพิจารณาเลย อนึ่ง สภานี้เน้นความรับผิดชอบในเรื่องราวของประชาสังคมและกิจการภายในของประเทศ

รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกของสภาประชาชนสูงสุดในทุกห้าปี มีสมาชิกจำนวน 687 คนได้รับเลือกเข้าสู่สภาประชาชนสูงสุด สภานี้จะแต่งตั้งคณะกรรมการประจำ 5 ชุดคือ คณะกรรมการทางด้านการออกกฎหมาย คณะกรรมการงบประมาณ คณะกรรมการกิจการต่างประเทศ คณะกรรมการตรวจสอบคุณวุฒิ และคณะกรรมการวางแผนนโยบายการปลดแอกเพื่อการรวมชาติ สภานี้กำหนดให้มีการประชุมปีละ 2 ครั้ง หากอยู่ในช่วงที่ไม่มีสมัยประชุม คณะกรรมการประจำจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของสภา

การเลือกตั้งครั้งสุดท้ายได้กระทำขึ้นเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม ค.ศ. 2003 ที่ประชุมได้เลือกนายคิม ของนําให้ดำรงตำแหน่งประธานสภาประชาชนสูงสุดอีกครั้ง ตำแหน่งนี้เป็นตำแหน่งประมุขแห่งรัฐทางด้านพิธีกรรมด้วย ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของรัฐต้อนรับทูตต่างประเทศและแต่งตั้งทูตเกาหลีเหนือไปประจำในต่างประเทศ

มาตรา 91 ของรัฐธรรมนูญระบุว่า สภาประชาชนสูงสุดมีอำนาจหน้าที่ในการรับรองและแก้ไขรัฐธรรมนูญ กฎหมายและกฤษฎีกาต่าง ๆ วางหลักการพื้นฐานของนโยบายภายในประเทศและนโยบายต่างประเทศ ตลอดจนทำการเลือกประธานาธิบดี ประธานคณะกรรมการป้องกันประเทศและเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐบาล พิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและงบประมาณของประเทศ พิจารณาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสงครามและสันติภาพ และเลือกตั้งศาลสูงสุดของประเทศ

เรื่องที่จะนำเข้าสู่การพิจารณาในสภาประชาชนสูงสุด อาจนำเข้าโดยประธานคณะกรรมการป้องกันประเทศ สภาบริหารและคณะกรรมการประจำของสภาประชาชนสูงสุด มติของสภาประชาชนสูงสุดจะถือตามเสียงข้างมากด้วยการยกมือเป็นการลงคะแนน สมาชิกของสภาประชาชนสูงสุดแต่ละคนจะเป็นตัวแทนของประชาชน 30,000 คน โดยในระหว่างที่มีการประชุมนั้นสมาชิกเหล่านี้จะได้รับการคุ้มครองสูงสุด

2. คณะกรรมการป้องกันประเทศ รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไข ปี ค.ศ. 1998 ได้ยกเลิกตำแหน่งประธานาธิบดี ทั้งนี้เป็นเพราะสภาประชาชนสูงสุดได้ลงมติให้นายคิม อิลซุง ผู้ซึ่งในอดีตผู้นำประเทศตั้งแต่เริ่มก่อตั้งประเทศมาจนถึงปีที่เขาถึงแก่อสัญกรรมในปี ค.ศ.

1994 ดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีตลอดกาล ดังนั้น รัฐธรรมนูญฉบับจึงได้เขียนไว้เป็นเช่นนั้น

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการป้องกันประเทศเป็นองค์กรบริหารสูงสุด ทำหน้าที่ในการดูแลกำกับกิจการทางด้านกองทัพ การป้องกันประเทศ และกิจการต่างประเทศ

นายคิม จองอิล บุตรชายของนายคิม อิลซุง ได้รับเลือกให้เป็นประธานคณะกรรมการป้องกันประเทศอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 1998 โดยปราศจากคู่แข่งใด ๆ อนึ่ง นายคิม จองอิลยังได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการพรรคกรรมกรเกาหลี และเป็นผู้นำยุทธการทหารสูงสุด ด้วยเหตุนี้ เขาจึงเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดของเกาหลีเหนือ

3. คณะกรรมการกลางประชาชน ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญปี ค.ศ. 1972 องค์กรนี้เป็นองค์กรทางการบริหารสูงสุดในการทำหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารบ้านเมือง แต่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่กำหนดให้คณะกรรมการกลางประชาชนเป็นองค์กรเดียวกับคณะกรรมการป้องกันประเทศ โดยประธานคณะกรรมการฯ ทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการกลางประชาชน มีรองประธาน เลขาธิการคณะกรรมการกลางประชาชน และสมาชิกที่มีได้ระบุนักจำนวนหนึ่งที่ประกอบกันขึ้นเป็นคณะกรรมการชุดนี้ วาระแห่งการดำรงตำแหน่งของสมาชิกคือ 5 ปี ซึ่งจะได้รับการคัดเลือกโดยคณะกรรมการสภาประชาชนสูงสุด

หน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการกลางประชาชนมีกว้างขวางมาก ได้แก่ การกำหนดนโยบายทุกประเภทเกี่ยวกับกิจการภายในและภายนอกประเทศ ช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่องค์กรของรัฐในด้านการบริหารประเทศ งานยุติธรรม และการรักษาความมั่นคงของประเทศ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่แต่งตั้งรองประธานาธิบดี คณะรัฐมนตรีและเปลี่ยนแปลงกรมกองต่าง ๆ

คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลคณะกรรมการ 9 ชุดคือ คณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจ นโยบายต่างประเทศ นโยบายกิจการภายใน ศาลสถิต

ยุติธรรมและความปลอดภัย นิติบัญญัติ การป้องกันประเทศ รัฐสภา การตรวจสอบของรัฐ และการกำหนด ราคาสินค้า

4. สภการบริหาร สภการบริหารประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ประธานคณะกรรมการและสมาชิกที่มีฐานะเทียบเท่ารัฐมนตรีจากองค์กรต่าง ๆ มีอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบกิจการต่าง ๆ ของรัฐทั้งในและต่างประเทศ การป้องกันประเทศ รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย กิจการทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ตลอดจนงานของกระทรวงที่มีอยู่

ในวันที่ 3 กันยายน ค.ศ. 1998 มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี คือ นาย ปีก พองจู่ และรองนายกรัฐมนตรีอีก 3 คน ในขณะที่มีองค์กรการบริหารจำนวน 41 องค์กร ได้แก่คณะกรรมการ 13 คณะ กระทรวง 22 กระทรวง สถาบัน 1 แห่ง ธนาคารกลาง 1 แห่ง ทบวงทั่วไป 2 แห่งและทบวงอีก 2 แห่ง

นอกจากองค์กรทางด้านนิติบัญญัติและด้านบริหารที่กล่าวถึงข้างต้นแล้ว องค์กรด้านตุลาการ ได้แก่ ศาลกลางหรือศาลสูงสุด ซึ่งถือเป็นศาลสูงสุดของประเทศและมีศาลระดับต่าง ๆ อีกทั้งมีสำนักอัยการกลาง ผู้ดำรงตำแหน่งทั้งหมดนี้ได้รับการแต่งตั้งจาก คณะกรรมการประชาชนกลาง นั้นหมายความว่าโครงสร้างของระบบศาลจะอยู่ภายใต้การ แต่งตั้งและควบคุมจากฝ่ายบริหาร และการดำเนินงานจะได้รับอิทธิพลจากลัทธิการเมืองของพรรคกรรมกรเกาหลี

การบริหารงานส่วนท้องถิ่น

เกาหลีเหนือใช้การปกครองแบบรัฐเดี่ยว โดยรวมศูนย์อำนาจการปกครองอยู่ที่ เมืองหลวง ส่วนการบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น มีการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ จังหวัดและเขต เมือง พิเศษ เมือง (แบ่งเป็นเมืองธรรมดา เขตเมืองอำเภอ ตำบล) และหมู่บ้าน

ในปี ค.ศ. 2005 เกาหลีเหนือแบ่งเขตปกครองออกเป็น 9 จังหวัด (do) ได้แก่ จังหวัดเปียงกันใต้ จังหวัดเปียงกันเหนือ จังหวัดซากัง จังหวัดเรียงกัง จังหวัดฮัมเกียงเหนือ จังหวัดฮัมเกียงใต้ จังหวัดกังวอน จังหวัดฮวางเฮเหนือ และจังหวัดฮวางเฮใต้ มีนคร 3 นคร (chikalsi or jikhalsi) ที่มีฐานะเทียบเท่ากับจังหวัด ได้แก่ นครเปียงยาง และนครราซอน (รา

จิน-ซองบอน) และมี 3 เขตบริหารพิเศษ ได้แก่ เขตอุตสาหกรรมเกซอง เขตการท่องเที่ยว
เขากุมกั๋ง และเขตปกครองพิเศษชินจูอึ

หน่วยการปกครองที่ต่ำกว่าจังหวัด คือ เมือง โดยแยกเป็นเมืองธรรมดา (si) จำนวน
17 เมือง เขตเมืองอำเภอ (kuyk) จำนวน 36 เขต และตำบล (gun or kun) จำนวนราว 200
ตำบล

หน่วยการปกครองต่ำสุดได้แก่ หมู่บ้าน (ri or mi) มีจำนวนราว 4,000 หมู่บ้าน

หน่วยการปกครองทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นจังหวัด เมืองและหมู่บ้าน จะมีองค์กรที่ทำ
หน้าที่เป็นตัวแทนขององค์กรนิติบัญญัติและองค์กรบริหารเช่นเดียวกับในประเทศ คือ

ก. คณะกรรมการพรรคกรรมกรเกาหลีส่วนท้องถิ่น

ข. สภาประชาชนส่วนท้องถิ่น

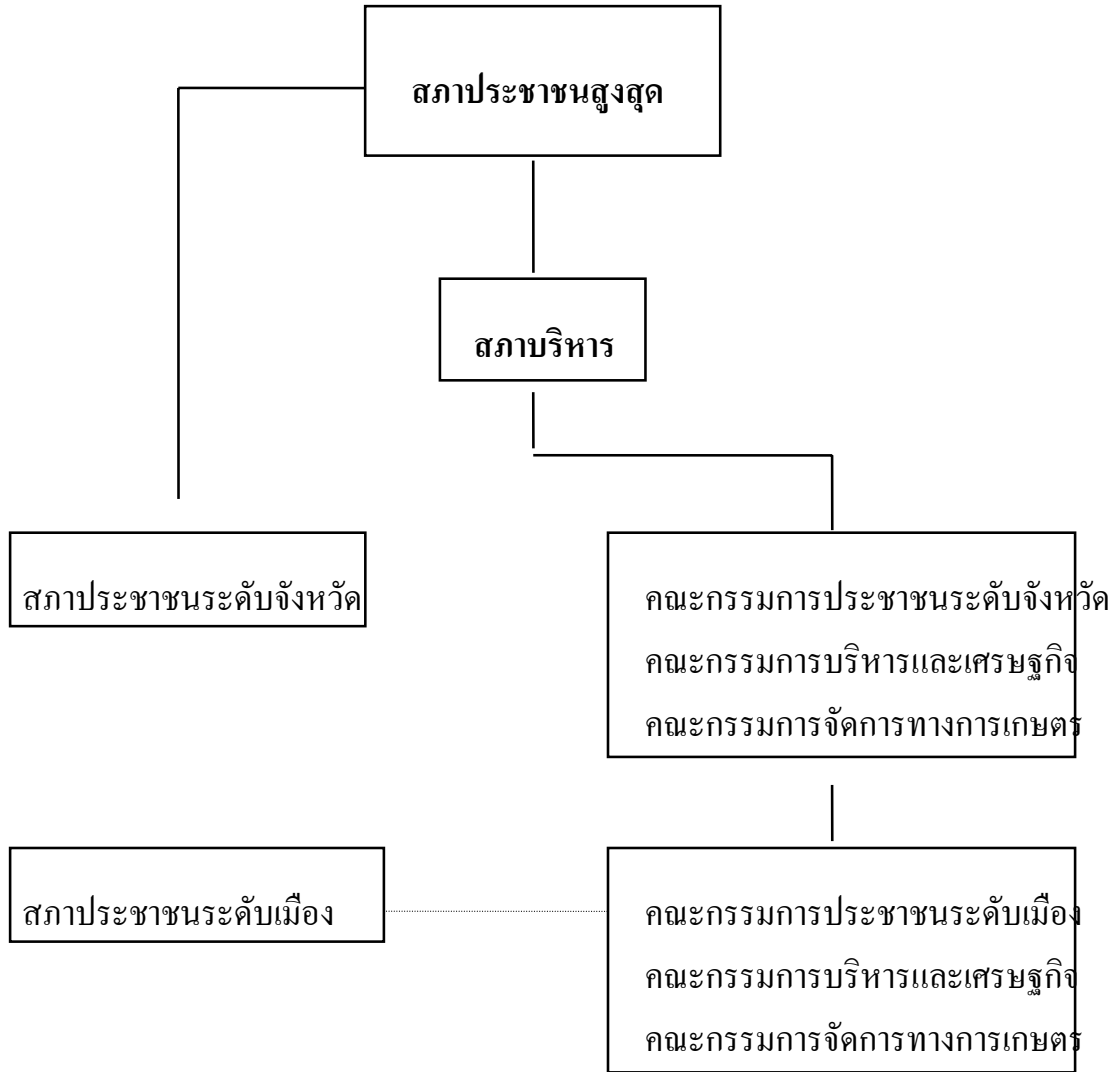
ค. คณะกรรมการบริหารส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการเหล่านี้จะได้รับการคัดเลือกจากประชาชนในแต่ละระดับในท้องถิ่น
ของตนเข้าไปเป็นสมาชิกเพื่อทำหน้าที่ในด้านการบริหารและการส่งเสริมกิจกรรมทาง
เศรษฐกิจ ลักษณะการปกครองแบบนี้เพื่อนำการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกัน สมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งบางคนก็จะได้รับการคัดเลือกให้เข้าไป
เป็นตัวแทนในคณะกรรมการระดับประเทศ

สภาประชาชนส่วนท้องถิ่นจะมีการประชุมปีละครั้งหรือสองครั้ง ครั้งละสองสาม
วันเพื่อทำหน้าที่ในการอนุมัติกิจกรรมการพัฒนาของท้องถิ่นของตนและอนุมัติวงเงิน
งบประมาณ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และผู้พิพากษาอีกด้วย สมาชิก
สภาท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีอิทธิพลและเป็นสมาชิกของพรรคกรรมกรเกาหลี พวกเขาจึงมีอำนาจ
ในการควบคุมดูแลกิจการทุกประเภทที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตน อีกทั้งมีอำนาจในการ
ตัดสินใจและดำเนินการกิจกรรมทุกอย่างที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้น ๆ

แผนภูมิโครงการขององค์กรท้องถิ่นมีลักษณะ ดังนี้

..... เลือกตั้ง
—————> แต่งตั้ง

อุดมการณ์ทางการเมือง : บทบาทของลัทธิจูเซ

ลัทธิจูเซ ได้รับการประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. 1974 เพื่อให้เป็นพื้นฐานหลักหรือแกนกลางของพรรคกรรมกรเกาหลีและเป็นแนวทางปฏิบัติการของรัฐบาล จนมีการเรียกลัทธิจูเซว่าเป็นลัทธิคิม อิลซุง (Kimilsungism) ลัทธินี้ใช้เทียบเคียงกับลัทธิมาร์กซ์-เลนิน เพราะผู้นำเกาหลีเห็นอย่างชัดแจ้งว่า อุดมการณ์จูเซเป็นแนวทางหลักแนวเดียวที่ทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทางที่ถูกต้องของการปฏิวัติ ซึ่งการปฏิวัตินั้นยังคงดำเนินอยู่ต่อไป (ongoing revolution)

ลัทธิจูเซเป็นอุดมการณ์ที่ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ และเป็นอุดมการณ์สูงสุดของพรรค จูเซเป็นเสมือนสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของคิม อิลซุง โดยจะแยกจูเซออกจากตัวเขาไม่ได้ทั้งนี้คิมเป็นผู้สร้าง หรือเป็นศาสดา เนื้อหาสาระของจูเซส่วนใหญ่เป็นการตอบคำถาม แนวกำหนดทิศทาง และแนวการดำเนินกิจกรรมในการดำรงชีวิตและการบริหารประเทศ อันเป็นการประมวลข้อเขียน ข้อแนะนำ สุนทรพจน์และคำพูดของผู้นำนับตั้งแต่เริ่มการต่อสู้เพื่อการปลดแอกจากญี่ปุ่นเรื่อยมาจนถึงช่วงการปฏิวัติสังคมนำให้หลุดพ้นจากโครงสร้างทางชนชั้นเพื่อให้เกิดเป็นสังคมนิยมที่สมบูรณ์ ด้วยเหตุนี้ จูเซจึงเป็นการรวบรวมภูมิปัญญาของผู้นำคิมตลอดช่วงชีวิตของเขา

คิมได้ประกาศเมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 1955 เมื่อเขาชี้ถึงความจำเป็นที่จะสร้างการปฏิวัติโดยให้เกาหลีเป็นศูนย์กลางการปฏิวัติของโลกแทนการให้ชาติอื่นเอาประโยชน์จากการปฏิวัติ ดังนั้นการใช้ลัทธิจูเซจึงเป็นการสร้างความภาคภูมิใจในชาติและแสดงถึงจุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของเกาหลีเพื่อให้เป็นศูนย์รวมพลังก่อให้เกิดการผนึกผสมผสานความเข้มแข็งของชาติโดยมีคิมและพรรคเป็นศูนย์กลาง

คิมได้กล่าวอย่างชัดเจนว่า จูเซหมายถึงการยืนอยู่บนลำแข้งของตนเอง โดยปฏิเสธการพึ่งพาชาติอื่นใด โดยเกาหลีจะต้องใช้พลังอำนาจของคนเกาหลีทุกคนที่มีอยู่สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้นอุดมการณ์จูเซจึงเป็นสิ่งแสดงถึงพื้นฐานของนโยบายต่างประเทศของเกาหลีเหนือที่มีเป้าหมายให้ชาติเป็นอิสระ สามารถเลี้ยงตัวเองในเชิงเศรษฐกิจและ

มุ่งมั่นปกป้องประเทศด้วยพลังอำนาจของตนเอง ในปี ค.ศ. 1955 นี้ที่คิมได้พยายามทำให้เกิดระบบความเป็นหนึ่งเดียวในชาติเพื่อรักษาความเป็นผู้นำของเขามิให้มีการทำทลายจากฝ่ายใด หากจะมองอีกแง่หนึ่ง จูเซก็เป็นเสมือนเครื่องมือทางจิตวิทยาที่ใช้ทำลายคู่แข่งทางการเมืองของเขาออกไป ไม่ว่าจะคนกลุ่มนั้นจะเป็นฝ่ายนิยมโซเวียตหรือฝ่ายนิยมจีนแดงออกไปจากตำแหน่งสำคัญ ๆ ในพรรคจนหมดสิ้น

อย่างไรก็ตาม จูเซมิได้กลายเป็นอุดมการณ์แห่งชาติไปโดยทันที ในช่วงสิบปีแรกของการเริ่มก่อตั้งประเทศนั้น เกาหลีเหนือได้ใช้ลัทธิมาร์กซ์-เลนินเป็นแนวทางหลักการทางการเมืองและเป็นศูนย์กลางแห่งอำนาจ ลัทธิชาตินิยมได้ถูกลดบทบาทลงมาเพราะในช่วงนั้นเกาหลีเหนือต้องติดต่อกับสหภาพโซเวียตและจีน รวมทั้งมิตรประเทศที่เข้ามาอ้อมชูบูรณประเทศ ต่อมา ในช่วงหลังทศวรรษที่ 1950 ผู้นำเกาหลีเหนือได้พยายามยืนยันว่า จูเซเป็นผลที่ตกผลึกจากลัทธิมาร์กซ์-เลนิน ซึ่งเหมาะสมกับบริบทของสังคมเกาหลี คิมได้นำจูเซกับลัทธิมาร์กซ์-เลนินผูกโยงเข้าด้วยกัน และชี้ให้เห็นว่า แม้ลัทธิมาร์กซ์-เลนินจะเป็นแนวทางพื้นฐานของการปฏิบัติ สังคมสากล แต่หากจะแปลความหมายลัทธินั้นขึ้นมาใหม่ให้อยู่ภายใต้สภาพสังคมของเกาหลีแล้ว ลัทธิจูเซจะเป็นหลักการสำคัญที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติอย่างได้ผลตามแนวทางของเกาหลีอย่างแท้จริง

ตลอดช่วงต้นทศวรรษที่ 1960 อุดมการณ์ของคิมได้ผ่านการทดสอบหลายต่อหลายครั้งจาก คู่แข่งทางการเมืองที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกับเขาและกลุ่มผู้นิยมต่างชาติ คิมได้พยายามประคับ ประคองตัวด้วยการใช้จูเซให้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศและเป็นแนวทางในการสร้างความมั่นคงของชาติ ในขณะเดียวกัน เกาหลีเหนือก็ลดความผูกพันกับจีนและโซเวียตลงไปเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคนี้ที่จีนกับโซเวียตเกิดความบาดหมางและไม่ไว้ใจกันและกัน ทำให้ เกาหลีเหนือสามารถพัฒนาแนวคิดที่ย้ำถึงความจำเป็นในการพึ่งตนเอง นั่นคือ การพึ่งพาทรัพยากรภายในประเทศ การรวบรวมพลังเพื่อเผชิญหน้ากับการทำทลายจากภายนอก และสร้างความแข็งแกร่งให้เกิดขึ้นกับการเมืองภายใน ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดสโลแกนเกี่ยวกับการเสียดสละ การอดออม การฝึกกำลัง และเลือดรักชาติ โดยได้ป่าวประกาศไปทั่ว และใช้เป็นแนวหลักของพรรคที่จะต้องได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของคนเกาหลีทุกคน พอถึงปลายช่วงทศวรรษที่ 60 การรณรงค์ในอุดมการณ์จูเซจึงค่อย

เพลาคความเข้มข้่นลง เมื่อเกาหลิได้ไ้ร้อื้พื้นควมสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสหภาพโซเวียตมากขึ้นเรื่อย ๆ อันเป็นผลมาจากการที่โซเวียตได้เพิ่มความช่วยเหลือในการพัฒนาเศรษฐกิจและการทหารแก่เกาหลิเหนือ

การใช้ลัทธิจูเซ่เป็นเครื่องนำทางและเป็นเข็มทิศของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต อันเป็นแหล่งสร้างเสริมกำลังใจและกระตุ้นให้เกิดความเชื่อมั่นและความภักดีต่อชาติและผู้นำโดยไม่หวาดหวั่นต่อสิ่งใด ๆ นั้น เป็นกระบวนการที่กระทำมาตลอดช่วงทศวรรษที่ 1960 เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนที่มีต่อการปฏิวัติสังคมนิยมอย่างต่อเนืองและจริงจัง เพื่อให้ประเทศก้าวไปสู่สังคมนิยมที่สมบูรณ์แบบ อย่่างไรก็ตาม ลุจนถึงเดือนเมษายน ปี ค.ศ. 1972 ยังคงมีการยืนยันตลอดเวลาว่า ลัทธิมาร์กซ์-เลนินเป็นแกนนำหลักของพรรคกรรมกรเกาหลิ ดังคำกล่าวอ้างในวารสารของพรรคว่า "นโยบายของคอมมิวนิสต์เกาหลิเหนือคือการดำเนินการตามลัทธิมาร์กซ์-เลนิน" และเรียกร้องให้มีการ "สร้างเสริมแนวทางที่เป็นของพวกเราชาวเกาหลิ" ขึ้น

นับตั้งแต้ ปี ค.ศ. 1974 เป็นต้นมา สถานการณ์เริ่มส่อเค้าว่ามีการย้าถึงแนวทางของชาวเกาหลิเมื่อมีการยกย่องแนวคิดจูเซ่มากขึ้น โดยผู้นำประเทศกล่าวว่่า "แนวคิดที่เป็นตามหลักวิทยาศาสตร์ที่แท้จริงก็คือ แนวคิดจูเซ่และคอมมิวนิสต์ เพราะเป็น โครงสร้างทางทฤษฎีของการปฏิวัติที่มีประสิทธิภาพสูงสุดอันจะนำไปสู่สังคมนิยมที่สมบูรณ์แบบที่สั้นที่สุด" การย้าถึงความสำคัญของจูเซ่ขึ้นมาในครั้งนี้เป็นไปตามเหตุและผลที่ว่าลัทธิมาร์กซ์-เลนินเหมาะสมสำหรับกาลสมัยในอดีต ในขณะที่จูเซ่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ของเกาหลิในยุคใหม่ และแนวคิดจูเซ่จะส่งผลให้เกิดการล่มสลายของลัทธิจักรวรรดินิยมโดยทั่วโลที่จะพานพบกับชัยชนะของลัทธิสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์

จากนั้นต่อมา ก็มีการอ้างถึงลัทธิมาร์กซ์-เลนินในเอกสารทางการของเกาหลิเหนือ น้อยลงและได้สูญหายไปอย่างสิ้นเชิง โดยไม่มีการอ้างอิงอีกในช่วงทศวรรษที่ 1980 ดังบทความในวารสารพรรคกรรมกรเมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1980 ได้กล่าวว่่า "ในพรรค (กรรมกรของเกาหลิเหนือ) นี้ ไม่มีแนวคิดใด ๆ ที่มีบทบาทสำคัญไปกว่าแนวคิดการปฏิบัติของผู้นำคิม อิลซุง นั่นคือ อุดมการณ์จูเซ่นั่นเอง ดังนั้นจึงไม่มีช่องว่างหลงเหลือไว้ให้กับแนวคิดทางการเมืองอื่นใดอีกเลย" อนึ่ง ในการประชุมใหญ่ของพรรคครั้งที่ 6 เมื่อเดือน

ตุลาคม ค.ศ. 1980 นั้นไม่มีการกล่าวถึงลัทธิมาร์กซ์-เลนินแม้แต่น้อย ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่แตกต่างจากการประชุมใหญ่ของพรรคครั้งที่ 5 ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1975 อย่างสิ้นเชิง โดยคิมได้ประกาศในที่ประชุมใหญ่ ครั้งที่ 6 นี้ว่า "พรรคจะถูกห้อมล้อมด้วยคณะกรรมการกลางและผูกยึดติดกันโดยอุดมการณ์และเป้าหมายของแนวคิดจูเซ่ พรรคจึงไม่มีที่ว่างให้แนวคิดอื่นใดนอกเหนือจากจูเซ่ และจะไม่มีพลังใดมาทำลายความเป็นเอกภาพและรากฐานความมั่นคงของแนวคิดนี้ได้"

จูเซ่เป็นเครื่องมือในการวางกรอบแห่งความมุ่งมั่นในเวทีการเมืองของเกาหลีเหนือ โดยได้ย้าให้คนเสียสละ มีวินัยและมีความสมัครสมานสามัคคี ดังนั้น นับตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 70 เป็นต้นมา จูเซ่จึงกลายเป็นเป้าหมายหลักทางการเมืองในตัวของมันเอง

ในคำปราศรัยวันขึ้นปีใหม่ วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1992 คิม อิลซุงย้าถึงความอยู่ยงคงกระพันของอุดมการณ์จูเซ่ ด้วยการกล่าวว่า "...ผมเป็นเกียรติและซาบซึ้งใจยิ่งนักที่พี่น้องร่วมชาติสามารถเอาชนะประวัติศาสตร์ที่เลวร้าย และได้แสดงออกถึงความสามารถในการเป็นวีรบุรุษแห่งการปฏิวัติ ด้วยจิตสำนึกในสปิริตจูเซ่ ซึ่งทำหน้าที่สร้างความผูกพันระหว่างคนเกาหลีร่วมกันต่อสู้กับศัตรูอย่างมั่นคง โดยไม่หวาดหวั่นต่อความยากลำบาก เมื่อพรรคได้นำพวกเราไปตามกรอบของจูเซ่ในการวางแผนและกลอุบายเพื่อเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ประชาชนทั้งมวลจึงได้รวมกันเป็นหนึ่งภายใต้การนำของผู้นำที่มีความสามารถ..."

จูเซ่จึงเป็นอุดมการณ์หลักของเกาหลีเหนือมาโดยตลอด จนกระทั่งคิม อิลซุงถึงแก่อสัญกรรมเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ. 1994

นายพลคิม อิลซุง: วีรบุรุษของเกาหลีเหนือ

คิม อิลซุง (ชื่อเดิมว่า คิม ชุงจู) เกิดเมื่อวันที่ 15 เมษายน ค.ศ.1912 ที่หมู่บ้านมันเกียงไคใกล้กับกรุงเปียงยาง ปัจจุบันสถานที่เกิดแห่งนี้ได้จัดให้เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ภายหลังจากที่เขาเรียนหนังสือชั้นประถมศึกษา เขาก็ต้องอำลาบ้านเกิดเมื่ออายุเพียง 14 ปี หรือ ค.ศ.1925 เดินทางไปหาพ่อผู้ซึ่งหนีไปอาศัยอยู่ที่บริเวณป่าเต้ากว้อ (Pataokou) อยู่บนริมฝั่งแม่น้ำยาลูค้ำนแมนจูเรีย

การเดินทางออกจากบ้านเกิดของกิมนี้ เป็นสิ่งสำคัญยิ่งเพราะเขาได้สัญญากับปู่และย่าว่า เขาจะกลับมาใหม่พร้อมกับชัยชนะเหนือญี่ปุ่นผู้ยึดครองให้ได้

"I shall not return to the fatherland again until I have accomplished my father's plan, until the fatherland is set free and Japanese aggressors expelled."

กิมน้อยได้เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนประถมศึกษาที่ปาเต้กัวว้อ เมื่อจบแล้ว เขาก็ได้เดินทางไปเรียนระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนยู่เหวินในเมืองกิหริน แถบแมนจูเรียทางภาคเหนือของจีน ณ. ที่นี้ เขาได้เริ่มอ่านหนังสือเกี่ยวกับลัทธิมาร์กซ์-เลนินและได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสันนิบาตเยาวชนคอมมิวนิสต์แห่งกิหริน ในปี ค.ศ.1929 ก็ถูกตำรวจจีนจับไปจำคุก จึงส่งผลให้การศึกษาในโรงเรียนของเขาจบสิ้นลงนับตั้งแต่นั้นมาแต่ถูกจำคุกได้ไม่นาน ใน ค.ศ. 1930 ก็ได้รับการปลดปล่อยให้เป็นอิสระ เขาจึงได้ไปอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านคูเจียตุน ชุมชนเล็ก ๆ ของชาวเกาหลีในแมนจูเรีย ซึ่งเคยมีประวัติศาสตร์การเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์มานานแล้ว ที่หมู่บ้านแห่งนี้เอง กิมได้จัดตั้งองค์การแนวร่วมคอมมิวนิสต์ในหมู่เยาวชนสตรีและชานา และได้ร่วมมือกับคอมมิวนิสต์อื่น ๆ จัดตั้งโรงเรียนการเมืองและทหารให้สมาชิก พร้อมกันนั้นก็ได้ออกวารสารชื่อบอลเชวิค (Bolshevik) เป็นภาษาเกาหลีจากจุดนี้เอง กิม อิลซุง ก็กลายเป็นคอมมิวนิสต์ที่มีบทบาทขึ้นมาเขาสามารถจัดตั้งกองโจรขึ้นมาได้กลุ่มหนึ่งและส่งเข้าไปปฏิบัติการรบในแถบโปซาน ซึ่งอยู่ทางใต้ของจังหวัดฮัมเกียงในเกาหลี แต่ในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1930 กองกำลังรบของเขาก็ถูกญี่ปุ่นทำลายย่อยยับในต้นปีต่อมาเขาจึงไปรวมกลุ่มกับกองโจรคอมมิวนิสต์ซึ่งมีชื่อว่ากลุ่มตุนหวาเสียน (Tunhwa hsien) ในเดือนตุลาคมปีเดียวกัน และเขาก็ได้รับอนุมัติให้เป็นสมาชิกสันนิบาตคอมมิวนิสต์แห่งแมนจูเรียตะวันออก (East Manchuria Young Communist League) แต่สันนิบาตคอมมิวนิสต์แห่งนี้ก็ถูกปราบปรามตลอดเวลา สมาชิกและอาสาสมัครถูกจับนับเป็นพัน ๆ คนไม่เว้นแต่ละวัน ในต้นปี ค.ศ.1932 กิมจึงรวบรวมเพื่อนร่วมทุกข์ยากของเขา 18 คน ไปจัดตั้งกองโจรต่อต้านญี่ปุ่นเป็นเอกเทศในหมู่บ้านแถบอันตู (Antu) ซึ่งเป็นเขตอิทธิพลของพวกก๊กมินตั๋ง เพราะมีกองทัพ Chinese National Salvation Army ตั้งมั่นอยู่ เขา

สามารถหว่านล้อมให้นายพลเหวยอิน ผู้บัญชาการกองทัพนี้ยอมอนุญาตให้เขาดำเนินการ จัดตั้งกองโจรได้ ทั้งที่กองทัพนี้ในอดีตเคยปราบปรามพวกคอมมิวนิสต์จีนและเกาหลีมา ตลอดเวลา ใน ค.ศ.1933 เมื่อรวบรวมกำลังพลได้มากขึ้น ก็มิได้เคลื่อนกำลังของเขาไปอยู่ใน เขตหวังชิง ตั้งชื่อกองกำลังของเขาว่ากองโจรต่อต้านญี่ปุ่น (Ant-Japanese Guerilla Army) โดยมี ชัง ซงยง เพื่อนสนิทของเขาเป็นผู้บัญชาการกองทัพ เขาเองเป็นผู้ตรวจการด้านการเมือง

ในฤดูใบไม้ผลิ ค.ศ.1933 ญี่ปุ่นได้ใช้กองทัพขนาดใหญ่กวาดล้างกองกำลังต่อต้าน ในแมนจูเรีย ก็มิจึงหันมาร่วมมือกับกองทัพจีนคนละชาติต่อต้านญี่ปุ่นได้สำเร็จ จุดนี้เองเป็น ก้าวสำคัญของกิม เพราะจากผลสำเร็จในการทำสงครามจรยุทธ์ครั้งนั้น ทำให้เขาสามารถ สร้างกองทัพขนาดใหญ่และยึดอาวุธจากทหารญี่ปุ่นมาเสริมกำลังของเขาให้เข้มแข็งขึ้นได้ ช่วงระยะสองปีต่อจากนั้นเขาก็มีบทบาทมากขึ้นและเป็นที่ยอมรับในฐานะผู้นำคนหนึ่งใน ขบวนการคอมมิวนิสต์เกาหลี ในเดือนมีนาคม ค.ศ.1936 เขาจึงได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ บัญชาการกองร้อยที่ 6 ของกองทัพคอมมิวนิสต์ซึ่งอพยพมาจากไซบีเรีย เมื่อรวมกับกอง กำลังของเขาที่มีอยู่ก่อนจึงทำให้เขามีอำนาจสูงขึ้น ขณะเดียวกันการขัดแย้งในหมู่ผู้นำ คอมมิวนิสต์กลุ่มอื่น ๆ ก็ยังคงเป็นไปตลอดเวลา กิมได้ฉวยโอกาสวิพากษ์วิจารณ์ ข้อผิดพลาดผู้นำแต่ละกลุ่ม และในช่วงนี้เองคอมมิวนิสต์เกาหลีได้รับคำสั่งจากโคมิน เทอร์นให้ปลดผู้นำซึ่งดำเนินนโยบายผิดพลาดหลายคน สูญญากาศทางอำนาจจึงเปิดให้กับ เขา เพราะภายหลังที่เขามีโอกาสปรึกษากับเหวย เจิ้งหมิน คณะกรรมการการเมืองของ กองทัพแดงที่ 2 ซึ่งเพิ่งเดินทางกลับจากการประชุมครั้งที่ 7 ของโคมินเทอร์นที่มอสโคว์ เมื่อ เหวยแจ่งให้เขาทราบว่าโคมินเทอร์นตัดสินใจฟื้นฟูพรรคคอมมิวนิสต์เกาหลีขึ้นมาใหม่ เขา จึงเห็นช่องทางที่จะดึงอิทธิพลของโคมินเทอร์นมาเป็นฐานสร้างอำนาจทางการเมืองของเขา และได้อาสาโคมินเทอร์นเคลื่อนย้ายกำลังแทรกซึมเข้าไปในประเทศเกาหลีในเดือน พฤษภาคม ค.ศ.1936 กิมและพลพรรคของเขาซึ่งชุมนุมที่ตุงกัง บริเวณพรหมแดนแมนจูเรีย และเกาหลี ก็ได้จัดตั้งสมาคมฟื้นฟูปฏิวัติหรือโจกุก ควังบ็อกโฮ (Choguk Kwangbok-hoe) และได้ประกาศโครงการสิบประการเพื่อเป็นแนวทางปลดแอกประเทศของตนดังนี้

1) จะมีการจัดตั้งแนวร่วมแห่งชาติ โดยระดมประชาชนชาติเกาหลีทั้งหมดโค่นจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นผู้รุกราน เพื่อสถาปนารัฐบาลของปวงชนที่แท้จริงขึ้นในเกาหลี

2) กองทัพญี่ปุ่นและรัฐบาลแมนจูแก้ว (Manchukuo) ซึ่งญี่ปุ่นอุปโลกน์ขึ้นมาจะต้องถูกโค่นโดยชาวเกาหลีซึ่งอาศัยอยู่ในแมนจูเรียด้วยการเป็นพันธมิตรใกล้ชิดกับชาวจีนเจ้าของดินแดน

3) จะจัดตั้งกองทัพปฏิวัติขึ้นมากในเกาหลีเพื่อทำลายหน่วยสารวัตรทหาร ตำรวจ และชาวเกาหลีซึ่งทำตัวเป็นสมุนรับใช้ของญี่ปุ่น เพื่อนำเอกราชอันแท้จริงกลับสู่เกาหลีให้ได้

4) ธุรกิจทั้งหมดของญี่ปุ่น รวมทั้งกิจการรถไฟ การคมนาคมอื่น ๆ กิจการธนาคาร ไร่นา และกิจการชนประทานทุกชนิดที่เป็นของเอกชนหรือรัฐบาลญี่ปุ่น ตลอดจนทรัพย์สินอื่น ๆ ทั้งหมดของพระราชเกาหลีซึ่งนิยมญี่ปุ่น จะถูกยึดมาเป็นกองทุนรวมเพื่อใช้จ่ายในการกู้เอกราชเกาหลี

5) หนี้สิน ภาษี และระบบผูกขาดทุกชนิด ซึ่งญี่ปุ่นและสมุนรับใช้สร้างขึ้นมาพันนาการประชาชน จะถูกทำลายให้หมดเพื่อทำให้มวลชนเกาหลีมีชีวิตดีขึ้น และจะช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และธุรกิจการค้าของประเทศชาติเป็นไปอย่างราบรื่น

6) เสรีภาพในการพูด การพิมพ์ การประชุม และการจัดตั้งสมาคมจะต้องได้รับชัยชนะ ความคิดแบบศักดินาที่ญี่ปุ่นสร้างขึ้นมากในเกาหลีจะถูกปฏิเสธ และนักโทษการเมืองจะถูกปลดปล่อยออกจากที่คุมขัง

7) ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชนชั้นจะถูกยกเลิก คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกศาสนา และทุกเชื้อชาติจะต้องมีสิทธิเท่าเทียมกัน และสถานภาพทางสังคมของสตรีจะต้องได้รับการเคารพยกย่องให้สูงขึ้น

8) ระบบแรงงานและการศึกษาแบบทาสจะต้องถูกจำกัด การบีบบังคับให้เยาวชนศึกษาวิชาทหารและทำหน้าที่สงครามจะถูกยกเลิก การศึกษาภาคบังคับแบบให้เปล่าจะถูกนำมาใช้ทดแทน

9) ทุกคนจะต้องทำงานไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง จะต้องมีการปรับปรุงเงื่อนไขการทำงาน เพิ่มค่าแรงงาน สวัสดิภาพของแรงงานให้ดีขึ้น โดยรัฐบาลจะเป็นผู้ตรากฎหมายคุ้มครองและรับผิดชอบโดยตรง ขณะเดียวกันมวลชนที่ไม่สามารถทำงานได้ ก็จะได้รับ การเลี้ยงดูและให้พักผ่อน

10) จะเป็นพันธมิตรใกล้ชิดกับทุกชาติที่ยอมรับฐานะเท่าเทียมกันกับชาวเกาหลี และสร้างมิตรภาพอันอบอุ่นกับทุกประเทศที่แสดงซึ่งเจตนารมณ์เป็นมิตรหรือเป็นกลางต่อการเคลื่อนไหวปลดแอกประเทศของชาวเกาหลี

ในเดือนมกราคม ค.ศ.1937 สมาคมฟื้นฟูปฏิวัติซึ่งแทรกซึมเข้าไปปฏิบัติการในเกาหลีก็ได้เปิดประชุมร่วมกับคอมมิวนิสต์อีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเรียกกลุ่มตัวเองว่าคณะกรรมการดำเนินการกัปปัน (Kapsan Activities Committee) ในที่สุดก็สามารถตกลงกันได้และจัดตั้งสันนิบาตปลดแอกประชาชนเกาหลี (Korean National Liberation League) คอมมิวนิสต์กลุ่มนี้ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จะเป็นกลุ่มสำคัญที่สุดและได้รับการช่วยเหลือจากโซเวียตมากที่สุด มักเรียกว่ากลุ่มโซเวียต-กัปปัน (Soviet-Kapsan Faction) หลังจากนั้นสันนิบาตปลดแอกหรือกลุ่มโซเวียตกัปปันก็ได้ประกาศใช้นโยบายสำคัญของตนคือการรวมชาวเกาหลีขึ้นเป็นแนวร่วมอันเดียวกันไม่มีการแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่ายในหมู่ชาวเกาหลี จะต้องหากำลังสนับสนุนจากชาวเกาหลีในแมนจูเรีย เพื่อสร้างกองทัพประชาชน (People's Army) จากชายหนุ่มผู้รักชาติให้ได้ ขณะเดียวกันองค์กรของฝ่ายศัตรูเช่นชุดคุ้มครองหมู่บ้าน โรงเรียน และเจ้าหน้าที่ปกครองตามชนบทต่าง ๆ ก็จะต้องส่งคนเข้าไปแทรกซึมหว่านล้อมมาเป็นพวกให้ได้ ต่อมาคอมมิวนิสต์กลุ่มนี้ก็สามารถร่วมมือกับคอมมิวนิสต์อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งได้รับการช่วยเหลือโดยตรงจากพรรคคอมมิวนิสต์จีนสร้างกำลังคอมมิวนิสต์ขึ้นมาได้อย่างรวดเร็ว จากนั้นก็ได้เร่งขยายสร้างแนวร่วมให้กว้างขวางขึ้น เมื่อสามารถทำความตกลงกับพวกอนุรักษนิยมซอนโดเกียได้สำเร็จแล้ว ได้ส่งพลพรรคแทรกซึมเข้าไปในเกาหลีแถบฮัมฮุง ฮุงนัม และวอนซาน โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการก่อวินาศกรรมทำลายโรงงานอุตสาหกรรม เส้นทางรถไฟ อุปกรณ์การสื่อสารคมนาคม และสถานีตำรวจในเขตนั้น ขณะเดียวกันพวกที่อยู่ในแมนจูเรียก็ยกกำลังบุกโจมตีกองทหารญี่ปุ่นซึ่งตั้งอยู่รอบ ๆ เมืองเจียนเต้าอยู่ตลอดเวลา และบางครั้งถ้ามีโอกาสก็ยกกำลังขนาดใหญ่บุกเข้าไปโจมตีฐานที่มั่น

ของญี่ปุ่นถึงดินแดนตอนในประเทศเกาหลี เช่น ปฏิบัติการครั้งสำคัญที่เรียกว่าเหตุการณ์ เฮซานจิน (Hesanjin Incident) เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน ค.ศ.1937 เมื่อคิม อิลซุง นำพลพรรค กลุ่มกบฏซันของเขามุ่งเข้าไปในเกาหลี บริเวณหมู่บ้านโปซอนโบ ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองเฮซานจินเมืองใหญ่เมืองหนึ่งในจังหวัดฮัมเกียงเพียง 24 กิโลเมตรเท่านั้น เขาและพลพรรคของเขาสามารถโจมตีทำลายสถานีตำรวจ บ้านพัก ที่ทำการรัฐบาล สถานีทดลองเกษตร ที่ทำการไปรษณีย์ สำนักงานป่าไม้และห้างร้านของชาวญี่ปุ่นพินาศหมด หลังจากโจมตีทหารญี่ปุ่นพ่ายแพ้หมดแล้ว เขาได้เรียกประชุมชาวบ้าน ใช้คำพูดอันคุเดือปลุกกระดมชาวบ้านนับร้อยคนซึ่งชุมนุมอยู่ที่นั่น จนกระทั่งในที่สุดชายฉกรรจ์ในหมู่บ้านแห่งนั้นศรัทธายอมเดินตามกองทัพของเขาไปเป็นคอมมิวนิสต์ในแมนจูเรีย

จากการพ่ายแพ้ครั้งนั้นสร้างความเจ็บปวดแก่ญี่ปุ่นมาก เพราะหมู่บ้านดังกล่าว นอกจากจะเป็นชุมชนใหญ่และจุดยุทธศาสตร์สำคัญของญี่ปุ่นแล้ว ชัยชนะครั้งนั้นยังทำให้ชาวเกาหลีแถบพรมแดนและในแมนจูเรียฮึกเหิมมากขึ้น ญี่ปุ่นจึงตัดสินใจระดมกำลังจำนวนมากเข้ากวาดล้างพร้อมกันทั้งในแมนจูเรียและบริเวณพรมแดนทางเหนือของเกาหลี ยังผลให้พลพรรคคอมมิวนิสต์ต้องถูกฆ่าตายเป็นจำนวนมาก กองกำลังคอมมิวนิสต์ที่เหลือจึงต้องหลบซ่อนและพักตัวสร้างกำลังขึ้นใหม่ และหลังจากนั้นยุทธศาสตร์การรบของคอมมิวนิสต์เกาหลีก็ได้เปลี่ยนไป ทุกคนต้องทุ่มเทเวลาส่วนใหญ่ให้กับการศึกษาอุดมการณ์และลัทธิมากขึ้น แนวร่วมที่แท้จริงจะต้องยึดมาร์กซ์และเลนินเป็นสรณะ ปฏิบัติการแบบเสี่ยงอันตรายจะไม่มีอีกต่อไป ผู้นำคอมมิวนิสต์ก็จะต้องหาทางสร้างฐานมวลชนให้เข้มแข็งก่อนที่จะก้าวไปเผชิญศัตรูในวันข้างหน้า จากนั้นไม่นานใน ค.ศ.1940 เมื่อคิม อิลซุงเดินทางไปมอสโก เขาก็ตระหนักความจริงว่ายุทธศาสตร์ของคอมมิวนิสต์โซเวียตได้เปลี่ยนสู่มิติใหม่ กำลังมีที่ท่าว่าจะเป็นมิตรกับศัตรูของชาวเกาหลี ซึ่งในที่สุดก็เป็นจริงเมื่อโซเวียตทำสนธิสัญญาเป็นกลางกับญี่ปุ่นในเดือนเมษายน ค.ศ.1941 แต่คิม อิลซุง ก็ฉลาดพอที่จะรู้ว่าคอมมิวนิสต์ไม่มีทางเป็นมิตรถาวรกับเผด็จการฟาสซิสต์แบบญี่ปุ่นได้ นอกจากสถานการณ์การเมืองระหว่างประเทศบีบบังคับให้โซเวียตต้องดำเนินนโยบายดังกล่าว ดังนั้นเขาจึงฉวยโอกาสระยะนั้นในขณะที่ผู้นำคอมมิวนิสต์เกาหลีแบบตรงแสดงออกซึ่งความไม่พอใจต่อโซเวียตอย่างมาก เขากลับแสดงตัวอย่างเปิดเผยว่าภักดีต่อโซเวียตและมีสายสัมพันธ์แนบ

แน่นยิ่งขึ้นกับมอสโคว์ ได้ย้ายพลพรรคคอมมิวนิสต์กลุ่มกับชั้นของเขาเข้าไปพักตัวอยู่ในดินแดนโซเวียตบริเวณใกล้เมืองวลาดีวอสต็อกและคาบาร์ออฟซ์ ขณะที่คอมมิวนิสต์ที่เหลือในแมนจูเรียก็หันมาขอความช่วยเหลือและร่วมรบเคียงบ่าเคียงไหล่กับคอมมิวนิสต์ซึ่งมีฐานที่มั่นอยู่ที่เมืองเอียนอัน

คิมได้ทุ่มเทชีวิตในการขจัดญี่ปุ่นออกไปเพื่อกอบกู้อิสรภาพให้กับเกาหลี เขาได้ใช้นโยบายจูเช่ (Juche) หรือลัทธิการช่วยเหลือตัวเองบวกรับลัทธิชาตินิยม ผสมกับแนวคิดมาร์กซ์-เลนินเพื่อต่อต้านญี่ปุ่น จนกระทั่งสามารถเดินทางกลับมาตุภูมิอย่างผู้ชนะและส่งผ่านคำเผยแพร่อิสรภาพของประเทศเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ.1945 เขาได้รับการต้อนรับจากชาวเกาหลีทุกคนที่นครเปียงยาง พร้อมกับสวดุติในวีรกรรมเพื่อชาติ รวมทั้งได้มีการบันทึกวีรกรรมดังกล่าวพิมพ์เผยแพร่ทั้งในและต่างประเทศ เขาจึงได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้นำที่ยิ่งใหญ่ เป็นผู้นำแสงสว่างแห่งอิสรภาพมาสู่เกาหลี และเป็นผู้สร้างเกาหลีอย่างแท้จริง

บันทึกทางประวัติศาสตร์ของเกาหลีเหนือได้เน้นประเด็นสำคัญ คือ

ก. การเดินทางไกล (an arduous march) ภายหลังจากที่มีการประชุมที่นานไพท์ซื่อ (Nanpaitzu) ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1938 เพื่อเตรียมกลยุทธ์เข้ายึดมาตุภูมิจากญี่ปุ่น จากนั้น คิมได้นำการเดินทัพจากนานไพท์ซื่อข้ามเทือกเขาเป็นระยะทางยาวไกล โดยใช้เวลาเดินทางด้วยเท้าถึง 100 วัน จนถึงเมืองเซียงไห่ เขตชายแดนเหนือสุดของเกาหลีเมื่อเดือนเมษายน ค.ศ.1939 การเดินทางครั้งนี้ ทหารผู้รักชาติพบกับอุปสรรคมากมาย ในขณะที่อุณหภูมิของอากาศต่ำกว่าจุดเยือกแข็ง แต่ทุกคนก็ต่อสู้กับความทุกข์ยาก การพลัดพรากและความหิวโหยอย่างแสนสาหัส อีกทั้งต้องหลบหลีก หรือลอบซุ่มทำร้ายศัตรูซึ่งมีนับแสนคนที่ตั้งมั่นแทบทุกจุดที่เดินผ่าน ดังนั้น การเดินทางไกลครั้งนี้ที่คิมและพรรคพวกต้องประสบได้กลายเป็นตำนานทางประวัติศาสตร์ที่ชาวเกาหลีเหนือทุกคนจะต้องจดจำไปนานเท่านาน

เมื่อสามารถบรรลุที่หมายโดยข้ามแม่น้ำอัมกังกังและตั้งฐานปฏิบัติการในดินแดนเกาหลีเป็นครั้งแรกในบริเวณเขาเพ็กดู ชาวเกาหลีก็ทยอยลี้ภัยเข้ามาสมทบกับกลุ่มผู้รักชาติที่นำโดยคิมอย่างเนืองแน่น ทุกคนต่างมีขวัญกำลังใจดีเยี่ยมเพราะเริ่มมองเห็นเป้าหมายว่าจะสามารถขับไล่ศัตรูชาวญี่ปุ่นได้ จากนั้นก็ดำเนินการซุ่มโจมตีฐานที่มั่นของญี่ปุ่นครั้งแล้วครั้งเล่า

ข. เขาเพ็กดู (Packdu-san) ภูเขาเพ็กดูตั้งอยู่ในบริเวณช่วงรอยต่อของจังหวัดฮัมเกียงเหนือและจังหวัดฮัมเกียงใต้ ซึ่งกองทัพกู้ชาติได้สร้างเป็นฐานปฏิบัติการต่อสู้ญี่ปุ่น ทิมเป็นผู้บัญชาการกองทัพบนยอดเขา ซึ่งเป็นปล่องภูเขาไฟโดยเป็นทะเลสาบชื่อซอนจิมมีความสวยงามยิ่งนัก คนเกาหลีเหนือจะกล่าวขวัญถึงเขาเพ็กดูว่า นายพลทิม อิลซุงได้สถิตอยู่ ทุกหนทุกแห่ง และนำแสงสว่างแห่งอิสรภาพมาสู่ปวงชนชาวเกาหลี

ค. จูเซ่ ประสบการณ์การต่อสู้เพื่อเอกราชจากจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นที่นายพลทิมได้ใช้เวลายาวนานกว่า 15 ปีจนได้รับชัยชนะนั้น เขาได้ดึงความร่วมมือร่วมใจจากคนเกาหลีทุกหมู่เหล่าต่อต้านและชุ่มใจมติศัตรูนับร้อยนับพันครั้ง ทิมได้นำลัทธิมาร์กซ์-เลนินมาใช้เป็นเส้นทางในการปฏิบัติควบคู่กับการใช้แนวคิดจูเซ่ ซึ่งลัทธิจูเซ่เป็นยุทธวิธีทางวิทยาศาสตร์และกลอุบายในการสร้างชาติขึ้นมาใหม่ อาจกล่าวได้ว่าจูเซ่เป็นการสร้างประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของเกาหลีเหนือโดยแท้ ด้วยเหตุนี้ แนวความคิดจูเซ่จึงเกิดขึ้นเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของประชาชนทุกคนในชาติทำการต่อสู้ศัตรูชาวญี่ปุ่นและเป็นการดำเนินงานตามวิธีทางปฏิบัติ

คำว่า จูเซ่ จึงหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างและกลายเป็นอุดมการณ์ที่คิมยึดถือ ในที่สุดก็เป็นอุดมการณ์ของชาติ อย่างไรก็ตาม ไม่อาจจะบอกได้ว่าความหมายที่แท้จริงของจูเซ่คืออะไรกันแน่ แต่ดังที่กล่าวแล้วในตอนต้นว่า จูเซ่เป็นการประมวลประสบการณ์ของผู้นำที่ได้ร่วมมือกับคนเกาหลีทุกหมู่เหล่าร่วมกันต่อต้านจักรวรรดินิยมญี่ปุ่น ดังที่ทิมได้กล่าวในตอนหนึ่งเมื่อเขาอบรมอาสาสมัครในช่วงกู้ชาติว่า

"มันเป็นเสมือนปลาที่ไม่สามารถดำรงชีวิตได้โดยปราศจากน้ำ และกองทัพกู้ชาติไม่อาจดำรงอยู่ได้โดยปราศจากมวลชนสนับสนุน"

- เส้นทางไปสู่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

ในระหว่างวันที่ 9-15 สิงหาคม ค.ศ.1945 กองทัพปฏิวัติประชาชนเกาหลีที่นำโดยนายพลทิมได้ทำการต่อสู้เพื่อการปลดแอกการยึดครองของญี่ปุ่นในเขตราจิน ชุงจิน รานัม และวอนซาน รวมทั้งวุงกี และในวันที่ 15 สิงหาคมนั้น ก็สามารถทำการปลดปล่อยประเทศให้เป็นอิสระ กองทัพปฏิวัติฯ จึงเดินทางเข้าสู่เมืองหลวงของประเทศอย่างผู้ชนะ

วันนั้นเป็นวันที่ประชาชนชาวเกาหลีต่างตื่นตื่น ถึงโศกใจและสุขสดชื่นกับการได้รับเอกราชของชาติคืนกลับมา ส่วนผู้นำคิม อิลซุงกล่าวว่า "สิ่งแรกที่เราจะต้องกระทำก็คือ การก่อตั้งพรรคมาร์กซิส-เลนินขึ้นเพื่อนำทางให้การปฏิวัติเกาหลีไปสู่ชัยชนะ ในขณะเดียวกัน เราจะต้องสร้างรัฐบาลของประชาชนขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องอำนาจ ซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานของการปฏิวัติ และสร้างกองทัพประชาชนเพื่อปกป้องมาตุภูมิ งานทั้งสามอย่างนี้เป็นสิ่งที่จะต้องกระทำให้เกิดขึ้นโดยทันทีเพื่อเราจะได้ร่วมกันปฏิวัติให้ความเจริญก้าวหน้าบังเกิดขึ้นในแผ่นดินบ้านเกิดแห่งนี้"

การก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งเกาหลี กองบัญชาการปฏิวัติแห่งเกาหลี และกลุ่มพลังชนชั้นกรรมาชีพขึ้นมาโดยทันทีภายหลังที่ประเทศได้รับอิสรภาพนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำได้โดยง่าย ทั้งนี้เพราะเป็นงานที่สลับซับซ้อนและต้องจับเกี่ยวกับชนชั้นที่เป็นศัตรู กับกลุ่มที่แบ่งออกเป็นฝักเป็นฝ่าย กับกลุ่มภูมิภาคนิยมและกับกลุ่มนักฉวยโอกาส อย่างไรก็ตาม ในที่สุดคิมก็สามารถเตรียมในการจัดตั้งที่ทำการพรรคได้สำเร็จ และเปิดประชุมที่กรุงเปียงยางในวันที่ 10 ตุลาคม ค.ศ.1945 ซึ่งที่ประชุมได้จัดตั้ง "คณะกรรมการของพรรคคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือ" ขึ้น

เดือนสิงหาคม ค.ศ.1946 พรรคคอมมิวนิสต์ภายใต้การนำของคิม อิลซุงได้วางแผนการรวบรวมกรรมการทุกหมู่เหล่า และได้ก่อตั้งพรรคกรรมกรเกาหลีเหนือขึ้น ในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1949 พรรคกรรมกรแห่งเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ได้ร่วมมือกันพัฒนาจนกลายเป็น พรรคกรรมกรเกาหลี อันเป็นการรวมกรรมการทุกส่วนของเกาหลีทั้งหมดเข้าด้วยกันและร่วมกันปฏิวัติให้เป็นสังคมใหม่ขึ้น ในขณะเดียวกัน พรรคกรรมกรทั่วโลกได้เข้าร่วมประสานความร่วมมือ จนทำให้พรรคมีความเข้มแข็งและแข็งแกร่งยิ่งใหญ่ขึ้น

ในส่วนของเกาหลีเหนือนั้น เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1946 ได้ก่อตั้งคณะกรรมการประชาชนชั่วคราวแห่งเกาหลีเหนือ (The Provisional People's Committee of North Korea - PPCNK) ขึ้น ซึ่งถือเป็นรูปแบบใหม่ขององค์กรรัฐบาล และสมาชิกทั้งหมดได้เลือกคิม อิลซุง ในฐานะผู้รักชาติและวีรบุรุษขึ้นเป็นประธาน จึงถือได้ว่าได้ดำรงตำแหน่งผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือ และในปี ค.ศ. 1972 มีการตั้งตำแหน่งประธานาธิบดีขึ้น และนายคิมก็ดำรงตำแหน่งนี้ จนกระทั่งเขาถึงแก่อสัญกรรมในปี ค.ศ. 1994

ดังนั้น รัฐบาลของเกาหลีเหนือจึงเกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากประวัติศาสตร์ของการปฏิวัติต่อสู้เพื่อกอบกู้ชาติบ้านเมือง ด้วยเหตุนี้จึงเป็นรัฐบาลของประชาชนอย่างแท้จริงที่มีพื้นฐานมาจากการรวมตัวของกรรมกร-ชาวนาเป็นหลัก ซึ่งเป็นชนชั้นกรรมาชีพที่รวมตัวกันเป็นหนึ่งทำหน้าที่ต่อต้านลัทธิจักรวรรดินิยมและระบบศักดินา และเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยแท้ ดังนั้น ภาระหน้าที่ของรัฐบาลเกาหลีเหนือก็คือ การขจัดและต่อต้านจักรวรรดินิยมและระบบศักดินา

ในการก่อตั้งรัฐบาลบนพื้นฐานแห่งการปฏิวัติเพื่อให้เกิดสังคมประชาธิปไตยนี่เป็นการมอบอำนาจให้แก่ประชาชนทั้งหมด ให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพอย่างเป็นอิสระ ให้ประชาชนใช้อำนาจนั้นในการปฏิวัติและสร้างเสริมสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เกิดความสงบสุข ร่มเย็น และเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ผู้นำคิม อิลซุง กล่าวว่า

"... การดำเนินงานปฏิรูปประชาธิปไตย ก็คือ การสร้างกฎหมายควบคุมการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติของเรา การที่จะทำให้การปฏิรูปเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัตินั้นจะต้องล้มเลิกฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันของประชาชนด้วยการลดความได้เปรียบเสียเปรียบหรือการล้าหน้าของเจ้าของที่ดิน นายทุนนายหน้า และอภิสิทธิ์ชน จากนั้นก็ต้องเปิดกว้างเพื่อให้เกิดความก้าวหน้า และสร้างความเป็นปึกแผ่นของสังคมด้วยการนำปัจจัยการผลิตมารวมเข้าด้วยกันบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกัน และเปลี่ยนแปลงส่วนทางเหนือของคาบสมุทรเกาหลีให้เป็นฐานที่มั่นแห่งการปฏิวัติทางประชาธิปไตย..."

- การปฏิรูปประชาธิปไตยของประชาชน (People's democratic reform: 1945-1948)

หลังการปลดแอก รัฐบาลเกาหลีเหนือได้ทำการปฏิรูปประชาธิปไตยในทุกส่วนของสังคม ได้แก่ การปฏิรูปที่ดิน การยึดกิจการอุตสาหกรรมสำคัญจากนายทุนญี่ปุ่น สร้าง

กฎหมายคุ้มครองแรงงาน สร้างความเสมอภาคระหว่างชายและหญิง และสร้างความเป็น
ประชาธิปไตยในศาล การศึกษาและกิจกรรมทางวัฒนธรรม

รัฐบาลได้ทำการปฏิรูปที่ดินด้วยการนำที่ดินทั้งหมดมาเป็นของรัฐ จากนั้นได้
จัดสรรให้กับครอบครัวของชาวนาอย่างเท่าเทียมกันซึ่งถือเป็นการปฏิวัติขจัดระบบศักดินาที่
ประชากรจำนวนน้อยที่เป็นเจ้าของที่ดินขนาดใหญ่ออกไป กิม อิลซุงได้ใช้เวลาดำเนินการ
เพียง 20 วัน (ในปี ค.ศ.1946) ภารกิจก็เสร็จสิ้น โดยสามารถนำที่ดินกว่าหนึ่งล้านจองโบ (1
Chongbo เท่ากับ 1 เฮกตาร์ หรือ 2.2 เอเคอร์) ไปแจกจ่ายให้กับครอบครัวชาวนาได้ถึง
720,000 ครอบครัว ส่วนที่ดินที่เหลือ รัฐบาลได้จัดสรรให้คณะกรรมการพรรคระดับจังหวัด
และอำเภอเข้าไปจัดสรรหาประโยชน์บำรุงกิจการของพรรคในแต่ละระดับ นอกจากนั้น ยังมี
การปรับปรุงที่ดินเสื่อมโทรมและที่ซึ่งไม่เคยได้ใช้ประโยชน์มาก่อน มาทำการแปรสภาพ
เป็นแหล่งทำมาหากินของประชาชนทั่วไป โดยจัดเป็นนิคมสร้างตนเองในรูปของสหกรณ์
และรัฐลงทุนหาอุปกรณ์และปัจจัยการเพาะปลูกให้

ภายหลังการปลดแอก รัฐบาลได้ออนกิจการทุกชนิดของชาวญี่ปุ่นและนายทุน
นายหน้า (นายทุนชาวเกาหลีที่ร่วมมือกับชาวต่างชาติดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของ
ตนเองและของนายทุนต่างประเทศ) มาเป็นของรัฐ ด้วยวิธีการนี้ทำให้กิจการธุรกิจ
อุตสาหกรรมของประเทศทั้งหมดอยู่ในกำมือของรัฐมากกว่า 90 % ในปี ค.ศ.1949

อนึ่ง รัฐได้ออกกฎหมายให้ชาย-หญิงมีสถานภาพเท่าเทียมกันเมื่อวันที่ 30
กรกฎาคม ค.ศ.1946 (Law of the Equality of Sex) ยังผลให้ผู้หญิงเกาหลีเหนือมีฐานะทาง
สังคมสูงขึ้นมา และออกกฎหมายแรงงาน (Labour Law) ในวันที่ 24 มิถุนายน ค.ศ.1946
เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ใช้แรงงาน นอกจากนี้ได้ประกาศยุบหนี้สินของชาวนาที่มี
ต่อเจ้าของที่ดินเดิมอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป รัฐบาลเกาหลีเหนือได้ปรับโครงสร้างและนโยบายของรัฐ
คอมมิวนิสต์ด้วยการทำลายอิทธิพลของเจ้าของที่ดินหรือชนชั้นศักดินา และกลุ่มนายทุนเพื่อ
เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของประชาชนให้เป็นไปตามขั้นตอนการปฏิวัติที่มาร์กซ์และเลนินวาง
ไว้ โดยมีขั้นตอนการปฏิวัติ 2 ระดับ คือ (1) ขั้นที่หนึ่งโดยการปฏิวัติประชาธิปไตยแบบใหม่
เพื่อทำลายช่องว่างระหว่างชนชั้นนายทุนกับชาวนากรรมกรให้ลบเลือนไป (2) ขั้นที่สอง

เป็นการปฏิวัติสังคมนิยม (Socialist revolution) ที่ถาวรและต่อเนื่องเพื่อสร้างรัฐสังคมนิยมขึ้นมา

- การเปลี่ยนโครงสร้างทางการเมืองในยุคนายคิม อิลซุง

รัฐบาลเกาหลีเหนือได้เปลี่ยนโครงสร้างทางการเมืองนับตั้งแต่มีการสถาปนาประเทศขึ้นในปี ค.ศ.1948 โดยพยายามกระทำเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากในระยะแรกที่มีการจัดตั้งองค์กรของพรรคขึ้นในเกาหลีเหนือเมื่อปี ค.ศ.1945 นั้น โครงสร้างของพรรคคอมมิวนิสต์มีสภาพเปราะบางมาก เพราะจำนวนสมาชิกของพรรคในขณะนั้นมีอยู่ราว 4,530 คน และประกอบด้วยชนชั้นหลากหลาย โดยมีกรรมกรไม่ถึงร้อยละ 30 แต่มีชาวนายากจนถึงร้อยละ 34 ส่วนที่เหลือเป็นชนชั้นกฏมกีน้อย ปัญญาชน นักธุรกิจ และช่างฝีมืออีกวาร์ร้อยละ 36 จากลักษณะพื้นฐานดังกล่าวทำให้คอมมิวนิสต์เกาหลีจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองระยะยาวและพัฒนาความบริสุทธิ์ของพรรคโดยใช้มาตรการทดสอบและเวลา ควบคู่ไปกับการขยายนโยบายสร้างแนวร่วมเพิ่มมากขึ้น

ในปี ค.ศ. 1948 เมื่อมีการจัดตั้งพรรคกรรมกรเกาหลีขึ้น ก็มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 750,000 คน ตลอดระยะเวลาการเพิ่มจำนวนสมาชิกของพรรค คิม อิลซุงได้ทำหน้าที่เป็นวิศวกรสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น ลุถึงปี ค.ศ.1970 สมาชิกพรรคเพิ่มเป็น 1,600,000 คน ทำให้พรรคกรรมกรเกาหลีกลายเป็นพรรคของมวลชนและเป็นฐานอำนาจสำคัญ ภาพพจน์ของชนชั้นนำ (elitism) และการแตกแยกเป็นฝักเป็นฝ่าย (factionalism) จึงค่อยหมดไป

ขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงและการปฏิวัติทางการเมืองตลอดช่วงปี ค.ศ.1945-1970 สามารถแบ่งขั้นตอนออกได้เป็นช่วง ๆ และมีชื่อเรียกต่างกัันดังนี้

- ก. การปฏิรูประบอบประชาธิปไตยของประชาชน ระหว่าง ค.ศ.1945-1948
- ข. การปฏิรูปสังคมนิยม ระหว่าง ค.ศ.1953-1956
- ค. การปฏิวัติสังคมนิยม ระหว่าง ค.ศ.1957-1960
- ง. การสร้างระบอบสังคมนิยมสมบูรณ์แบบ ระหว่าง ค.ศ.1961-1970

อนึ่ง ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจเกาหลีเหนือ 3 ชั้น ได้แก่

ก. ชั้นที่หนึ่ง เป็นการสร้างพื้นฐานทางการเมืองหรือการสถาปนาระบอบ ประชาธิปไตยของประชาชนเพื่อทดแทนสถาบันจารีต ซึ่งเหล่าพลพรรคคอมมิวนิสต์ถือว่าเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจและต้องรื้อทิ้งเสีย

ข. ชั้นที่สอง เป็นการปฏิบัติเพื่อสร้างประชาธิปไตยของประชาชน โดยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมทุกด้านตามแนวทางของมาร์กซ์และเลนิน

ค. ชั้นที่สาม เป็นช่วงที่ได้รับชัยชนะทุกด้านของการสร้างสังคมนิยมและสถาปนาระบอบคอมมิวนิสต์สมบูรณ์แบบตามที่ผู้นำและพรรคได้ตั้งเป้าหมายไว้

ต่อมา เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับวันที่ 27 ธันวาคม ค.ศ.1972 ได้มีการนำเอาแนวคิดแบบจูเซ หรือหลักการพึ่งพาตนเองมาเป็นหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญ แนวคิดแบบจูเซมีความสำคัญ คือ

(1)ความเป็นเอกราชที่แท้จริงในทางการเมืองของประเทศ

(2)การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ

(3)การยืนอยู่บนขาของตนเองในการป้องกันประเทศ

นอกจากนี้ เพื่อให้บรรลุผลในการพัฒนาสังคมเกาหลี ผู้นำประเทศในยุคนั้นยึดถือว่าอำนาจเผด็จการของชนชั้นกรรมาชีพเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อใช้เป็นมาตรการสำคัญสำหรับการปฏิวัติวัฒนธรรมทางการเมืองไปสู่เป้าหมายความเป็นคอมมิวนิสต์ที่สมบูรณ์แบบ กล่าวคือ การทำให้มวลชนเป็นนายของการปฏิบัติเพื่อสร้างระบอบสังคมนิยมซึ่งมีมวลชนเป็นองค์ประกอบสมบูรณ์ ดังคำกล่าวของคิม อิลซุงที่ว่า

"...ชาวเกาหลีทุกคนต้องรับผิดชอบจุมุ่งหมายเพราะทุกคนมี

ความสามารถที่จะฟันฝ่าอุปสรรคและกำหนดโชคชะตาของตนเอง..."

- การปฏิวัติวัฒนธรรมและการศึกษาในยุคนายคิม อิลซุง

รัฐบาลได้ทำการปฏิวัติวัฒนธรรมและการศึกษาให้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติ โครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจการเมืองโดยเป้าหมายแรกสุดที่ได้รับการปฏิบัติอย่าง

รวดเร็วภายหลัง ค.ศ.1945 คือการปลดแอกชนชั้นกรรมมาชีพให้หลุดพ้นจากพันธนาการของ สังคมเก่าแล้วนำอุดมการณ์ชีวิตและปรัชญาสังคมนิยมแบบคอมมิวนิสต์เข้าไปแทนที่คุณค่าเก่าซึ่งถูกรื้อทิ้ง โดยรัฐบาลและพรรคมีความรับผิดชอบร่วมกันที่จะสร้างมาตรฐานชีวิตของมวลชนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่พรรคกำหนดไว้

ภาระเร่งด่วนหลังการปลดแอกอีกประการหนึ่ง คือ การที่ชาวเกาหลีเหนือมากกว่า 2,500,000 คน ในขณะนั้นเป็นผู้ที่ไม่รู้หนังสือ ซึ่งเงื่อนไขดังกล่าวนี้ นับเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการปฏิวัติทุกด้าน เพราะตราบไคประชากรของชาติจำนวนมากมายเช่นนั้นยังอ่านเขียนไม่ได้ แผนการปฏิวัติวัฒนธรรมเพื่อเลิกล้ามนิยมและวิถีชีวิตแบบชนชั้นที่ชาวเกาหลีได้อุทิศมานานหลายศตวรรษจะเป็นไปได้ได้อย่างไร การปฏิวัติการศึกษาเพื่อให้ชาวเกาหลีอ่านออกเขียนได้ จึงเป็นเงื่อนไขหลักที่ผู้นำเกาหลีเหนือจะต้องทำให้ปรากฏออกมาให้ได้ก่อนที่จะมีการปฏิวัติอื่นติดตามมา ดังนั้น เมื่อมีการจัดตั้งองค์การบริหารประเทศเรียบร้อยแล้วไม่นาน ใน ค.ศ.1950 รัฐบาลเกาหลีเหนือจึงประกาศใช้โครงการศึกษาภาคบังคับทั่วประเทศ โดยเน้นหนักในการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับกรรมกรและชาวนา และโรงเรียนระดับกลาง ตามโรงงานอุตสาหกรรมและสหกรณ์การเกษตรทุกแห่ง เพื่อให้การศึกษาแก่ผู้ใหญ่ซึ่งไม่เคยรู้หนังสือเลยโดยเฉพาะ ภายในเวลาเพียง 9 ปี รัฐบาลเกาหลีเหนือก็สามารถขจัดปัญหาพลเมืองไม่รู้หนังสือได้สำเร็จ ขณะที่ให้การศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าว นอกจากจะให้การศึกษาเพื่อให้พลเมืองของตนอ่านออกเขียนได้แล้ว ยังทำการเผยแพร่ปรัชญาสังคมนิยมและอุดมการณ์ทางการเมืองแบบคอมมิวนิสต์สอดแทรกโดยตลอด ดังนั้นในเวลาต่อมาประชาชนเกาหลีเหนือส่วนใหญ่พร้อมที่จะเดินตามคำชี้นำของพรรคและผู้นำของตนในการที่จะปฏิวัติวัฒนธรรมหรือรื้อถอนโครงสร้างใด ๆ ของสังคมเก่าให้เป็นสังคมนิยมได้สำเร็จ ต่อมาในปี ค.ศ.1959 รัฐบาลก็ได้ประกาศใช้กฎหมายศึกษาภาคบังคับ 7 ปี สำหรับบังคับเยาวชนของชาติที่อยู่ในวัยเริ่มต้นศึกษาจะต้องเข้าเรียนทั้งหมดโดยไม่คิดมูลค่า ต่อมาใน ค.ศ.1967 รัฐบาลได้ขยายการศึกษาภาคบังคับทั่วประเทศเป็น 9 ปี นับตั้งแต่นั้นมาการไม่รู้หนังสือก็ถูกขจัดหมดไปจากเกาหลีเหนือโดยสิ้นเชิง สำหรับนโยบายหลักของการศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าวคือ การศึกษาภาคทฤษฎีควบคู่กับงานผลิตทางเศรษฐกิจและการฝึกฝนความรู้ทางการเมือง ด้วยการปฏิบัติจริงของนักเรียนแต่

ละคน นโยบายดังกล่าวถือเป็นแม่บทของการปฏิวัติการศึกษาและวัฒนธรรมของเกาหลีเหนือซึ่งปฏิบัติอย่างจริงจังตั้งแต่ ค.ศ.1960 เป็นต้นมา

ขณะเดียวกันเพื่อให้งานปฏิวัติวัฒนธรรมและการศึกษาของชาติสอดคล้องตามเป้าหมายการปฏิวัติทางเศรษฐกิจ รัฐบาลเกาหลีเหนือจึงได้ทุ่มเทเงินงบประมาณมาสร้างสถาบันอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะในอดีตก่อนหน้าที่คอมมิวนิสต์จะยึดครองนั้น ในเกาหลีเหนือยังไม่มีสถาบันอุดมศึกษาเลย เมื่อตั้งประเทศแล้ว การพัฒนาด้านนี้จึงได้รับการทุ่มเทอย่างหนัก นอกจากนั้นยังได้รับความช่วยเหลือทั้งทางด้านวิชาการและเงินสนับสนุนจำนวนมากจากมิตรประเทศในค่ายเดียวกัน เช่น โซเวียต จีน และกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ยุโรปตะวันออก ด้วยเหตุนี้ใน ค.ศ.1961 จึงมีสถาบันอุดมศึกษาสร้างขึ้นมาถึง 78 แห่ง สามารถรับนักศึกษาเข้าเรียนมากกว่า 100,000 คน ต่อมาใน ค.ศ.1970 สถาบันอุดมศึกษาที่เพิ่มมากขึ้นเป็น 130 แห่ง โรงเรียนเทคนิคขั้นสูง 376 แห่ง ในปี 1975 สถาบันเหล่านี้ก็สามารถผลิตช่างเทคนิค (Technician) และวิศวกรสาขาต่าง ๆ ตามเป้าหมายแผนพัฒนาเกาหลีเหนือให้เป็นประเทศสังคมนิยมอุตสาหกรรมได้ถึงประมาณ 1,000,000 คน

ด้วยวิธีการต่าง ๆ ข้างต้น จึงทำให้เป้าหมายของการปฏิวัติการศึกษาในเกาหลีเหนือ ประสบผลสำเร็จในยุคปัจจุบัน และอาจสรุปได้ว่า การปฏิวัติทางการศึกษาของเกาหลีเหนือ หลังปลดแอกสามารถแบ่งช่วงเวลาออกได้เป็น 2 ระยะ คือ ในระยะแรกเป็นช่วงเวลาของการจัดปัญหาการไม่รู้หนังสือให้หมดไป ควบคู่ไปกับการปฏิวัติวัฒนธรรมเพื่อรื้อโครงสร้างของสังคมเดิมทิ้งไป และเพื่อสร้างเงื่อนไขวิถีชีวิตใหม่ของมวลชน ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการปฏิวัติอื่น ๆ ตามขั้นตอนที่ผู้นำจะกำหนดให้ ระยะต่อมาคือการเร่งพัฒนาการศึกษาในระดับสูง โดยเน้นในเรื่องเทคนิคทางด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมสมัยใหม่ เพื่อสร้างพลังของสังคมให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

- การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจในยุคนายคิม อิลซุง

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของเกาหลีเหนือก็คล้ายคลึงกับประเทศอื่น ๆ คือ จำเป็นต้องอาศัยเงื่อนไขการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และปัจจัยแวดล้อมในแต่ละสมัย เป็นตัว

ตัดสินใจชี้ขาดในการกำหนดโครงการหรือนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจฉบับใดออกมา และนับตั้งแต่คอมมิวนิสต์ยึดเกาหลีเหนือจนถึงปัจจุบันนี้ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจของเกาหลีเหนือก็ได้เกิดขึ้นตลอดมา และสามารถแบ่งพิจารณาออกเป็นช่วงสำคัญ ๆ ได้ดังนี้ ช่วงแรกตั้งแต่ระยะปลดแอกประเทศจนถึงระยะบูรณะฟื้นฟูประเทศหลังสงครามเกาหลีสงบ (ค.ศ.1953-1956) โดยเว้นช่วงชะงักงันอันเนื่องมาจากสงครามเกาหลี ช่วงที่สองคือช่วงของการปฏิวัติเศรษฐกิจให้เป็นแบบสังคมนิยมอุตสาหกรรม โดยการใช้โครงการเศรษฐกิจสำคัญ 2 ฉบับด้วยกัน คือ โครงการเศรษฐกิจ 5 ปีแรก (ค.ศ.1957-1961) และโครงการเศรษฐกิจ 7 ปี หลัง (ค.ศ.1961-1967) โครงการพัฒนาในช่วงนี้เรียกว่า ซอลลิมา (Chollima) ซึ่งมีความหมายว่าการเคลื่อนไหวของม้าบินเพื่อสร้างประเทศให้ทันสมัยรุ่งเรืองทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ซึ่งในระหว่างที่ใช้โครงการหรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจทั้ง 2 ฉบับนั้น ผู้นำเกาหลีเหนือก็ได้รณรงค์ทางการเมืองและวัฒนธรรมรองรับเป้าหมายทางเศรษฐกิจด้วย โดยการรณรงค์ปฏิวัติวัฒนธรรมระหว่าง ค.ศ.1958-1959 การปฏิวัติสังคมนิยมระหว่าง ค.ศ.1957-1961 และการปฏิวัติทางเทคโนโลยีระหว่าง ค.ศ.1960-1963 ภายหลังจากนั้นยังได้ยึดเวลาของโครงการฉบับที่ 2 ออกไปอีก 3 ปี (ค.ศ.1968-1969) การประเมินโครงการเศรษฐกิจที่ผ่านมา การประกาศใช้โครงการเศรษฐกิจ 6 ปี (ค.ศ.1971-1976) และโครงการเศรษฐกิจ 7 ปี (ค.ศ.1978-1984) เป็นต้น

ในยุคการพัฒนาเศรษฐกิจที่กล่าวแล้วข้างต้น ผู้นำประเทศได้นำตัวอย่างและคำขวัญการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุผลก้าวกระโดดแบบม้าบิน คือ การเกษตรกรรมเรียนรู้จากจองซันรี (Congsanri method) อุตสาหกรรมเรียนรู้จากเตอัน (Taean working system)

สำหรับความสำเร็จของระบบสหกรณ์การเกษตรแห่งจองซันรีซึ่งได้รับการส่งเสริมและเร่งเร้าให้ชวนาทั่วประเทศเลียนแบบนั้น เพราะที่นั่นเป็นสหกรณ์ที่ดีที่สุดและประสบความสำเร็จมาตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1960 สหกรณ์แห่งนี้เป็นตัวอย่งการร่วมมือทำงานตามแนวทางมวลชนของเกษตรกรอย่างแท้จริง ใช้หลักการบริหารและจัดการตัดสินใจดำเนินนโยบายและการร่วมมือกันดำเนินการผลิต โดยผ่านการยอมรับและร่วมใจกันของหมู่สมาชิกทั้งหมดอย่างเป็นเอกภาพ ส่วนระบบการทำงานแบบเตอันมีกำเนิดมาจากการคิดค้นระบบบริหารและการจัดการร่วมกันของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเครื่องไฟฟ้าที่

เมืองเต๋ออันเมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1962 จากความสำเร็จของโรงงานแห่งนี้ ระบบเต๋ออันจึงกลายเป็นตัวอย่างสำคัญของการเรียนรู้ลักษณะการเป็นผู้นำร่วมกันเพื่อบริหารและจัดการในโรงงานอุตสาหกรรมทั่วประเทศ ทั้งนี้หากสหกรณ์และโรงงานอุตสาหกรรมสามารถดำเนินการจัดการและบริหารที่ดีแล้ว จะทำให้เศรษฐกิจของเกาหลีเหนือเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วเหมือนม้าบิน

ไต้หวันธงสีแดง : แนวคิดทางการเมืองใหม่ของเกาหลีเหนือ

ทันทีที่ประธานาธิบดีคิม อิลซุงถึงแก่อำสัญกรรมในปี ค.ศ. 1994 ทางเกาหลีเหนือก็ประกาศแนวคิดทางการเมืองใหม่ชื่อ ไต้หวันธงสีแดง (Red Banner Thought) โดยผู้นำแนวคิดใหม่ก็คือ นายคิม จองอิล ทายาททางการเมืองของคิม อิลซุงผู้เป็นบิดา จากนั้นก็ได้มีการประโคมข่าวและรณรงค์เพื่อให้ประชาชนยอมรับและนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังทั่วประเทศ คำถามจึงมีว่า แนวคิดเกี่ยวกับไต้หวันธงสีแดงมีเนื้อหาสาระสำคัญอย่างไร ทำไมรัฐบาลเกาหลีเหนือจึงเน้นย้ำความสำคัญของแนวคิดนี้ และมีความแตกต่างระหว่างอุดมการณ์จูเซกับแนวคิดใหม่นี้มากน้อยเพียงใด

"ไต้หวันธงสีแดง" เป็นแนวคิดในการผนึกกำลังของปรากฏการณ์ อันได้แก่ ปรากฏการณ์ทางการเมืองหรือทางอุดมการณ์ ปรากฏทางด้านเศรษฐกิจ และปรากฏทางด้านการทหาร ผลที่เกิดขึ้นก็คือแนวคิดนี้กลายเป็นอุดมการณ์ที่ก่อให้เกิดเป็น "หน่วยรวมทางจิตใจ" (unity of spirit) อันเป็นการย้ำถึงจริยธรรมแห่งการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปึกแผ่นที่มีความสำคัญยิ่งในสังคมเกาหลีเหนือในทุกวันนี้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นแนวคิดที่เป็นแกนกลางของหน่วยรวมทางจิตใจของคนทั้งประเทศและเป็นตัวเชื่อมระหว่างคิม จองอิลกับประชกรเกาหลีเหนือทั้งหมด

เนื้อหาสาระของแนวคิดไต้หวันธงสีแดงไม่ได้เขียนรวบรวมเป็นเล่ม เป็นแต่เพียงถ้อยคำที่กล่าวสั้น ๆ ในสุนทรพจน์และในเอกสารของคิม จองอิล ที่ได้ย้ำถึงหลักการหกข้อคือ เน้นถึงความเป็นเลิศของลัทธิสังคมนิยม เน้นถึงความสำคัญของภารกิจการปฏิวัติของเกาหลีเหนือ เน้นถึงความสำคัญของโครงการยูวชน เน้นถึงความสำคัญของการศึกษาและเน้นถึงความสำคัญขององค์กรของพรรคในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

"ได้ร่วมรังสีแดงเป็นสัญลักษณ์แห่งความเป็นปีกแผ่นทางจิตใจ ที่มีใช้เป็นที่ปฏิบัติหรือเบี่ยงเบนไปจากอุดมการณ์หลักของชาติ เป็นร่วมรังสีที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความเชื่อมั่น ย้ำความจงรักภักดีต่อการปฏิบัติและการอยู่แนบชิดกับผู้นำ ซึ่งทุกคนจะดำรงชีวิตอยู่ภายใต้ร่วมรังสีแดงเดียวกันไปจนวันตาย"

โดยแท้จริงแล้ว แนวคิดได้ร่วมรังสีแดงเกิดขึ้นนับตั้งแต่ต้นทศวรรษที่ 1970 มาแล้ว ซึ่งได้ใช้เป็นเครื่องกระตุ้นเพื่อให้เกิดบูรณาการทางสังคมและช่วยผดุงกลไกการจัดการในช่วงที่ความเป็นผู้นำเกิดปัญหาด้านวิกฤตศรัทธาจากมวลชนในเกาหลีเหนือ การรณรงค์เกี่ยวกับแนวคิดนี้ก็เพื่อเสริมพลังอำนาจของคิม อิลซุงในการนำเสนอโครงการพัฒนาเศรษฐกิจที่เรียกว่า โครงการมาบิม (Chollima movement) และนำเสนอภายหลังการประชุมคณะกรรมการกลางพรรค พรรคกรเกาหลีเหนือครั้งที่ 5 เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1975 อนึ่ง เป็นการรณรงค์เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานการสร้างเสริมฐานทางการเมืองของนายคิม จองอิล ซึ่งในช่วงนั้นเป็นการเปิดตัวว่าจะได้รับช่วงเป็นทายาททางการเมืองต่อจากผู้เป็นบิดา

ในการรณรงค์ครั้งนั้นได้รับการกล่าวขวัญว่าเป็นขบวนการเพื่อสร้างลัทธิสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ของประชาชนทั้งหมดโดยการปฏิบัติทางอุดมการณ์ เทคโนโลยีและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1977 รัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการคัดเลือกกลุ่มได้ร่วมรังสีแดงกลุ่มต่าง ๆ ด้วยการร่างกฎระเบียบสำหรับกลุ่มที่สมควรจะได้รับรางวัลทั่วทั้งประเทศจากนั้นมีการมอบรางวัลในวันเกิดของคิม อิลซุงและคิม จองอิล และวันเทศกาลสำคัญ ๆ กลุ่มที่ได้รับรางวัลจะได้รับเครื่องหมายเป็นสัญลักษณ์และพาเที่ยวชมเมืองหลวงภายใต้การอำนวยความสะดวกของรัฐบาลอย่างสมเกียรติ

มีการจัดการประชุม สัมมนาและร่วมมือร่วมใจกันทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับขบวนการนี้เพื่อให้เกิดการปฏิบัติสามข้อของร่วมรังสีแดงในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ในโรงงาน อุตสาหกรรม สหกรณ์ กองทหาร และองค์กรทางด้านการแพทย์ วิทยาศาสตร์ การศึกษา การกีฬา วัฒนธรรม และศิลปะ รวมทั้งในย่านที่อยู่อาศัย

ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1997 รัฐบาลได้ออกแถลงการณ์ว่า "ในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา มีกลุ่มที่ได้รับรางวัลถึง 10,000 กลุ่ม โดยบางกลุ่มได้รับรางวัลถึงสองหรือสามครั้ง ปัจจุบัน จำนวนกลุ่มต่าง ๆ ของขบวนการนี้มีถึง 90,000 กลุ่มทีเดียว"

องค์กรสันนิบาตยูวชนทำหน้าที่เป็นหน่วยส่งเสริมให้แนวคิดได้ชัดแจ้ง มีความลึกซึ้ง และดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้น สันนิบาตยูวชนนี้ได้เปลี่ยนชื่อจากสันนิบาตยูวชนกรรมกรสังคมนิยมแห่งเกาหลีมาเป็นสันนิบาตยูวชนสังคมนิยมของคิม อิลซุง เมื่อวันที่ 19 มกราคม ค.ศ. 1995 หรือเมื่อหนึ่งปีก่อนอายุกรรมของผู้นำที่ยิ่งใหญ่ โดยสันนิบาตนี้ได้เน้นย้ำหลักการสามข้อคือ (1) แสดงความเคารพยกย่องผู้นำที่ยิ่งใหญ่คิม อิลซุง (2) เป็นฐานกำลังสำคัญแก่ผู้นำที่รักคิม จองอิล และ (3) เน้นความสำคัญของแนวคิดได้ร่วมชัดแจ้งเหนืออุดมการณ์จูเซ่ สิ่งที่น่าจับตามองในเรื่องนี้ก็คือ การให้ความสำคัญแก่แนวคิดได้ร่วมชัดแจ้งอย่างชัดเจนยิ่งขึ้นนับตั้งแต่การจากไปของคิม อิลซุง จึงมีการคาดการณ์ว่า แนวคิดนี้อาจจะเป็นอุดมการณ์ที่คิม จองอิลใช้เป็นเครื่องมือเสริมสร้างการยอมรับความเป็นผู้นำและอำนาจในการปกครองประเทศต่อไป

กล่าวกันว่า แนวคิดได้ร่วมชัดแจ้งไม่ได้ขัดแย้งกับอุดมการณ์จูเซ่แต่นำมาเสริมให้มีความเข้มแข็งและมั่นคงยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะจูเซ่ยังถือการพึ่งตัวเองในด้านเศรษฐกิจและการทหาร อีกทั้งเน้นการนำชาติไปสู่เป้าหมายนั้นคือการปฏิบัติให้เป็นสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ที่สมบูรณ์แบบ ในขณะที่แนวคิดได้ร่วมชัดแจ้งได้ช่วยผลักดันให้จูเซ่ได้รับความสำเร็จ

การสร้างอุดมการณ์ทางการเมืองเพื่อให้ชาติมีความเป็นปึกแผ่นและนำความร่วมมือไปใช้ในการพัฒนาประเทศเป็นสิ่งที่บังเกิดขึ้นในทุกสังคม ไม่ว่าจะสังคมนั้น ๆ จะเป็นสังคมนิยมประชาธิปไตยหรือเป็นคอมมิวนิสต์ แนวคิดได้ร่วมชัดแจ้งก็เป็นอีกแนวคิดทางการเมืองอีกแนวทางหนึ่งที่รัฐบาลเกาหลีเหนือได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของประเทศ เราจะติดตามดูว่าผลที่เกิดขึ้นของการใช้ขบวนการนี้จะเป็นอย่างไรในดินแดนสงบยามเช้าของตอนเหนือของคาบสมุทรเกาหลี

คิม จองอิล: ผู้นำเกาหลีเหนือยุคปัจจุบัน

คิม จองอิล เป็นบุตรชายคนเดียวของคิม อิลซุง เขาเกิดจากนางคิม จุงชุก ภรรยาคนแรกซึ่งถึงแก่กรรมในปี ค.ศ. 1949 ด้วยวัณโรค จากนั้น คิม อิลซุงมีภรรยาอีกคนหนึ่งชื่อ คิม ซองเอ มีบุตรชายอีก 1 คนและบุตรสาว 2 คน

คิม จองอิล เกิดเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1942 ในเขตไซบีเรียของรัสเซีย ใกล้ ๆ กับพรมแดนแมนจูเรียของจีน ในระหว่างสงครามเกาหลี เขาได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีในแมนจูเรียโดยรัฐบาลจีน หลังจากนั้นได้เข้าศึกษาวิชาการเป็นเวลา 2 ปี ในเยอรมันตะวันออก และกลับมาบ้านเกิดเมื่อปี ค.ศ. 1945 และเข้าศึกษาจนจบการศึกษาที่มหาวิทยาลัย คิม อิลซุง ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของเกาหลีเหนือ เขาจบการศึกษาในปี ค.ศ. 1963 และเข้าเป็นสมาชิกพรรคกรรมกรตั้งแต่ ค.ศ. 1964 เป็นต้นมา

ในราวปี ค.ศ. 1975 คิม อิลซุงได้เริ่มนำคิม จองอิลผู้เป็นบุตรชายเข้ามามีบทบาททางการเมืองโดยมีการเปิดเผยว่า บุตรชายคนนี้จะป็นทายาททางการเมืองต่อจากเขา นับแต่นั้นมา คิม จองอิลก็ได้รับตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ ๆ ขึ้นตามลำดับ จนถึงปี ค.ศ. 1993 เขาได้รับตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการป้องกันประเทศ ดำรงตำแหน่งเป็นจอมพล และเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด มีการคาดหมายว่าเขาจะได้รับตำแหน่งเป็นผู้นำประเทศ อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994 เมื่อบิดาถึงแก่อสัญกรรมจนถึงต้นปี ค.ศ. 1997 ก็ยังไม่ปรากฏว่าเขาได้รับตำแหน่งประธานาธิบดี แม้ว่าในทางปฏิบัติ เขาจะควบคุมอำนาจรัฐทั้งหมดก็ตาม

ในวันที่ 21 กันยายน ค.ศ. 1997 ที่ประชุมพรรคกรรมกรแห่งจังหวัดเปียงกันใต้ได้เสนอชื่อ คิม จองอิลขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการพรรค และต่อมาอีกหนึ่งวันที่ประชุมกองทัพประชาชนเกาหลีจำนวน 1 ล้านคนก็ได้เสนอชื่อคิม ให้เป็นเลขาธิการพรรค เหตุการณ์เหล่านี้ถือได้ว่าเป็นครั้งแรกที่มีการเสนอชื่อ คิม จองอิลในที่ประชุม แม้ว่าจะเป็นการประชุมพรรคในระดับจังหวัดก็ตาม

ต่อมา ในวันที่ 3 กันยายน ค.ศ. 1998 เขาได้รับตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการป้องกันประเทศ เป็นเลขาธิการพรรคกรรมกรเกาหลี และเป็นผู้บัญชาการ

ทหารสูงสุด นั้นหมายความว่า เขาได้กุมอำนาจของประเทศอย่างเป็นทางการนับแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

นายคิม จองอิลมีบุตรชาย 2 คน บุตรชายคนโตชื่อ นายคิม จองชุก อายุ 23 ปี มีบุคลิกท่าทางคล้ายกับผู้หญิง บุตรชายอีกคนหนึ่ง ชื่อ นายคิม จองวุน อายุ 19 ปี ได้รับการคาดว่าจะเป็นผู้สืบทอดอำนาจจากบิดา

สถาบันพรรคการเมืองในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

พรรคกรรมกรเกาหลี (Korean Workers' Party – KWP) เป็นพรรคการเมืองเดียวที่มีความสำคัญที่สุดของประเทศ ตามบทบัญญัติของพรรคมาตรา 21 กำหนดว่า ที่ประชุมใหญ่ของพรรคระดับชาติเป็นองค์กรสูงสุด ทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานต่าง ๆ ของพรรค พิจารณากำหนดนโยบายและวิธีการดำเนินงาน และทำหน้าที่ในการคัดเลือกสมาชิกคณะกรรมการกลางของพรรค (KWP Central Committee) คณะกรรมการตรวจสอบงบประมาณ (Central Auditing Committee)

มาตราที่ 14 กำหนดให้มีสมาชิกคณะกรรมการกลางสามัญจำนวน 160 คน และอีก 143 คนเป็นสมาชิกวิสามัญที่ได้รับการคัดเลือกในการประชุมแต่ละครั้ง คณะกรรมการกลางจะต้องจัดการประชุมขึ้นอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก ๆ 6 เดือน และมาตราที่ 24 กำหนดให้คณะกรรมการกลางทำการคัดเลือก (1) เลขานุการพรรค (General Secretary of the party) (2) สมาชิกคณะกรรมการประจำทางการเมือง (Political Bureau Presidium or the Standing Committee) (3) สมาชิกของคณะกรรมการโปลิตบิวโร (Political Bureau or Politburo) (4) เลขานุการ (Secretaries) (5) สมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบทางการเมือง (Central Inspection Committee) (6) สมาชิกของคณะกรรมการทหาร (Central Military Commission)

การประชุมใหญ่ของพรรคจะกระทำขึ้นในทุก ๆ 5 ปี แต่ในทางปฏิบัติอาจจะไม่มีการจัดการประชุมนับเป็นเวลานาน เช่น มีการประชุมครั้งที่ 6 ในระหว่างวันที่ 10-14 ตุลาคม ค.ศ. 1980 และไม่ปรากฏว่ามีการจัดการประชุมขึ้นอีกหลังจากนั้น อนึ่ง ในกรณีที่ไม่มี

มีการจัดสมัยการประชุมใหญ่ของพรรค คณะกรรมการกลางจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของที่ประชุมพรรค

สมาชิกที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ครั้งที่ 6 ประกอบด้วยตัวแทนที่ได้รับคัดเลือกจากสมาชิกพรรคในระดับจังหวัดในอัตราส่วนตัวแทน 1 คน ต่อสมาชิก 1,000 คน รวมจำนวนตัวแทน 3,220 คน ได้เข้าประชุมร่วมกับตัวแทนของประเทศต่าง ๆ 118 ประเทศ จำนวน 177 คน ที่ประชุมในครั้งนั้นได้พิจารณา ถกเถียง และให้ความเห็นชอบรายงานของคณะกรรมการกลาง ของคณะกรรมการตรวจสอบงบประมาณ และขององค์กรอื่น ๆ ที่ได้จัดกิจกรรมขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมา อนึ่ง ที่ประชุมใหญ่ของพรรคได้ทำการคัดเลือกสมาชิกคณะกรรมการกลางชุดใหม่ และได้มีมติผ่านข้อเสนอของเลขาธิการพรรค (ในขณะนั้นคือ นายคิม อิลซุง) เรื่องการกำหนดเป้าหมายและนโยบายของพรรค ประเด็นสำคัญอีกเรื่องหนึ่ง ที่ได้รับความเห็นชอบก็คือ ข้อเสนอให้จัดตั้งเป็น สหพันธรัฐเกาหลี (Democratic Confederation Republic of Korea) หากจะมีการรวมชาติกับเกาหลีใต้ขึ้น รูปแบบของประเทศใหม่จะเป็นแบบหนึ่งประเทศ-สองระบบ โดยแต่ละรัฐจะยึดระบบการเมืองการบริหารเดิมของตนและ จะมีสถานภาพเท่าเทียมกัน แต่ละฝ่ายจะต้องเคารพสิทธิเสรีภาพ และไม่ล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพของอีกฝ่ายหนึ่งอย่างเด็ดขาด

นอกจากนี้ ที่ประชุมในครั้งนั้นได้ย้่าถึงภาระการปฏิวัติ 3 แนวทาง ได้แก่ เร่งการเปลี่ยนอุดมการณ์และการเมืองไปสู่แนวคิดจูเซ่ ปรับปรุงมาตรฐานทางเศรษฐกิจให้ก้าวไปสู่วัตถุนิยมและเทคนิคระดับสูง และเร่งพัฒนาวัฒนธรรมของสังคมนิยมแห่งชาติแก่ประชาชน ส่วนการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ ก็คือ การตั้งทีมของขบวนการปฏิวัติที่ประกอบด้วยสมาชิกพรรคที่เป็นกรรมการกลางของพรรค เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับ ตัวแทนจากองค์กรทางเศรษฐกิจและประชาสังคม นักวิทยาศาสตร์และช่างเทคนิค และยุวปัญญาชน โดยส่งทีมดังกล่าวออกไปให้คำปรึกษาในทุกท้องถิ่นเพื่อสร้างความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินการปฏิวัติตามแนวนโยบายของพรรคให้บรรลุผล

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และกลุ่มผลประโยชน์ในสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

การเป็นสมาชิกพรรคกรรมกรเกาหลีเป็นสิ่งที่ชาวเกาหลีเหนือทุกคนประสงค์ที่จะเข้าร่วม เพราะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของคนในสังคม

ธรรมนูญของพรรคระบุว่า สมาชิกพรรคแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สมาชิกสามัญ และสมาชิกวิสามัญ การสมัครเข้าเป็นสมาชิกนั้น ผู้สมัครจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน กล่าวคือ มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และมีสมาชิกพรรคที่ได้รับการยอมรับจำนวน 2 คนให้การรับรอง เมื่อส่งใบสมัครไปที่กลุ่มเครือข่ายหนึ่งของพรรคในระดับตำบลแล้ว ที่ประชุมพรรคในระดับนั้นจะจัดประชุมเพื่อพิจารณาใบสมัคร เมื่อรับเข้าเป็นสมาชิกพรรคแล้ว จะต้องเป็นสมาชิกวิสามัญทดลองการเป็นสมาชิกภาพเป็นเวลา 1 ปี เมื่อผ่านระยะเวลาทดลองไปแล้ว จึงจะได้รับการเปลี่ยนสถานภาพเป็นสมาชิกสามัญ

เนื่องจากพรรคกรรมกรเกาหลีเป็นองค์กรทางการเมืองที่สำคัญที่สุด การเข้าเป็นสมาชิกของพรรคจึงเป็นภาระหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องกระทำและปฏิบัติตามกฎระเบียบเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของการเป็นพลเมืองของสังคมนี้ นั่นหมายความว่า ทุกคนจะมีส่วนร่วมในพรรคจากระดับกลุ่มเครือข่ายและเชื่อมโยงไปถึงระดับจังหวัดและระดับประเทศ ดังนั้น ตามทฤษฎีแล้ว การเมืองในระบบนี้ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามอุดมคติที่สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเข้าถึงการสร้างนโยบาย และการดำเนินการของพรรคอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน และทุกคนต้องมีหน้าที่ร่วมกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของพรรค แต่ในทางปฏิบัติ การผูกขาดอำนาจของผู้นำและกลุ่มวงในของแต่ละระดับยังคงมีปรากฏอย่างเห็นได้ชัด และอำนาจสูงสุดของพรรคได้รับการผูกขาดโดยเลขาธิการพรรค ซึ่งเป็นตำแหน่งที่สืบทอดทางสายเลือด

การผูกขาดอำนาจก่อให้เกิดเป็นระบบที่มีความเข้มงวดตามตำแหน่ง ไม่ยืดหยุ่น และไม่มีการเลื่อนไหลตำแหน่งตามระบบคุณธรรม จนเป็นที่กล่าวขานกันว่า พรรคกรรมกรเกาหลีมีลักษณะเป็นแบบเผด็จการ

กลุ่มผลประโยชน์ (interest groups)

กลุ่มผลประโยชน์ในเกาหลีเหนือใช้ในความหมายที่แตกต่างจากการเมืองในระบบประชาธิปไตย กล่าวคือ เป็นกลุ่มที่ตั้งขึ้นเฉพาะเรื่องเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือในการทำกิจกรรมและดำเนินการของพรรคไปสู่ประชาชนส่วนใหญ่และสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อสังคม

กลุ่มผลประโยชน์จำแนกได้เป็น 2 ประเภท ประเภทที่หนึ่ง เป็นกลุ่มที่ตั้งขึ้นเพื่อทำกิจกรรมทางการเมือง ส่วนประเภทที่สอง เป็นองค์กรที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองคอมมิวนิสต์ แต่เป็นกลุ่มประชาสังคม วัฒนธรรม หรือวิชาชีพหลากหลายแขนงที่ทำงานกับกลุ่มจากประเทศเกาหลีใต้เพื่อการรวมชาติ และกับกลุ่มและสมาคมของประเทศต่าง ๆ และองค์กรสากลทั่วโลก

ตัวอย่างกลุ่มที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นในทศวรรษ 1990 เช่น พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยเกาหลี พรรคซอนโดอึสต์ ของกู สันนิบาตรสังคมนิยมกรรมกรเยาวชน คณะกรรมการการรวมมาตุภูมิโดยสันติ องค์กรสตรีประชาธิปไตยเกาหลี คณะกรรมการสันติภาพแห่งชาติเกาหลี องค์กรกรรการนักศึกษาเกาหลี องค์กรทางการค้าทั่วไป ฯลฯ กลุ่มที่ได้รับความสนใจที่สื่อมวลชนมักตีพิมพ์ข่าวกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ สันนิบาตรสังคมนิยมกรรมกรเยาวชน และสมาคมชาวเกาหลีโพ้นทะเล

สันนิบาตรสังคมนิยมกรรมกรเยาวชนมีกิจกรรมการฝึกอบรมเยาวชนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์ และองค์กรของพรรคกรรมกรเกาหลี โดยจะทำการฝึกอบรมสมาชิกสันนิบาตรสาขาที่ตั้งอยู่ทั่วประเทศในทุกองค์กร องค์กร และกลุ่มอาชีพ เช่น ในกองทัพ โรงงาน ฟาร์มสหกรณ์ โรงเรียน สถาบันทางวัฒนธรรม และสถานที่ทำการของรัฐบาล สื่อมวลชนได้ให้สมญานามว่าเป็น “หัวหอกกำลังสำรอง” ของชาติ และเรียกสมาชิกสันนิบาตรว่าเป็น “ทายาทของการปฏิวัติ” ที่เข้มแข็ง และกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมนิยมเมือง สมาชิกของสันนิบาตรมีอายุระหว่าง 15-26 ปีที่ทำงานหรือสังกัดอยู่ในองค์กรต่าง ๆ ทั่วประเทศ การคัดเลือกสมาชิกเป็นไปตามกฎเกณฑ์การเลือกสมาชิกของพรรคกรรมกรเกาหลี อนึ่ง สันนิบาตรยังรวมไปถึงเยาวชนรุ่นเยาว์ที่มีอายุระหว่าง 9-15 ปี

เรียกว่า “เหล่าอาสาเยาวชน” เด็กเหล่านี้จะทำงานให้กับศูนย์หรือปราสาทนักเรียนและเยาวชนที่ตั้งอยู่ในนครเปียงยางในกิจกรรมเสริมหลักสูตร ศึกษาปรัชญาจูเซ่ และเรียนพิเศษวิชาต่างๆ ในระดับประถมและมัธยมศึกษา

ส่วนสมาคมชาวเกาหลีโพ้นทะเลที่อาศัยอยู่ในประเทศญี่ปุ่นเป็นสมาคมที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงสายสัมพันธ์กับคนเชื้อสายเกาหลีที่อาศัยอยู่ในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีจำนวนราว 6 แสนคนที่นิยมรัฐบาลเปียงยางสมาคมจะให้การสนับสนุนให้คนเกาหลีเหล่านั้นได้สิทธิการเป็นประชากรของเกาหลีเหนือ และให้ความสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดตั้งโรงเรียนเกาหลีในญี่ปุ่นเพื่อให้บุตรหลานของคนเหล่านั้นได้ศึกษาภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของมาตุภูมิ ซึ่งรัฐบาลเกาหลีเหนือได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

กลุ่มและสมาคมหลายกลุ่ม เช่น พรรคของโคอิสต์ ซองกู เป็นกลุ่มที่มีเพียงแต่ชื่อและรายชื่อผู้นำกลุ่ม แต่ไม่ได้ดำเนินกิจกรรมใด ๆ

สถาบันและกระบวนการเมืองการปกครองของสาธารณรัฐเกาหลี

สถาบันทางการเมืองการปกครองของสาธารณรัฐเกาหลี

สาธารณรัฐเกาหลี ใช้ระบบการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด มีรายละเอียดของรูปแบบการเมืองการปกครองของประเทศดังนี้

รัฐธรรมนูญ

ก่อนที่จะกล่าวถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน จะขอย้อนกล่าวถึงประวัติศาสตร์ของการใช้รัฐธรรมนูญของประเทศนับตั้งแต่เริ่มก่อตั้งประเทศ เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงการพัฒนาของกฎหมายสูงสุดของเกาหลีใต้พอสังเขป

กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับแรกประกาศใช้เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม ค.ศ. 1948 ภายหลังที่ก่อตั้งประเทศเป็นสาธารณรัฐขึ้นใน วันที่ 15 สิงหาคม ในปีเดียวกัน จากนั้นได้มีการปรับปรุงแก้ไข 9 ครั้ง ครั้งสุดท้ายได้กระทำขึ้นในปี ค.ศ. 1987 เนื้อหาสาระสำคัญของการแก้ไขในแต่ละครั้งนั้นเป็นในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจของประธานาธิบดี และแบบแผนการเลือกตั้งเป็นหลัก ส่วนการแก้ไขในด้านโครงสร้างของกฎหมายมีไม่มากนัก

กล่าวโดยย่อรัฐธรรมนูญฉบับแรกกำหนดให้รัฐสภาของสาธารณรัฐเกาหลี เป็นสภาเดี่ยว และเป็นองค์กรทำหน้าที่เลือกประธานาธิบดีขึ้นบริหารประเทศ (Presidential system) การแก้ไขครั้งที่หนึ่งเกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1952 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญคือการกำหนดให้การเลือกตั้งประธานาธิบดีเป็นการเลือกโดยตรงจากประชาชน และให้มีสองสภา

ในปี ค.ศ. 1954 มีการแก้ไขเป็นครั้งที่สอง โดยได้เพิ่มเติมบทบัญญัติว่า ในกรณีที่ประธานาธิบดีถึงแก่อสัญกรรมหรือไร้ความสามารถ ให้รองประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งแทน ต่อมาในเดือน กรกฎาคม ค.ศ. 1960 รัฐบาลรักษาการซึ่งปกครองประเทศภายหลังที่ได้เกิดเหตุการณ์ประท้วงโค่นล้มรัฐบาลเผด็จการของประธานาธิบดี ชุงมัน รี โดยกลุ่มนักศึกษา ประชาชน และได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายทหาร จนเป็นผลให้นาย ชุงมัน รี ออกไปลี้ภัยยังต่างประเทศ จึงเกิดการแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นครั้งที่สามโดยให้มีการปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบรัฐสภา (Parliamentary system) โดยให้นายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ส่วนประธานาธิบดีที่ได้รับเลือกจากประชาชนทำหน้าที่เป็นเพียงประมุขของประเทศ และเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด ระบบรัฐสภาได้รับการนำมาใช้ในช่วงสั้นๆระหว่างเดือน สิงหาคม ค.ศ. 1960 – กรกฎาคม ค.ศ. 1961 เท่านั้น

การแก้ไขครั้งที่สี่มีขึ้นในเดือน ธันวาคม ค.ศ. 1960 โดยได้เพิ่มบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญว่า ให้รัฐสภาออกกฎหมายเพิ่มการลงโทษต่อผู้ที่ทุจริตในการเลือกตั้ง และให้ลงโทษต่อผู้ที่รับผิดชอบที่สังหารและทำร้ายผู้ที่ทำการประท้วง เรื่องการทุจริตการเลือกตั้งหนึ่ง มีการกำหนดบทลงโทษต่อผู้ต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตย และต่อข้าราชการที่ทำการคอร์รัปชัน

การแก้ไขครั้งที่ห้า ได้กระทำขึ้นในยุครัฐบาลทหารรักษาการในปี ค.ศ. 1962 โดยได้กำหนดให้นำระบบประธานาธิบดี และการมีสภาเดี่ยว กลับมาใช้ดังเดิม

ในปี ค.ศ. 1969 มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่หก เป้าหมายหลักก็คือการขยายวาระของการดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีออกเป็น 3 วาระ ข้อกำหนดคราวนี้มีผลให้ประธานาธิบดี ปีก จุงฮี สามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันจนวาระที่สามได้

อย่างไรก็ตาม การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่เจ็ด ในปี ค.ศ. 1972 ได้เพิ่มข้อกำหนดให้ประธานาธิบดีสามารถอยู่ในตำแหน่งได้ตลอดชีวิต นั่นหมายถึงการยกเลิกการกำหนดวาระของการเป็นผู้นำประเทศนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้นายปีก จุงฮี สามารถดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำประเทศตลอดไป อนึ่ง ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยผ่านทางคณะผู้เลือกตั้ง (electoral college) หรือเรียกว่า เป็นการเลือกทางอ้อม นอกจากนี้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังเพิ่มอำนาจให้กับประธานาธิบดีมากขึ้น เช่น เป็นผู้แต่งตั้งสมาชิกรัฐสภาจำนวนหนึ่งในสามของสภาทั้งหมด สามารถยุบสภาได้ และสามารถประกาศภาวะฉุกเฉินเพื่อสลายกลุ่มหรือบุคคลที่ทำการต่อต้านรัฐบาล

การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่แปด กระทำโดยรัฐบาลทหารของนายพลชุน ดุฮวานในเดือน ตุลาคม ค.ศ. 1980 รัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้ประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งได้เพียงหนึ่งวาระเป็นเวลา 7 ปี และประธานาธิบดีจะได้รับการเลือกตั้งโดยคณะผู้เลือกตั้ง หรือเป็นการเลือกตั้งทางอ้อม ดังเช่น รัฐธรรมนูญฉบับก่อนหน้า

การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่ เก้า ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้กระทำขึ้นในปี ค.ศ. 1987 โดยนำระบบประธานาธิบดีที่ผู้นำประเทศจะต้องได้รับการเลือกโดยตรงจากประชาชน และให้ดำรงตำแหน่งเพียงวาระเดียวเป็นเวลา 5 ปี

สาธารณรัฐเกาหลีเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยของปวงชน ซึ่งมีสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานเท่าเทียมกันทุกคน

รัฐธรรมนูญของเกาหลีได้จำแนกอำนาจของรัฐออกเป็น 3 ฝ่าย คือ การออกกฎหมายเป็นอำนาจของรัฐสภา การบริหารเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารซึ่งมีประธานาธิบดีเป็นหัวหน้า และการตัดสินใจความเป็นอำนาจทางศาล อำนาจแต่ละฝ่ายจะเป็นอิสระต่อกัน สมาชิกรัฐสภาได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน จากนั้นสมาชิกรัฐสภาเป็นผู้เลือกประธานสภา และคณะกรรมการต่าง ๆ ในรัฐสภา สำหรับตัวประธานาธิบดีนั้นไม่ต้องขออนุมัติรัฐสภาในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่บริหารระดับสูง ยกเว้นตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

และผู้อำนวยการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ประธานาธิบดีเสนอการแต่งตั้งโดยผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา อนึ่ง สำหรับในกรณีของประธานศาลฎีกา และผู้พิพากษาหัวหน้าศาลนั้น แม้ว่าจะได้รับการแต่งตั้งโดยตัวประธานาธิบดีตามความเห็นชอบจากรัฐสภาก็ตาม แต่รัฐสภาก็มีอำนาจในการให้เสนอชื่อและให้คำแนะนำในการแต่งตั้งบุคคลที่จะเข้าดำรงตำแหน่งนั้นๆ อีกทั้งรัฐสภามีอำนาจในการแต่งตั้งผู้พิพากษาคนอื่นๆด้วย

ฝ่ายบริหาร

- ประธานาธิบดี (President)

ก. อำนาจหน้าที่ นับตั้งแต่ก่อตั้งประเทศเป็นต้นมา อาจถือได้ว่าเกาหลีได้ยึดการปกครองแบบ ประชาธิปไตยในระบบประธานาธิบดี (Presidential system) ยกเว้นในช่วงสั้นๆ ระหว่างเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1960 – กรกฎาคม 1961 ที่เปลี่ยนมาใช้ระบบรัฐสภา (Parliamentary system) เท่านั้น ประธานาธิบดีเป็นประมุขแห่งรัฐ และเป็นตัวแทนของรัฐในการติดต่อสัมพันธ์กับต่างประเทศ ในขณะที่เดียวกันประธานาธิบดีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร และเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด ในกรณีที่ประธานาธิบดีเสียชีวิตหรือไม่สามารถปฏิบัติราชการบริหารประเทศได้ นายกรัฐมนตรี หรือสมาชิกในคณะมนตรีแห่งรัฐ (State Council) จะทำหน้าที่แทนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งบุคคลใหม่ดำรงตำแหน่งแทน

อำนาจและหน้าที่ของประธานาธิบดีมี 7 ประการ ดังนี้

(1) ประธานาธิบดีเป็นประมุขแห่งรัฐและเป็นตัวแทนของประเทศทั้งภายในรัฐและความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ประธานาธิบดีเป็นผู้ให้การต้อนรับทูตานุทูตต่างประเทศ มอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญเกียรติยศ รวมทั้งเป็นผู้นำในด้านพิธีกรรมและให้อภัยโทษ หน้าที่สำคัญของประธานาธิบดีคือการปกป้องอธิปไตยให้ธำรงค์ความเป็นเอกราช ศักดิ์ศรีของชาติ และดินแดน อีกทั้งทำหน้าที่สำคัญในการรวมชาติ(กับเกาหลีเหนือ) ด้วยสันติวิธีเพื่อให้บังเกิดความสงบสุขบนคาบสมุทรเกาหลี

(2) ในฐานะที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ประธานาธิบดีจะทำหน้าที่ในการบังคับใช้

กฎหมายที่ได้ผ่านรัฐสภาแล้ว ในขณะที่เดียวกัน ออกพระราชกำหนด และข้อกำหนดอื่นๆ เพื่อให้มีการกระทำตามกฎหมาย ประธานาธิบดีมีอำนาจเต็มในการเป็นผู้นำคณะกรรมการแห่งรัฐ และกำกับดูแลองค์กรที่ปรึกษาและหน่วยงานระดับสูง ประธานาธิบดีมีอำนาจในการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี และหัวหน้าหน่วยราชการและหน่วยงานการเมืองระดับสูง

(3) ประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาการทหารสูงสุด มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับกองทัพ รวมทั้งมีอำนาจในการประกาศสงคราม

(4) ภายใต้ระบบประธานาธิบดีของเกาหลีในปัจจุบัน ประธานาธิบดีจะดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าพรรคการเมือง มีอำนาจในการแต่งตั้งบุคคลดำรงตำแหน่งสำคัญๆ ในพรรค ให้คำปรึกษาหารือกับพรรคในการเลือกสรรและแต่งตั้งผู้ที่จะเข้าดำรงตำแหน่งระดับสูงในฝ่ายบริหาร

(5) ประธานาธิบดีเป็นหัวหน้ากำหนดนโยบายและเป็นผู้ดำเนินการเสนอร่างกฎหมาย เป็นผู้ชี้แจงกฎหมายที่เสนอเข้าสู่รัฐสภาด้วยตนเอง หรืออาจชี้แจงเป็นข้อเขียนก็ได้ ประธานาธิบดีไม่สามารถยุบสภาได้

(6) ประธานาธิบดีมีอำนาจเต็มที่ในการจัดการกับภาวะวิกฤต เช่น เกิดความยุ่งเหยิงและการจลาจลภายในประเทศ การคุกคามจากภายนอกประเทศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ วิกฤตการณ์ทางการเงินและเศรษฐกิจอย่างรุนแรง โดยประธานาธิบดีสามารถออกพระราชกำหนด หรือ ประกาศภาวะฉุกเฉินให้เป็นผลตามกฎหมายได้เพื่อแก้ไขปัญหา อย่างไรก็ตาม การกระทำดังกล่าวจะสามารถกระทำได้ก็ต่อเมื่อไม่มีเวลาเพียงพอที่จะเปิดประชุมสภาผู้แทน นอกจากนั้นการใช้อำนาจดังกล่าวต้องเป็นไปเพื่อความมั่นคงของชาติ หรือความสงบเรียบร้อยของสังคม จากนั้น ประธานาธิบดีต้องแจ้งแก่รัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ หากประธานาธิบดีไม่ดำเนินการดังกล่าว คำสั่งเหล่านั้นจะไม่เป็นผลตามกฎหมาย

(7) ประธานาธิบดีสามารถประกาศภาวะฉุกเฉินในกรณีที่เกิดสงคราม เกิดการสู้รบ หรือเกิดเหตุการณ์วิกฤตใดๆ การประกาศภาวะฉุกเฉินนั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาด้วย

จ. องค์กรในสังกัดสำนักประธานาธิบดี ในการปฏิบัติภาระหน้าที่เป็นผู้นำฝ่ายบริหารนั้น ประธานาธิบดีจะได้รับการสนับสนุนด้านบุคลากรและคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ที่

ขึ้นตรงต่อตัวเขา องค์กรเหล่านี้ได้แก่ สภาความมั่นคงแห่งชาติ คณะที่ปรึกษาประชาธิปไตย และการรวมชาติโดยสันติ กรรมการวางแผนและงบประมาณ กรรมการด้านกิจการสตรี สภาประธานาธิบดีด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ คณะกรรมการประธานาธิบดีด้านธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก หัวหน้าของแต่ละองค์กรจะมีตำแหน่งเทียบเท่ารัฐมนตรี และทำหน้าที่รับผิดชอบในการเตรียมนโยบายให้แก่ประธานาธิบดีในภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เฉพาะขององค์กรแต่ละองค์กร

นอกเหนือจากนี้มีอยู่อีก 2 องค์กรที่ขึ้นโดยตรงต่อตัวประธานาธิบดี นั่นคือ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และการไต่สวน และหน่วยงานข่าวกรองแห่งชาติ หัวหน้าขององค์กรทั้งสองนี้จะได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดี อย่างไรก็ตามการแต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและการไต่สวนนั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา เสียก่อน

- นายกรัฐมนตรี (Prime Minister)

นายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยอันดับหนึ่งที่ขึ้นตรงต่อประธานาธิบดี มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลการดำเนินงานของกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ในฐานะเป็นหัวหน้าเหล่าข้าราชการทั้งหมด เกาหลีใต้มีกระทรวงหลัก 17 กระทรวง และหน่วยงานอิสระที่มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง (หรือเทียบเท่าทบวง) อีก 17 หน่วยงาน

นายกรัฐมนตรีได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดี แต่ไม่มีกฎเกณฑ์หรือระเบียบการใดๆที่วางไว้ว่าบุคคลที่เหมาะสมที่จะเข้าดำรงตำแหน่งนี้ควรมีคุณสมบัติเป็นเช่นไร ยกเว้นการเสนอการแต่งตั้งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

นายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการกำหนดนโยบายสำคัญของชาติ และเข้าร่วมประชุมรัฐสภา อนึ่ง นายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการบริหารงานในงานแทนประธานาธิบดีเมื่อได้รับมอบหมาย นอกจากนี้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการเสนอให้ประธานาธิบดีแต่งตั้งหรือถอดถอนรัฐมนตรี หรือสมาชิกคณะมนตรีแห่งชาติ

- คณะมนตรีแห่งรัฐ (State Council)

คณะมนตรีแห่งรัฐนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับ คณะรัฐมนตรี ดังเช่นของประเทศไทย คณะมนตรีแห่งรัฐนี้ปกครองด้วยสมาชิกดังนี้ ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีราว 15-30 คน ประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งเป็นประธาน และนายกรัฐมนตรีเป็นรองประธาน เมื่อคณะมนตรีแห่งรัฐได้สรุปและให้ความเห็นชอบในเรื่องต่าง ๆ แล้ว ประธานาธิบดีจะเป็นผู้ตัดสินใจในขั้นสุดท้ายก่อนประกาศใช้ ปัจจุบัน คณะมนตรีแห่งรัฐประกอบด้วย ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการ 17 คน รวมเป็น 19 คน

- รัฐบาลท้องถิ่น (Local Government)

บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา 117 เขียนว่า “รัฐบาลท้องถิ่นทำหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของประชากรในท้องถิ่น โดยทำหน้าที่ในการจัดการด้านทรัพย์สิน และสร้างกฎระเบียบของตนเองเพื่อใช้ในการบริหารงานท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระตามที่ได้ระบุไว้ในกฎหมายของชาติและในพระราชกฤษฎีกา” อย่างไรก็ตาม ในห้วงระยะเวลากว่า 30 ปี ที่ได้มีบทบัญญัตินี้ในรัฐธรรมนูญแล้วนั้น ในสภาพความเป็นจริงยังไม่มี การปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างจริงจัง จนกระทั่งเมื่อเดือน กรกฎาคม ค.ศ. 1995 ที่ได้จัดให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และนายกเทศมนตรี โดยตรงจากประชาชนในท้องถิ่นขึ้นเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของการปกครองของเกาหลีใต้ เพื่อทำหน้าที่บริหารงานในจังหวัดและรัฐบาลท้องถิ่น จากจุดนี้เองรัฐบาลท้องถิ่นจึงได้เปลี่ยนฐานะจากการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารส่วนกลางให้ทำหน้าที่ฝ่ายบริหารของรัฐบาลท้องถิ่น หรือในทางปฏิบัติเป็นเพียงเจ้าหน้าที่การปกครองที่ได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลาง ส่วนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจอย่างเป็นทางการจะเป็นอิสระนั้น เกือบจะไม่ปรากฏ

ต่อมา ได้มีการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่นครั้งที่สอง เมื่อวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ. 1998 ขึ้น ยังผลให้การเลือกตั้งรัฐบาลท้องถิ่นมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จากนั้นได้จัดให้มีการเลือกตั้งในทุกสี่ปีนับจากนั้นเป็นต้นมา

หน้าที่ของผู้บริหารรัฐบาลท้องถิ่นตามกฎหมาย ได้แก่ มีหน้าที่ความรับผิดชอบและดำเนินการในงานทุกประเภทที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลกลาง ทำการบริหารและจัดการ

ทรัพย์สินของปัจเจกบุคคลและสาธารณสมบัติ ประเมินและเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม
ท้องถิ่น ให้บริการแก่ชุมชน และบริหารงานเกี่ยวกับท้องถิ่นในเรื่องต่างๆ อนึ่ง รัฐบาล
ท้องถิ่นแต่ละแห่งจะมีคณะกรรมการการศึกษาทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาและวัฒนธรรม
ในท้องถิ่นของตน นอกจากนี้ สภาท้องถิ่นทำหน้าที่ในการตรวจสอบทางการเงินของ
รัฐบาลท้องถิ่นอีกด้วย

(1) ระบบการบริหาร ปัจจุบัน เกาหลีใต้แบ่งการบริหารรัฐบาลท้องถิ่น
ในระดับจังหวัด 16 แห่ง (9 จังหวัด และ 7 มหานคร ได้แก่ นครหลักคือ กรุงโซล อิน
ชอน เตจอน กวางจู เดกู อุลซาน และปูซาน ส่วนจังหวัดคือ จังหวัดเคียงกี จังหวัดกัง
วอน จังหวัดชุงชองเหนือ จังหวัดชุงชองใต้ จังหวัดโซลลาเหนือ จังหวัดโซลลาใต้
จังหวัดเคียงซังเหนือ จังหวัดเคียงซังใต้ และจังหวัดเซจู) และมีรัฐบาลท้องถิ่นที่ต่ำกว่า
จังหวัด หรือรัฐบาลท้องถิ่น เทศบาล จำนวน 235 แห่ง ได้แก่ เมืองใหญ่ (shi) 72 แห่ง เมือง
(gun) 94 แห่ง และเมืองเล็ก (gu) 69 แห่ง ซึ่งรัฐบาลท้องถิ่นในระดับนี้จะอยู่ในเขตของ
รัฐบาลท้องถิ่นของจังหวัดและของมหานคร

(2) ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น รัฐบาล
ท้องถิ่นจะขึ้นอยู่กับรัฐบาลกลางในเรื่องการตัดสินใจในด้านบุคลากร และงบประมาณใน
การดำเนินงานในท้องถิ่นที่รับผิดชอบ ดังนั้นหน้าที่หลักจึงจำกัดอยู่ในขอบเขตของการนำ
นโยบายและแผนงานของส่วนกลางไปปฏิบัติภายใต้การสั่งการและคำแนะนำของกระทรวง
ทบวง กรมที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง อนึ่ง รัฐบาลท้องถิ่นไม่ได้ทำหน้าที่จัดการด้วยตนเองใน
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาล อัยการ ตำรวจ และการศึกษา เพราะรัฐบาลกลางทำหน้าที่เหล่านี้
ทั้งหมด

อนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรและบุคลากรนั้น ข้าราชการระดับรองเช่น รองผู้ว่า
ราชการ และรองนายกเทศมนตรี ซึ่งเทียบเท่ากับปลัดจังหวัด และปลัดเทศบาลของไทย จะ
ได้รับการแต่งตั้งและส่งไปจากส่วนกลางโดยกระทรวงมหาดไทย แต่จะต้องอยู่ในการ
ควบคุมการบริหารงานเรื่องต่างๆของรัฐบาลท้องถิ่น หากจะมีการเปลี่ยนแปลงในองค์กร
หรือ โครงสร้างบุคลากร จะต้องได้รับอนุมัติจากรัฐบาลกลางเสียก่อน นั่นหมายความว่า
รัฐบาลกลางยังคงมีอำนาจเหนือรัฐบาลท้องถิ่น อนึ่ง นโยบายทั้งหลายที่เกี่ยวกับบุคลากร

ไม่ว่าจะเป็นการคัดเลือก การเลื่อนขั้น การประเมินผลการทำงาน สภาพการทำงาน และเงินเดือนได้รับการกำหนดจากส่วนกลางแทบทั้งสิ้น

ประการสุดท้าย ในด้านการคลังนั้น รัฐบาลท้องถิ่นจะพึ่งพารัฐบาลกลางเกือบทั้งหมด ทั้งนี้เพราะรายได้ที่มาจากภาษีท้องถิ่นมีจำนวนไม่เพียงพอ ทั้งนี้เป็นเพราะสัดส่วนการหักภาษีในส่วนของรัฐบาลท้องถิ่นมีน้อยเกินไป

(3) การปฏิรูป นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 เป็นต้นมา รัฐบาลเกาหลีใต้ได้ประกาศทำการปฏิรูประบบราชการท้องถิ่นอย่างขนานใหญ่ทั้งในด้านองค์กร บุคลากร และวิธีการทำงาน การปฏิรูปนี้ได้รับริเริ่มมาจากรัฐบาลกลางโดยมีเป้าหมายดังนี้ ลดขนาดขององค์กรให้เล็กลงทั้งที่เป็นหน่วยงานภายในและภายนอก (เช่น รัฐวิสาหกิจท้องถิ่น และองค์กรอื่นๆที่ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณของรัฐบาลท้องถิ่น รวมทั้งสาขาที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ) โดยลดกำลังคน ปรับโครงสร้าง การนำเทคโนโลยีและระบบการบริหารงานแบบธุรกิจมาใช้

นอกจากการลดขนาดและบุคลากรลงแล้ว กระทรวงการบริหารของรัฐบาลฯ มีแผนที่จะปรับปรุงระบบการบริหารแบบใหม่ โดยมุ่งที่จะจัดการทำงานเชิงซ้ำและไร้ประสิทธิภาพของข้าราชการท้องถิ่นให้หมดไป ด้วยการใช้นวัตกรรมบริหารตามจุดมุ่งหมาย (management by objectives) นำระบบการคิดผลงานเป็นคะแนนมาใช้ในการกำหนดค่าจ้างและการเลื่อนขั้น นำระบบการว่าจ้างปีต่อปีมาใช้ และเพิ่มผู้เชี่ยวชาญ (experts) ในงานแต่ละโครงการ ให้มากขึ้นเพื่อทดแทนการว่าจ้างข้าราชการประจำ

รัฐสภา

- องค์กรรัฐสภา อำนาจนิติบัญญัติเป็นของรัฐสภา ซึ่งเป็นองค์กรนิติบัญญัติ และเป็นสภาเดี่ยว(unicameral body) รัฐสภาประกอบด้วยสมาชิกรัฐสภา สำนักประธานสภา องค์กรประชุม คณะกรรมการชุดต่างๆ กลุ่มต่อรอง (negotiating groups) และข้าราชการประจำรัฐสภา

รัฐสภาเกาหลีใต้ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 299 คน แยกเป็นสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตเลือกตั้งแต่ละเขตจำนวน 253 คน และสมาชิกที่ได้รับ

การจัดสรรตามโควต้าแก่พรรคการเมืองตามสัดส่วนที่ได้รับเลือกตั้ง 46 คน สมาชิกรัฐสภาแต่ละชุดมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี

คุณสมบัติผู้สมัครเป็นสมาชิกรัฐสภานั้นจะต้องมีอายุอย่างน้อย 25 ปีขึ้นไป และผู้สมัครแต่ละเขตจะได้รับการเลือกจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น ซึ่งเป็นระบบเขตเดียวเบอร์เดียว อนึ่ง สมาชิกรัฐสภาจะไม่ถูกจับกุมหรือจำขังโดยไม่ได้รับอนุมัติจากรัฐสภาเสียก่อน ยกเว้นกรณีที่ทำให้ผิดกฎหมายอย่างร้ายแรง นอกจากนี้ สมาชิกรัฐสภาจะได้รับเอกสิทธิ์ในการพูด และการออกเสียงที่เกี่ยวข้องกับภารกิจในรัฐสภา

สมาชิกจะเลือกประธานรัฐสภา 1 คน และรองประธาน 2 คน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี ประธานรัฐสภาทำหน้าที่เป็นตัวแทนรัฐสภาและกำกับการประชุมรัฐสภา รักษากฎระเบียบ และดูแลการบริหารงานของรัฐสภา ในกรณีที่ประธานไม่อยู่ รองประธานจะปฏิบัติหน้าที่แทน

การประชุมเต็มคณะของสมาชิกรัฐสภา หรือองค์ประชุม (Plenary) ถือเป็นองค์การตัดสินใจสูงสุดของรัฐสภา สำหรับกระบวนการการออกกฎหมายนั้นจะเริ่มต้นจากรายงานสรุปผลการประชุมของคณะกรรมการแต่ละคน จากนั้นจะนำเข้าสู่ที่ประชุมรัฐสภา โดยสมาชิกจะทำการซักถามและมีการตอบคำถาม มีการอภิปราย จากนั้นก็เป็นการลงคะแนน

ในการเปิดการประชุมรัฐสภา ประธานาธิบดีจะเป็นผู้เปิดและกล่าวปราศรัย หัวหน้ากลุ่มหรือพรรคการเมืองจะเสนอความคิดเห็น และตั้งกระทู้ถามในขณะที่สมาชิกจะทำการโต้ตอบ อีกทั้งยังรับฟังความคิดเห็นจากคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน

สมาชิกรัฐสภามีสิทธิในการย้ายพรรค โดยไม่ถูกถอดถอนออกจากความเป็นสมาชิกภาพ

- คณะกรรมาธิการ คณะกรรมาธิการได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่พิจารณาเรื่องต่างๆทั้งด้านกฎหมาย หรือนโยบาย เบื้องต้นก่อนที่จะนำขึ้นให้รัฐสภาอนุมัติ คณะกรรมการแต่ละคนจะมีขอบเขตความรับผิดชอบในการศึกษาพิจารณางานตาม

บทบัญญัติของกฎหมาย ส่วนคณะกรรมการพิเศษจะได้รับการแต่งตั้งเพื่อทำงานเฉพาะ
อย่างตามการเสนอแนะของรัฐสภา

รัฐสภาเกาหลีใต้กำหนดให้มีกรรมการ 16 คน โดยทำหน้าที่รับผิดชอบตามที่
กฎหมายกำหนด สมาชิกของคณะกรรมการแต่ละชุดมีวาระในการอยู่ในตำแหน่งคราวละ
2 ปี ประธานคณะกรรมการทำหน้าที่ควบคุมการประชุม รักษากฎระเบียบ และเป็น
ตัวแทนของคณะกรรมการชุดนั้นๆ บทบัญญัติและกฎหมายที่ได้รับการเสนอ จะส่งผ่าน
ไปยังคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาตรวจสอบ ก่อนที่จะเสนอไปยังชุดที่ประชุม
รัฐสภา นอกจากนี้ประธานของกรรมการยังทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งระหว่าง
สมาชิกจากพรรครัฐบาลและพรรคร่วมฝ่ายค้านในคณะกรรมการแต่ละชุดอีกด้วย

- การประชุม รัฐสภาจะมีการประชุม 2 สมัย คือ สามัญ และวิสามัญ การประชุม
สามัญสามัญจะมีขึ้นปีละครั้งตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนการประชุมสามัญวิสามัญจะมีขึ้นตาม
คำร้องขอของประธานาธิบดี หรือจากการเสนอของสมาชิกรัฐสภา ระยะเวลาของการ
ประชุมสามัญสามัญมีจำนวน 150 วัน ส่วนสามัญวิสามัญมี 30 วัน ต่อปี

ในกรณีที่ประธานาธิบดีร้องขอให้เปิดการประชุมวิสามัญ ประธานาธิบดีจะต้อง
กำหนดวัน เวลา ของการประชุมที่แน่นอน และเหตุผลของการร้องขอ ในกรณีนี้ร่าง
กฎหมายที่จะเสนอพิจารณาจะต้องเป็นร่างกฎหมายที่นำเสนอโดยประธานาธิบดีเท่านั้น
ตามปกติการประชุมรัฐสภากำหนดให้มีสมาชิกเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
สมาชิกทั้งหมด และเป็นการเปิดการประชุมต่อสาธารณชนทั่วไป ยกเว้นบางกรณีที่สมาชิก
มากกว่ากึ่งหนึ่งให้ยกเว้น มิให้เปิดเผยแก่สาธารณชน โดยประธานรัฐสภาพิจารณาแล้วว่ามี
ความจำเป็น เพราะเป็นเรื่องความมั่นคงของชาติ

วิธีการออกเสียงในรัฐสภา จะใช้การยืน หรือการขานชื่อ หรือใช้บัตร หรือลงคะแนน
ลับก็ได้ รัฐสภาอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ รายละเอียด และความเห็นในกรณีที่กำลัง
พิจารณาในเรื่องทางเทคนิคเฉพาะ และในเรื่องสำคัญของชาติ หรือในขณะที่ทำการ
ตรวจสอบรัฐบาล รัฐสภาสามารถเรียกหาหลักฐาน พยาน ผู้เชี่ยวชาญ และผู้รู้มาชี้แจงใน
รัฐสภาได้

- กลุ่มต่อรอง (Negotiating group) ตามกฎหมายรัฐสภาปัจจุบันของเกาหลีใต้ กำหนดให้แต่ละกลุ่มการเมืองที่มีสมาชิกรัฐสภา 20 คนหรือมากกว่า สามารถรวมตัวกันตั้ง กลุ่มต่อรองระหว่างพรรคการเมืองได้ สมาชิกรัฐสภาที่ไม่สังกัดพรรคการเมืองสามารถ รวมตัวกันเป็นกลุ่มอิสระเพื่อการต่อรองหากมีจำนวน 20 คนขึ้นไป แต่ละกลุ่มต่อรองจะ เลือกผู้นำและวิป ทำหน้าที่ต่อรองกับกลุ่มอื่น ผู้นำของกลุ่มต่างๆจะประชุมเพื่อปรึกษา ร่วมกันในเรื่องที่เกี่ยวข้อกับงานที่ทำในรัฐสภา โดยกำหนดตารางวัน เวลา และ อกิปรายในเรื่องต่างๆ ที่นำเข้าไปในที่ประชุมรัฐสภา และที่ประชุมกรรมาธิการ

- การตรวจสอบ รัฐสภาจะตรวจสอบการดำเนินงานในกิจการด้านต่างๆของรัฐบาล หรือในงานเฉพาะเรื่อง หากได้รับการขอร้องจากรัฐสภา หรือคณะกรรมาธิการ หรือ นายกรัฐมนตรี หรือคณะบริหารของรัฐ(State Council) โดยตัวแทนของฝ่ายบริหารจะต้อง เข้าชี้แจงและตอบคำถาม รัฐสภามีอำนาจที่จะเสนอให้ประธานาธิบดีถอดถอน นายกรัฐมนตรี หรือสมาชิกคณะกรรมการบริหารงานของรัฐ (State Council) การเสนอการ ถอดถอนจะกระทำขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ สมาชิกรัฐสภาจำนวนหนึ่งในสาม หรือมากกว่าเห็นชอบ และการถอดถอนจะกระทำขึ้นได้ต่อเมื่อสมาชิกรัฐสภาจำนวนกึ่งหนึ่งหรือมากกว่าเห็นชอบ

รัฐสภามีอำนาจในการพิจารณาคดีเพื่อถอดถอน (impeachment) ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี สมาชิกคณะกรรมการบริหารของรัฐ รัฐมนตรี สมาชิกศาลรัฐธรรมนูญ สมาชิกคณะกรรมการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือ ข้าราชการอื่นใดที่กระทำผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ราชการ

สมาชิกรัฐสภาจำนวนหนึ่งในสามจะต้องเสนอร่างการฟ้องเพื่อถอดถอน เมื่อ สมาชิกส่วนใหญ่ในรัฐสภาเห็นชอบ การดำเนินการพิจารณาคดีจึงจะสามารถกระทำได้ ผู้ที่ ถูกฟ้องพิจารณาคดีจะถูกให้ออกจากตำแหน่งเป็นการชั่วคราวจนกระทั่งเมื่อสิ้นสุดการ พิจารณาคดีนั้นๆ การพิจารณาคดีจะกระทำต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้เท่านั้น โดย การฟ้องร้องสามารถกระทำทั้งทางแพ่งและทางอาญา

- ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรในการควบคุมดูแลกฎหมายรัฐธรรมนูญด้วยการทำหน้าที่ตรวจสอบมิให้กฎหมายที่ผ่านรัฐสภามีความขัดแย้งหรือ สัมเลียบทบัญญัติในกฎหมายรัฐธรรมนูญ กระบวนนี้จะกระทำโดยผ่านทางกรวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญ ตามคำร้องของศาลชั้นต้น หรือตามคำร้องของพรรคการเมืองที่ไม่พอใจต่อ คำวินิจฉัยของศาลชั้นต้น

ศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบในทางกฎหมายในกระบวนการ ถอดถอน (impeachment) และพิพากษาบุคคลที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการและข้าราชการ การเมืองระดับสูง เช่น ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี หรือผู้พิพากษา โดยจะประกาศให้ กระบวนการถอดถอนนี้เป็นไปให้ถูกต้องตามกฎหมาย อนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจใน การยุบพรรคการเมืองตามคำร้องของฝ่ายบริหารที่มีหลักฐานเพียงพอในการกล่าวหาว่า พรรคการเมืองนั้นๆ ได้กระทำการที่ผิดต่อกฎหมาย อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว ข้างต้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อปกป้องกฎหมายรัฐธรรมนูญนั่นเอง

ในขณะเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลสงวนสิทธิส่วนบุคคล ขั้นพื้นฐานให้เป็นที่ไปตามบทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญ หากสิทธิขั้นพื้นฐานของ บุคคลใด ซึ่งได้รับการประกันจากรัฐธรรมนูญนั้นถูกล่วงละเมิดโดยการกระทำ หรือถูก ละเลยโดยอำนาจของฝ่ายบริหาร บุคคลผู้นั้นสามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ช่วย วินิจฉัยเพื่อแก้ไข หรือบุคคลใดที่สิทธิขั้นพื้นฐานถูกละเมิดโดยการกระทำของกฎหมายก็ สามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ บุคคลหรือคณะใดที่ไม่ พอใจต่อคำตัดสินของศาลชั้นต้นในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือ คดีเกี่ยวกับการบริหารซึ่งเกี่ยวกับ ศาลรัฐธรรมนูญ สามารถยื่นเรื่องร้องทุกข์โดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อการวินิจฉัยขั้น สุดท้าย

คำร้องของศาลรัฐธรรมนูญมีลักษณะแตกต่างจากคำร้องต่อระบบของฝ่ายตุลาการ ทั่วไป

ประการสุดท้าย การที่ประชาชนมีโอกาสยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้เช่นนี้ถือ เป็นระบบที่ประกันสิทธิมนุษยชนตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ หากใช่เป็นการกระทำได้ ตามทฤษฎีเท่านั้น แต่เป็นแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงด้วย

ฝ่ายตุลาการ

อำนาจตุลาการเป็นเรื่องของศาลสถิตยุติธรรม ซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญว่าเป็นอำนาจอิสระจากฝ่ายบริหาร ระบบศาลของเกาหลีมี 3 ระดับ ศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ และศาลชั้นต้น (district courts) อนึ่ง ระบบตุลาการของประเทศนี้จำแนกออกเป็น ศาลครอบครัว ศาลปกครอง (administrative court) และศาลทรัพย์สินทางปัญญา (patent court) ศาลเหล่านี้จะพิจารณาคดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครอง คดีการเลือกตั้ง และคดีความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย นอกจากนี้ยังทำหน้าที่จัดการ และให้คำปรึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับการจดทะเบียนธุรกิจบ้านจัดสรร ทะเบียนประชากร การรับฝากเงิน และการทำสัญญาค้าประกัน

สาธารณรัฐเกาหลียังมีศาลที่แยกย่อยเฉพาะอีกหลายศาล เช่น ศาลครอบครัว ศาลปกครอง (administrative court) ศาลสิทธิบัตร (Patent court) และศาลทหาร (Courts – martial)

กระบวนการทางการเมืองของสาธารณรัฐเกาหลี

พรรคการเมือง

รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐเกาหลี มาตรา 8 กำหนดบทบาทและหน้าที่ของพรรคการเมืองว่า “พรรคการเมืองเป็นการรวมตัวกันอย่างเป็นอิสระ และอาจมีพรรคหลายพรรคได้ จุดมุ่งหมายการจัดองค์กรและกิจกรรมของพรรคการเมืองหนึ่งๆ จะต้องเป็นประชาธิปไตย พรรคการเมืองจะเป็นองค์กรที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม อันเป็นกระบวนการรวบรวมความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชน”

รัฐธรรมนูญยังเน้นต่อไปว่า “พรรคการเมืองจะได้รับการปกป้องจากรัฐตามกฎหมาย” ทั้งนี้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญในเรื่องกฎหมายพรรคการเมือง โดยกฎหมายใน

เรื่องนี้เน้นถึงการปกป้องในการดำเนินกิจกรรมและกระบวนการขององค์กร ซึ่งพรรคการเมืองจะต้องสร้างสรรค์การพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตย ดังนั้น พรรคการเมืองจะมีอิสระในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองโดยเสรี

กฎหมายดังกล่าวยังได้กล่าวต่อไปว่า พรรคการเมืองเป็นองค์กรของประชาชนที่มีเป้าหมายให้ประชาชนแสดงออกด้านความคิดเห็นทางการเมือง ดังนั้น เพื่อให้บรรลุผลดังกล่าว พรรคการเมืองจะต้องรับผิดชอบในการร่วมนำเสนอความคิดเห็น และทำงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน พรรคการเมืองเป็นองค์กรเอกชนทำหน้าที่ดำเนินเกี่ยวกับเรื่องราวทางการเมือง โดยกฎหมายพรรคการเมืองได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้ง การดำเนินงาน และการจัดองค์กรของพรรคการเมืองไว้อย่างชัดเจน

ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งที่ 16 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม ค.ศ. 2002 ได้มีการนำระบบการเลือกตั้งขั้นต้น (primary election) มาใช้เป็นครั้งแรก กล่าวคือ จัดให้มีการคัดเลือกตัวแทนพรรคจากเขตเลือกตั้งทั่วประเทศเพื่อส่งเข้าชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดี แทนการตัดสินใจเลือกทายาททางการเมืองโดยหัวหน้าพรรคและกลุ่มวงในดังเช่นในอดีต

- เงินอุดหนุนพรรคการเมือง เนื่องจากพรรคการเมืองต้องจัดหาและบริหารเงินเป็นจำนวนมากในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ดังนั้น จึงมีกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนทางการเมืองขึ้นเพื่อให้พรรคการเมืองสามารถหาเงินเข้าพรรคด้วยการจัดเก็บค่าสมาชิกพรรค การบริจาคของคณะกรรมการสนับสนุน และเงินช่วยเหลืออื่นๆ

รายได้ของพรรคการเมืองที่มาจาก การเก็บค่าสมาชิกพรรค และการบริจาคจากบริษัทขนาดใหญ่ องค์กร และปัจเจกบุคคลนั้น เป็นรายได้ที่ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายจำนวนมากที่แต่ละพรรคจะต้องใช้ ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างรายรับ-รายจ่าย ด้วยเหตุนี้ จึงก่อให้เกิดการสร้างความผูกพันระหว่างพรรคการเมืองกับบริษัทขนาดใหญ่ ยังผลให้มีพันธะสัญญาในการสนับสนุนซึ่งกันและกัน อันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และก่อให้เกิดปัญหาต่อเศรษฐกิจ ซึ่งถือว่าการคอร์รัปชันทางการเมือง อาจกล่าวได้ว่าปัญหานี้เป็นปัญหาในสังคมเกาหลีตลอดมา

ดังนั้น เพื่อที่จะแก้ไขปัญหานี้ให้หมดไป กฎหมายรัฐธรรมนูญมาตราที่ 8 ได้กำหนดไว้ว่า “รัฐควรให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นในการดำเนินงานของพรรคการเมือง ดังที่ได้ระบุ

ไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” แต่ความช่วยเหลือดังกล่าวจะมอบให้แก่พรรคการเมืองที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย กล่าวคือ เงินสนับสนุนพรรคการเมืองคิดคำนวณจากเงิน 800 วอน คุณด้วยเสียงที่พรรคการเมืองได้รับเลือกในการเลือกตั้งครั้งสุดท้าย เงินสนับสนุนนี้จะนำมาบวกรวมกันภายหลังที่มีการเลือกตั้งประธานาธิบดี การเลือกตั้งทั่วไป และการเลือกตั้งท้องถิ่น เพื่อรวมเป็นเงินสนับสนุนจากรัฐทั้งหมด

เงินสนับสนุนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เงินสนับสนุนพื้นฐาน และเงินสนับสนุนตามสัดส่วน เงินสนับสนุนพื้นฐานจำนวนร้อยละ 50 ของเงินทั้งหมดมอบให้แก่พรรคที่ได้รับเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 20 คนหรือมากกว่า ส่วนพรรคที่ได้รับเลือกสมาชิกรัฐสภาจำนวน 5 – 19 คน จะได้รับร้อยละ 5 ส่วนพรรคที่ได้รับเลือกน้อยกว่า 5 ที่นั่ง จะได้รับร้อยละ 2

ส่วนเงินที่เหลือจะมอบให้แก่พรรคตามสัดส่วนที่นั่งที่แต่ละพรรคได้รับเลือกในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งล่าสุด

ปัจเจกบุคคลและบริษัทต่างๆ สามารถเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสนับสนุนได้ตามความสมัครใจ และจะออกเงินของตนเองในการสนับสนุน หรือเรียกเก็บเงินจากคนทั่วไปที่ไม่ได้เป็นสมาชิกคณะกรรมการ ให้แก่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครคนใดคนหนึ่งก็ได้ อย่างไรก็ตาม มีการกำหนดยอดเงินสูงสุดของการบริจาค กล่าวคือ ในปีที่ไม่มีการเลือกตั้ง คณะกรรมการสนับสนุนกลางสามารถเรียกรับเงินบริจาคเข้าพรรคได้ไม่เกิน 20 พันล้านวอน (ราว 1,000 ล้านบาท) คณะกรรมการสนับสนุนระดับมหานคร หรือจังหวัด จะเรียกรับได้ไม่เกิน 2 พันล้านวอน ส่วนคณะกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น หรือผู้สมัครเป็นสมาชิกรัฐสภาคนละ 300 ล้านวอน หากปีใดเป็นปีที่มีการเลือกตั้ง คณะกรรมการแต่ละระดับจะสามารถรับเงินบริจาคเข้าพรรคได้ไม่เกิน 2 เท่า ของปีที่ไม่มีการเลือกตั้ง

- คณะกรรมการการเลือกตั้ง (National Election Commission) ก.ก.ต. เป็นองค์กรอิสระสร้างขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการจัดการให้การเลือกตั้งมีความโปร่งใสบริสุทธิ์ ยุติธรรม ทำหน้าที่ในการจัดหาประชามติแห่งชาติ และทำงานเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของพรรคการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้งมีวาระในการทำงาน 6 ปี และจะต้องไม่สังกัดหรือร่วม

กิจกรรมของพรรคการเมืองใด กรรมการดังกล่าวจะไม่ถูกขับไล่ให้ออกจากตำแหน่ง ยกเว้น จะถูกฟ้องร้องให้ออกคณ (impeached) หรือถูกจำคุก หรือต้องคดีอุกฉกรรจ์ได้รับโทษจาก ศาล

คณะกรรมการ ก.ก.ต. จะประชุมกันได้เมื่อมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมเกินกึ่งหนึ่งของ คณะ และทำหน้าที่ตัดสินปัญหา ด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม ประธาน ก.ก.ต. มีสิทธิออกเสียงและมีสิทธิออกเสียงให้ข้างใดข้างหนึ่งชนะ หากมีคะแนน ก้ำกึ่งกัน

คณะกรรมการ ก.ก.ต. ส่วนกลางประกอบด้วย สมาชิก 9 คน โดยได้รับแต่งตั้งจาก 3 ฝ่าย ฝ่ายละเท่าๆกัน คือประธานาธิบดี แต่งตั้ง 3 คน ฝ่ายตุลาการ 3 คน และรัฐสภา 3 คน

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเกาหลีใต้ที่ผ่านมามีลักษณะที่เร้าร้อนและรุนแรง ของพลังทางการเมืองจากส่วนต่าง ๆ ของสังคมที่ต่างเข้าตาโถมแย้งซึ่งเพื่อไขว่คว้าอำนาจ และ/หรือเข้าไปมีสิทธิมีเสียง หรือมีส่วนร่วมในกลไกทางการเมืองอย่างต่อเนื่องและตลอด มา ทำให้ดูประหนึ่งว่า การประนีประนอมและ/หรือการยอมรับฟังความคิดเห็นของอีกฝ่าย หนึ่งตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยาก หรือหากจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ มีการใช้ความรุนแรงจนถึงเลือดตกยางออก บางครั้งมีการเสียชีวิตและทรัพย์สินถูกทำลาย มากมายก่อนที่จะบรรลุผล ทำให้คนภายนอกมองว่า คนเกาหลีเป็นคนดื้อรั้น คือดิ่ง มุ่งเอาแต่ ไปได้ ไม่ยอมฟังเสียงผู้ใด เอาแต่ใจตัวเอง ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคนเกาหลีเองที่ มักจะอ้างว่า คุณลักษณะของพวกเขาก็คือ การไม่อดทนหรือนิ่งเฉยยอมรับในโชคชะตา แต่ จะต่อสู้เพื่อเอาชนะอุปสรรคทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ คนเกาหลีจึงมักไม่คิดว่า สิ่งที่พวกเขากระทำ ลงไปนั้น เช่น การประท้วงแบบหัวชนฝา ฯลฯ เป็นการกระทำที่ผิด หรือฝ่ายตนเองผิด เพราะต่างมีเหตุผลที่เข้าข้างตัวเองมาหักล้างเสมอ

อาจมีคำถามว่า ทำไมคนเกาหลีถึงมีลักษณะที่ไม่ออมชอม นิยมใช้กำลังเข้าปะทะ รวมทั้งมีแรงขับเคลื่อนทางการเมืองสูง (highly politicized) เช่นนี้ คำตอบอาจมีมากมายหลายข้อ ซึ่งส่วนใหญ่ล้วนตั้งอยู่บนพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ของเกาหลีเอง จะขอจำแนกดังนี้

(1) ยุคสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ในอดีตชนชั้นเป็นเครื่องกำหนดชาติตระกูลและอาชีพ ทำให้ชนชั้นสูงหรือ양반 (yangban) กอบโกยผลประโยชน์ไปบำรุงบำเรอความสุขส่วนตัว ครอบครัวและสมาชิกในตระกูล ทำให้ชนชั้นต่ำซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศต้องทนทุกข์เกี่ยวกับส่วนที่หลงเหลือไว้บริโภคประทังชีวิตไปวัน ๆ ต่อมา เมื่อชนชั้นถูกทำลายไปเมื่อถูกญี่ปุ่นยึดเกาหลีเป็นอาณานิคม ทำให้ความเท่าเทียมกันทางสังคมเกิดขึ้นในหมู่คนเกาหลีเพราะต่างร่วมกันขับไล่ศัตรูออกจากประเทศเพื่อกอบกู้เอกราชโดยไม่คำนึงถึงชนชั้น นับแต่นั้นมา ความเชื่อในเรื่องความเสมอภาคและเสรีภาพได้บังเกิดขึ้นกับชนทุกหมู่เหล่า โดยพวกเขาเชื่อว่า ทุกคนมีสิทธิทางการเมืองโดยเท่าเทียมกันเพราะการผูกขาดอำนาจของชนชั้นสูงได้สิ้นสุดลงไปแล้ว ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองถือเป็นสิทธิและหน้าที่ที่พลเมืองพึงกระทำ

(2) ยุคเผด็จการ ภายหลังจากจัดตั้งเป็นประเทศสาธารณรัฐเกาหลีขึ้น และเหตุการณ์ทางการเมืองได้ผันแปร เกิดมีจอมเผด็จการ เช่น นายชุงมัน รี (ดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำประเทศระหว่างปี 1948-1960) นายปึก จุงฮี (ค.ศ. 1961-1979) และนายชุน ดูฮวาน (ค.ศ. 1981-1987) ขึ้น กลุ่มเผด็จการเหล่านี้เข้ายึดอำนาจไปจากพวกเขา ดังนั้น ประชาชน บางกลุ่มจึงได้ร่วมกันต่อสู้เพื่อทวงคืนสิทธิเสรีภาพนั้น ทำให้การต่อสู้แย่งชิงอำนาจเป็นไปอย่างดุเดือด เผ็ดร้อน ตลอดเวลาร่วม 30 ปี ทั้งนี้ทั้งนั้น เป็นเพราะฝ่ายที่ครอบครองอำนาจได้ยึดติดกับตำแหน่งและยศฐาบรรดาศักดิ์ ไม่ยอมปล่อยวาง ในขณะที่ฝ่ายประชาธิปไตยก็ไม่ยอมรับ การปะทะจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจนแผ่นดินเกาหลีร้อนระอุและลุกโชนช่วงขึ้นเป็นระยะ ๆ โดยฝ่ายรัฐบาลใช้แก๊สน้ำตาและปืนเป็นอาวุธ ส่วนฝ่ายประชาธิปไตยใช้ระเบิดเพลิงและก้อนหิน ต่างรุกไล่และต่อสู้กันอย่างเอาเป็นเอาตาย จนมีการกล่าวกันว่า เกาหลีได้ในช่วงนั้น มีการใช้แก๊สน้ำตามากที่สุดในโลก

(3) การยึดเกาหลีเป็นอาณานิคม ในระหว่าง ค.ศ. 1910-1945 ญี่ปุ่นได้ยึดครองเกาหลีเป็นอาณานิคม ก่อให้เกิดลัทธิชาตินิยมในหมู่คนเกาหลีสูงยิ่ง โดยทุกคนจะสวมวิญญาณนัก

ผู้ต่อสู้ขับไล่คนญี่ปุ่นทุกวิถีทางที่พึงกระทำได้ ส่วนผู้ปกครองชาวญี่ปุ่นก็ทำลายขบวนการต่อต้านและองค์กรใต้ดินเกาหลีอย่างโหดเหี้ยมเช่นกัน

การต่อสู้เพื่อเอกราชได้เกิดขึ้นตลอดช่วง 35 ปีแห่งการยึดครองเป็นอาณานิคม ทั้งนี้เพราะคนเกาหลีต่างเชื่อว่า หนทางเดียวที่จะได้รับชัยชนะ ก็คือจะต้องต่อสู้แบบหัวชนฝา จนทำให้กลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่คนและกลุ่มคนจะยืนหยัดเรียกร้อง ประท้วง ใช้อำนาจ หรือตัดนิ้วตัวเองเพื่อประท้วง ฯลฯ เพื่อให้เป้าหมายบรรลุผล แม้ว่าบางครั้งการประท้วงจะไม่สอดคล้องกับความถูกต้องตามหลักสากลของโลกก็ตาม นอกจากนี้ คำว่า “ให้ อภัย” “ลืมมันเสียเถอะ” “ยอมรับสภาพ” อาจมีอยู่ในใจของคนเกาหลีไม่มากนัก

(4) วัฒนธรรมของการใจเร็วคว่นได้หรือใจร้อนในการทำกิจการใด ๆ วัฒนธรรมดังนี้ส่งผลให้ผู้นำทางการเมืองสร้างและดำเนินนโยบายโดยลำพังเพื่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างรวดเร็ว ทำให้มีเวลาในการปรึกษาหารือหรือหาจุดร่วมกับประชาชนที่เกี่ยวข้องน้อยเกินไป จึงอุปสรรคหนึ่งว่า ฝ่ายการเมืองรวบอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ทำให้กลายเป็นเป้าหมายของการโจมตีจากประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องผลประโยชน์ ก่อให้เกิดการเรียกร้องเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการสร้างนโยบายและการตัดสินใจของรัฐในทุกระดับ

จากบริบททางสังคมการเมืองของเกาหลีได้ดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาติดตามตัวอย่างของตัวแสดงทางการเมือง (political actors) ที่อยู่นอกองค์กรทางการเมืองในระบบ ในที่นี้ จะขอยกตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ขบวนการนักศึกษา องค์กรเอกชน และกลุ่มเรียกร้องสิทธิสตรี องค์กรทางสังคมทั้งสามถือได้ว่าเป็นองค์กรประชาสังคม (civil society) ที่มีบทบาทสำคัญทำหน้าที่ในการคานอำนาจทางการเมืองกับองค์กรที่เป็นทางการมาช้านาน ดังนี้

(1) ขบวนการนักศึกษา ขบวนการนักศึกษาที่มีกิจกรรมต่อสังคมเมืองอย่างต่อเนื่องจริงจัง และบางครั้งมีความเร่าร้อน รุนแรง ด้วยการเผชิญหน้ากับตำรวจปราบจลาจลครั้งแล้วครั้งเล่าทำให้เกิดการปะทะกันเลือดท่วมท้องถนน ไปจนถึงการเสียชีวิตของแต่ละฝ่ายมากบ้างน้อยบ้างแล้วแต่กรณีนั้น คงไม่มีที่ใดในโลกเกินหน้าขบวนการนักศึกษาของเกาหลีได้ไปได้เลย ทั้งนี้เพราะจากประจักษ์พยานได้ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดจากข่าวคราวที่ส่งผ่าน

สื่อมวลชนระหว่างประเทศ มักฉายภาพข่าวของกิจกรรมของนักศึกษาเมืองโสมที่มีความรุนแรงอยู่อย่างสม่ำเสมอ

โดยแท้จริงแล้ว กิจกรรมการเดินขบวนที่ไม่เร้าร้อนรุนแรงนักจะเกิดขึ้นในเกาหลีใต้แทบทุกอาทิตย์ตลอดทั้งปี โดยหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้ตีพิมพ์ข่าวการเดินขบวน การประท้วง และการเรียกร้องในเรื่องต่าง ๆ นานาทุกเมื่อเช้าวาน จนคนเกาหลีหลายคนกล่าวว่าหากวันไหนไม่มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นจะเป็นวันที่แปลกประหลาดเป็นที่สุดเลยทีเดียว

ขบวนการนักศึกษาที่หิบบกมาเป็นตัวอย่างก็เพื่อต้องการชี้ให้เห็นถึงบทบาทของกลุ่มนักศึกษาที่ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง มีกลุ่มหลายกลุ่มที่มีเจตนาที่ต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ก็ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนทั่วไป แต่ก็มีบางกลุ่มที่อาจแสดงตัวเกินเลยไปจากกฎเกณฑ์ของสังคมออกไป ก็มักจะได้รับการตอบโต้จากประชาชน อย่างไรก็ตาม ขบวนการนักศึกษาก็ยังคงได้รับความนิยม เพราะถือว่าเป็นพลังบริสุทธิ์ที่ต้องการปรับเปลี่ยนสังคมโดยที่การเมืองในระบบไม่อาจจะทำได้

(2) องค์กรเอกชน ศาสตราจารย์แซว แจงจิบ อาจารย์สาขารัฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเกาหลี ได้กล่าวถึงองค์กรเอกชนในประเทศเกาหลีได้ว่า องค์กรเหล่านี้ ได้เพิ่มจำนวนจาก 3,500 กลุ่มเมื่อปี ค.ศ. 1977 เป็นราว 6,159 กลุ่มในปี ค.ศ. 2000 และหากจะรวมสาขาขององค์กรดังกล่าวในทุกจังหวัดด้วยแล้ว จะมีถึง 10,000-20,000 กลุ่มทีเดียว จากตัวเลขดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การตื่นตัวทางการเมืองของคนเมืองโสมที่มีต่อการมีส่วนร่วมในกิจการบ้านเมืองทุกสาขามีความเข้มข้นสูงยิ่งเมื่อเทียบกับประเทศที่มีระดับเศรษฐกิจและการเมืองที่เท่าเทียมกันและด้อยกว่า สิ่งที่น่าสนใจยิ่งไปกว่านั้นอีกเรื่องหนึ่งก็คือ องค์กรดังกล่าวเป็นตัวแทนของคนแทบทุกกลุ่มทุกชนชั้น ไม่ว่าจะเป็นชนชั้นกลางหรือคนทำงานในสำนักงานของบริษัท ครูอาจารย์ นักหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชน นักกฎหมาย อดีตข้าราชการ นักศึกษา กรรมกรและชาวนา นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มวิชาชีพเฉพาะ และกลุ่มตามเพศ เป็นต้น

แต่ละองค์กรจะมีอุดมการณ์ ปรัชญา และแนวทางการต่อสู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร กล่าวคือ บางกลุ่มเน้นการต่อสู้เพื่อให้มีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง

บางองค์กรต่อสู้เพื่อจัดการคอร์รัปชัน หรือเพื่อต่อต้านการทุจริตการเลือกตั้ง หรือเพื่อสิทธิสตรี เพื่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสิทธิมนุษยชน เพื่อความเท่าเทียมกันทางสังคม การศึกษาและสาธารณสุข เพื่อความมั่นคงในการทำงาน เพื่อการรวมชาติ และเพื่อนโยบายต่างประเทศ เป็นต้น

(3) กลุ่มเรียกร้องสิทธิสตรี กลุ่มประชาสังคมอีกตัวอย่างหนึ่งที่มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จได้ระดับหนึ่ง คือ ขบวนการเรียกร้องสิทธิสตรี

จากการที่กลุ่มสตรีได้ดำเนินการต่อสู้เพื่อสิทธิสตรีมานานกว่า 20 ปี เช่น Korean Association of Women's Studies ตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1982 Women's Society of Equality and Friendship ปี 1983 และ Korea Women's Association United ซึ่งเป็นการรวมองค์กรสตรี 33 องค์กรเข้าด้วยกันในปี 1987 เป็นต้น สังคมเกาหลีได้หันมายอมรับสถานภาพของผู้หญิงมากขึ้น ความเปลี่ยนแปลงได้ปรากฏขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็นการออกและการแก้ไขกฎหมาย ค่านิยมที่มีต่อสถานภาพของสตรี ความเท่าเทียมกันในด้านการทำงานและค่าจ้างแรงงาน ฯลฯ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปรากฏการณ์ใหม่ ๆ จะเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญก็ตาม แต่ก็ยังไม่อาจเทียบเท่ากับความต้องการที่กลุ่มสตรีปรารถนา สมาชิกของกลุ่มบางคนยังคงย่ำว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันยังไม่แตกต่างจากอดีต ทั้งนี้เพราะอุดมการณ์ของลัทธิขงจื้อที่สังคมยึดถือยังคงมีอยู่อย่างเหนียวแน่น ทำให้การยกของผู้ชายเป็นใหญ่ การเน้นการแข่งขันทำระหว่างชายหญิง และความไม่เท่าเทียมกันภายในครอบครัวจึงคงมีอยู่ต่อไป

กล่าวโดยสรุป วัฒนธรรมทางการเมืองของเกาหลีได้แปรเปลี่ยนไป อันเป็นผลมาจากการพัฒนาการเมืองที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ไซ้ว่าจะก่อให้เกิดความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ในยุคนี้โดยทันที ทั้งนี้เพราะจะยังคงต้องมีการต่อสู้ต่อไปอีกนาน และเป็นเรื่องที่เราควรศึกษาและติดตามต่อไปอย่างใกล้ชิด

ปัญหาและแนวโน้มทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของสาธารณรัฐประชาธิปไตย

ประชาชนเกาหลีและสาธารณรัฐเกาหลี

ปัญหาและแนวโน้มทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของสาธารณรัฐประชาธิปไตย

ประชาชนเกาหลี

การเมือง

นับจนถึงปี ค.ศ. 2005 เกาหลีเหนือยังคงยึดมั่นในการเมืองระบบคอมมิวนิสต์อยู่ อย่างเหนียวแน่น และยังได้รับการทำทลายจากสหรัฐอเมริกาและประเทศต่าง ๆ ให้ยกเลิก โครงการพัฒนานิวเคลียร์ แม้ว่าเกาหลีเหนือจะย้ำเสมอว่าได้พัฒนาเพื่อใช้ผลิตพลังงาน ไฟฟ้าก็ตาม อีกทั้งยังถูกบีบคั้นให้ยอมรับว่าจะจัดโครงการผลิตอาวุธที่มีการทำลายล้างสูง เช่น จีปนาวุธ อาวุธเชื้อโรค ฯลฯ จากประเทศตะวันตกและจากจีนและรัสเซียที่เป็นประเทศ มหามิตร ก็ยิ่งทำให้เกาหลีเหนือถูกโดดเดี่ยวยิ่งขึ้น

ดังนั้น เกาหลีเหนือจึงพยายามใช้การบีบคั้นจากภายนอกประเทศมาสร้างกระแส ลัทธิชาตินิยมและการปกป้องมาตุภูมิด้วยการปลุกระดมประชาชนทั้งประเทศให้หันหน้าเข้า หากันและรวมใจเป็นหนึ่งเพื่อต่อต้านศัตรูจากภายนอก รัฐบาลได้แสดงแสนยานุภาพเรียก ระดมพลประจำการกว่า 1 ล้านคนและทหารกองหนุนออกมาเดินสวนสนาม และเรียกร้อง ให้ทุกคนฝึกกำลังเตรียมรับการบุกโจมตีจากสหรัฐอเมริกา (จากญี่ปุ่นและเกาหลีใต้) ใน วันใดวันหนึ่ง ในการเดินขบวนสวนสนามของเหล่าทหารหาญในทุกปีได้รับการต้อนรับ จากฝูงชนอย่างเนืองแน่น ผลที่ได้รับก็คือ ประชาชนเกิดความรู้สึกรักและหวงแหนบ้านเกิด เมืองนอน พร้อมทั้งจะร่วมกันต่อสู้เพื่อชาติภายใต้การนำของนายคิม จองอิล ผู้นำที่เข้มแข็ง นั้นหมายความว่า อำนาจของผู้นำยังคงได้รับการเชิดชูและมีความชอบธรรมในการปกครอง ประเทศ อันก่อให้เกิดความมั่นคงของระบบคอมมิวนิสต์ในประเทศนี้

ในที่นี่ จะขอนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนคาบสมุทรเกาหลีที่ยังผลให้สถานการณ์ทาง การเมืองของเกาหลีเหนือมีลักษณะที่เป็นอยู่ดังเช่นปัจจุบัน ดังนี้

- การประชุมสุดยอดระหว่างผู้นำเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้

ประธานาธิบดีคิม เจุงและคณะ จำนวนทั้งสิ้น 180 คนเดินทางโดยเครื่องบินไปถึง สนามบินที่นครเปียงยาง เมื่อเวลา 10.40 น. ของวันที่ 13 มิถุนายน ค.ศ. 2000 ณ. ที่นั้น นายคิม จองอิล ประธานคณะกรรมการป้องกันประเทศ (Chairman of the National Defense Commission) บุรุษหมายเลขหนึ่ง นายคิม ยองนา ประธานสภาประชาชนสูงสุด บุรุษหมายเลขสอง แห่งเกาหลีเหนือ และคณะผู้บริหารประเทศจำนวนมากได้มาต้อนรับคณะของเกาหลีใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายคิม จองอิลได้เดินทางไปรับประธานาธิบดีคิมถึงบันไดเครื่องบิน ภาพที่สร้างความประทับใจให้แก่คนเกาหลีทั้งสองประเทศและคนทั่วโลก ก็คือภาพการจับมือด้วยรอยยิ้มที่แสดงถึงความดีใจที่ได้พบกันของผู้นำทั้งสองผ่านทางจอโทรทัศน์ที่ถ่ายทอดสดไปทั่วคาบสมุทรเกาหลี และส่งผ่านไปยังศูนย์ข่าวของนักข่าวต่างประเทศที่ตั้งฐานเผยแพร่ที่กรุงโซลไปยังคนทั่วโลกเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ ภายหลังที่ได้แยกประเทศออกจากกันเมื่อปี ค.ศ. 1948 และภาพของคนเกาหลีเหนือกว่า 600,000 คน ยืนเรียงรายตลอดเส้นทาง จากสนามบินไปถึงที่พักรับรอง พร้อมทั้งโบกมือและมืออีกข้างหนึ่งชูดอกไม้ไปมานั้น ก็เป็นภาพที่ตรึงตาตรึงใจยิ่งแก่ผู้พบเห็น น้ำตาแห่งความปีติยินดีของคนเกาหลีใต้ไหลพราก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนเกาหลีเหนือที่อาศัยอยู่ในเกาหลีใต้และนอกคาบสมุทรเกาหลี ซึ่งไม่เคยคิดว่าวันนี้จะมาถึงและต่างสวมกอดกันและกัน พร้อมทั้งไชโยโห่ร้อง แสดงออกถึงความปลื้มโลดใจที่วันแห่งการรอคอยกว่าครึ่งศตวรรษ ได้มาถึง

ในภาคบ่ายของวันที่ 14 เป็นการประชุมร่วมระหว่างนายคิม ยองนาและคณะของประธานาธิบดีคิม เจุง และอีกครั้งหนึ่งในภาคเช้าของวันที่ 15 ส่วนภาคบ่ายของวันที่ 15 มิถุนายน เป็นการประชุมสุดยอดระหว่างนายคิม จองอิลและนายคิม เจุง กินเวลากว่า 3 ชั่วโมงครึ่ง และมีการประกาศแถลงการณ์ร่วมของผู้นำทั้งสองในงานเลี้ยงรับรองอาหารเย็นของวันนั้น

แถลงการณ์ร่วมเขียนเป็นข้อความกว้าง ๆ ครอบคลุมข้อตกลงในหลักการห้าประการ ดังนี้

1) เกาหลีเหนือและใต้ตกลงที่จะตั้งคณะกรรมการร่วมดำเนินการในการรวมชาติ

2) มีการยอมรับว่า ข้อเสนอของเกาหลีใต้ของการรวมชาติเป็นแบบเครือจักรภพ ภายใต้ชื่อว่า Korean National Community formula และของเกาหลีเหนือที่เสนอสูตรหลวม ๆ ว่า จะให้เป็นแบบสหภาพหรือสหพันธรัฐ ภายใต้ชื่อ Koryo Democratic Confederate Republic สูตรการรวมชาติทั้งสองแบบต่างมีหลักการพื้นฐานร่วมกันและทั้งสองฝ่ายจะดำเนินการต่อไปตามหลักการนั้น

3) เกาหลีเหนือและใต้ตกลงที่จะให้มีการแลกเปลี่ยนเยี่ยมเยือนระหว่างสมาชิกและญาติของครอบครัวที่ลัดพรากจากกัน ในราววันที่ 15 สิงหาคม และจะดำเนินการโดยทันที ในการแก้ไขปัญหาด้านมนุษยธรรม รวมทั้งปัญหานักโทษที่ถูกจำคุกในข้อหาเป็นคอมมิวนิสต์ในเกาหลีใต้ โดยจะยกเลิกการจำคุกบนพื้นฐานอุดมการณ์ทางการเมืองของแต่ละฝ่าย

4) เกาหลีเหนือและใต้ตกลงที่จะผลักดันให้เกิดดุลยภาพในการพัฒนาประเทศด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกัน ด้วยการรื้อฟื้นความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนทางด้านสังคม วัฒนธรรม กีฬา สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และด้านอื่น ๆ

5) เพื่อที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลงดังกล่าวอย่างรวดเร็ว เกาหลีเหนือและใต้ตกลงที่จะให้มีการประชุมร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่ายในเร็ววันนี้

ประธานาธิบดีคิมได้เชิญชวนประธานคิมไปเยี่ยมกรุงโซล และนายคิม จองอิล กล่าวตอบว่า เขายินดีและจะไปเยี่ยมเยือนในวันเวลาอันควร

ภายหลังที่มีการรับประทานอาหารกลางวันร่วมกันที่นครเปียงยาง ประธานาธิบดีคิม และประธานคิม พร้อมคณะได้เดินทางไปที่สนามบิน ผู้นำทั้งสองได้สวมกอดกันเป็นการอำลา จากนั้น เครื่องบินได้พาคณะของนายคิม เด้งเดินทางกลับไปถึงสนามบินที่กรุงโซล เมื่อเวลาประมาณ 14.00 น. ของวันที่ 15 มิถุนายน

ในวันต่อมา รัฐบาลเกาหลีใต้ได้ออกแถลงการณ์เกี่ยวกับการประชุมสุดยอด โดยเน้นว่า ทั้งสองฝ่ายได้บรรลุข้อตกลงว่า ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป จะไม่มีสงครามเกิดขึ้นอีกบนคาบสมุทรเกาหลี และจะให้มีการรวมชาติด้วยการเจรจา อนึ่ง ผู้นำทั้งสองได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการป้องกันที่จะมิให้เกิดสงครามขึ้น และจะร่วมกันสร้างสันติภาพบน

คาบสมุทร ดังนั้น จะมีการติดตั้งโทรศัพท์สายตรงทางการทหารเพื่อใช้ในการติดต่อในกรณีฉุกเฉินและหยุดยั้งการเป็นปฏิปักษ์และการให้ร้ายต่อกัน นอกจากนี้ ประธานาธิบดีคิมได้ขอร้องให้นายคิม จองอิลยกเลิกโครงการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์และขีปนาวุธ อีกทั้งขอให้เกาหลีเหนือสร้างความสัมพันธ์ทางการทูตขึ้นปกติกับประเทศต่าง ๆ รอบข้าง รวมทั้งสหรัฐฯ และญี่ปุ่น

การประชุมสุดยอดระหว่างผู้นำของทั้งสองประเทศได้สร้างความยินดีปรีดาแก่คนทั่วโลกที่มองว่า คินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีจะเกิดสันติภาพขึ้น อย่างไรก็ตาม นับจนถึงวันนี้ ผู้นำเกาหลีเหนือก็ยังไม่ได้เดินทางไปเยี่ยมเยือนเกาหลีใต้ตามคำมั่นสัญญา ในขณะที่เดียวกัน ได้เกิดวิกฤตการณ์นิวเคลียร์ขึ้นมาอีก จนนำไปสู่การเผชิญหน้าระหว่างประเทศครั้งใหม่ในกาลต่อมา

- วิกฤตการณ์นิวเคลียร์บนคาบสมุทรเกาหลี

ไม่เป็นที่น่าสงสัยเลยว่า ทำไมคาบสมุทรเกาหลีปัจจุบันยังคงมีการเผชิญหน้ากันอยู่ระหว่างกลุ่มประเทศในโลกคอมมิวนิสต์กับประเทศในโลกเสรี หรือถือว่าเป็นจุดแห่งความตึงเครียดแห่งสุดท้ายบนพื้นพิภพที่เป็นผลมาจากสงครามเย็น อีกทั้งไม่มีทีท่าว่าสันติภาพถาวรจะเกิดขึ้นภายหลังที่มีการประชุมสุดยอดระหว่างผู้นำเกาหลีใต้-เหนือเมื่อ ค.ศ. 2000 ทั้งนี้ เพราะพัฒนาการของการดำเนินการเพื่อให้ข้อตกลงจากการประชุมสุดยอดในครั้งนั้นไม่ได้เป็นผลดังที่คาดหวังไว้ ในทางตรงข้าม ในระหว่างปี ค.ศ. 2001-2002 มีการยิงเรือตรวจการณ์และเรือประมงระหว่างเกาหลีเหนือ-ใต้ โดยแต่ละฝ่ายต่างอ้างว่า ฝ่ายตรงข้ามได้ล่วงล้ำน่านของตน อีกทั้งมีข่าวคราวการลักลอบของชาวเกาหลีเหนือที่ผ่านทางจีนไปยังเกาหลีใต้บ่อยครั้งและเป็นที่โจษจันกันไปทั่วโลก อันเป็นการสร้างความเสื่อมเสียชื่อเสียงให้กับรัฐบาลเปียงยางที่ผู้ลี้ภัยมักจะทำถึงความทุกข์ยากในเกาหลีเหนือที่เป็นสาเหตุทำให้พวกเขาไม่อาจทนกับความอดอยากโดยที่รัฐบาลไม่อาจแก้ไขปัญหานี้ได้ นอกจากนี้ ปัจจัยภายนอกทั้งจากสหรัฐฯ ภายใต้การนำของประธานาธิบดีจอร์จ บุชที่ใช้นโยบายแข็งกร้าวโดยกล่าวหาว่าเกาหลีเหนือเป็นหนึ่งในแกนนำของปีศาจ (axis of evils) ที่สะสมและครอบครองอาวุธที่มีการทำลายล้างสูง (weapons of mass destruction) อีกทั้งเกาหลีเหนือยัง

ยอมรับว่าได้พัฒนาอาวุธนิวเคลียร์เรื่อยมา สิ่งเหล่านี้ล้วนสร้างความตึงเครียดขึ้นบนคาบสมุทรเกาหลีครั้งแล้วครั้งเล่าและเป็นจุดสนใจที่ชาวโลกอกสั่นขวัญแขวนเพราะเกรงว่าเหตุการณ์เหล่านี้จะลุกลามใหญ่โตจนไม่อาจควบคุมได้

ข้อความดังกล่าวข้างต้น เป็นผลพวงมาจากกระแสการป่าวประกาศของนายเจมส์ เคลลี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐฯเมื่อเดือนตุลาคม ปี ค.ศ. 2002 ที่ว่า เกาหลีเหนือยังคงพัฒนาโครงการนิวเคลียร์อย่างลับ ๆ อยู่ อันเป็นการฝ่าฝืนสนธิสัญญาการไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ (Nuclear Non-Proliferation Treaty - NPT) ที่ทำขึ้นที่นครเจนีวาในปี 1994 ข่าวนี้อาจสร้างความตกตลึงให้แก่ชาวโลก โดยเฉพาะเกาหลีใต้และญี่ปุ่น ที่ไม่เคยคิดว่า เกาหลีเหนือจะสารภาพออกมาตรง ๆ (แม้ว่าทั้งสองประเทศและประเทศสหรัฐฯ จะทราบมาโดยตลอดว่าเกาหลีเหนือยังคงพัฒนาโครงการนิวเคลียร์อยู่เพียงแต่ไม่ได้รับการยืนยันจากปากของรัฐบาลเกาหลีเหนืออย่างชัดเจน) ทำให้ทั่วโลก รวมทั้งองค์การสหประชาชาติเพิ่มความกดดันแก่เกาหลีเหนือให้เลิกโครงการดังกล่าวโดยทันที ในขณะที่สหรัฐฯได้งดการส่งน้ำมันดิบจำนวน 5 แสนตันที่เคยส่งไปช่วยเหลือแก่เกาหลีเหนือเป็นประจำทุกปี แต่เกาหลีเหนือกลับเรียกร้องที่จะเจรจากับสหรัฐฯ สองต่อสองเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตนิวเคลียร์ แต่สหรัฐฯปฏิเสธ โดยบอกว่า จะไม่มีการเจรจาใด ๆ จนกว่าจะยกเลิกโครงการนิวเคลียร์นี้เสียก่อน อีกทั้งบอกต่อไปว่า จะต้องเป็นการเจรจากับกลุ่มประเทศ เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ รัสเซีย ยุโรปและองค์การสหประชาชาติ มิใช่เป็นการประชุมแบบทวิภาคีเท่านั้น

เมื่อเหตุการณ์เป็นไปดังนี้ เกาหลีเหนือจึงแสดงฤทธิ์เป็นระยะ ๆ ด้วยการประกาศกร้าวดังนี้

- ประกาศต่อต้านและเตรียมพร้อมที่จะทำสงครามกับอเมริกาและกับประเทศต่าง ๆ ที่กดดันเกาหลีเหนือ
- ประกาศถอนตัวจากสนธิสัญญาการไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์
- จับเจ้าหน้าที่ขององค์การตรวจสอบนิวเคลียร์สากล (IAEA) ออกจากประเทศ
- ประกาศเดินเครื่องพลังงานไฟฟ้านิวเคลียร์

- ขู่ว่าจะถอนตัวออกจากสนธิสัญญาหยุดยิงที่ทำขึ้นก่อนสิ้นสุดสงครามเกาหลี ระหว่าง จีน เกาหลีเหนือ และสหรัฐฯ ในปี 1953
- ทดลองยิงขีปนาวุธไปตกลงในทะเลญี่ปุ่น (ทะเลตะวันออก) ในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2002 ติดตามด้วยอีกลูกหนึ่งในอีกสองอาทิตย์ต่อมา โดยได้ให้เหตุผลว่า การพัฒนาและการนำขีปนาวุธเข้าประจำการ ตลอดจนการทดลองยิงขีปนาวุธนั้น เป็นสิทธิของตนและถือว่าการป้องกันตนเอง อีกทั้งมีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างขีดความสามารถในการป้องกันตนเองให้แข็งแกร่งมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯและเกาหลีใต้ก็ร่วมกันซ้อมรบในบริเวณใต้เขตปลอดทหาร โดยเรียกว่า ปฏิบัติการ Force-on-Force Battle ซึ่งกล่าวว่า เป็นการซ้อมรบปกติประจำปีของ ปฏิบัติการ Foal Eagle การซ้อมรบดังกล่าว ยังเพิ่มความไม่พอใจให้แก่เกาหลีเหนือที่เห็นว่าเป็นการเตรียมพร้อมของสหรัฐฯที่จะบุกเกาหลีเหนือ ส่วนเกาหลีใต้ก็ประกาศเตรียมพร้อมสูงสุดในช่วงสงครามสหรัฐฯ-อิรัก เพราะเกรงว่าเกาหลีเหนือจะถือโอกาสยกพล หรือยิงขีปนาวุธไปยังประเทศของตน ยิ่งทำให้เกาหลีเหนือไม่พอใจ จึงสั่งยกเลิกการเจรจาเศรษฐกิจของผู้แทนของประเทศทั้งสองที่จะจัดขึ้นเมื่อวันที่ 22 มีนาคม ปีเดียวกัน และจะยกเลิกการประชุมระดับรัฐมนตรีอีกด้วย

(1) NPT คืออะไร เกิดขึ้นเมื่อใด กรอบข้อตกลงการไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ ระหว่างสหรัฐฯกับเกาหลีเหนือที่ทำขึ้นเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม ค.ศ. 1994 มีสาระสำคัญดังนี้

- เกาหลีเหนือจะยุติโครงการนิวเคลียร์และตกลงที่จะให้เจ้าหน้าที่ขององค์การนิวเคลียร์สากลเข้ามาตรวจสอบ
- ทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือที่จะทดแทนการทำลายโรงงาน graphite-moderated reactors ด้วยการสร้างโรงงานไฟฟ้าที่ใช้พลังงานน้ำ (light-water reactors) ขึ้นแทน
- ทั้งสองฝ่ายจะเพิ่มการสร้างความสัมพันธ์ขึ้นปกติทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ

- ทั้งสองฝ่ายจะทำงานร่วมกันเพื่อสร้างสันติภาพและความมั่นคงบนคาบสมุทรที่ปราศจากอาวุธนิวเคลียร์
- และทั้งสองฝ่ายจะทำงานร่วมกันในการสร้างเสริมการไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ไปทั่วโลก

ข้อตกลงนี้เกิดขึ้นเมื่อสหรัฐอเมริกาพบว่า เกาหลีเหนือได้รับความช่วยเหลือจากสหภาพโซเวียตสร้างโรงงานเพื่อสกัดสารยูเรเนียม Mwe nuclear reactor และ nuclear reprocessing ที่ Taechon และ Yongbyon และได้ทำการทดลอง high-explosive detonation โดยเจ้าหน้าที่สหรัฐฯ ได้ประกาศเป็นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1985 ว่า เกาหลีเหนือสร้างโรงงานนี้ขึ้น ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากกรุงเปียงยางราว 90 กิโลเมตร จึงได้แจ้งต่อ IAEA เพื่อให้เกาหลีเหนือเซ็นสนธิสัญญาป้องกันการไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ แต่เกาหลีเหนือปฏิเสธ เหตุการณ์ได้ดำเนินต่อมาโดยมีข่าวคราวว่า เกาหลีเหนือสามารถแยกสารออกจากยูเรเนียมได้สำเร็จ และมีจำนวนมากพอที่จะผลิตอาวุธนิวเคลียร์ขึ้นได้ ข่าวคราวนี้ ได้สร้างความตกใจแก่ประเทศต่าง ๆ บนคาบสมุทรเกาหลีและเอเชียตะวันออก และต่างเพิ่มความกดดันแก่เกาหลีเหนือเพื่อให้เจ้าหน้าที่ IAEA เข้าตรวจสอบ และเรียกร้องให้ยุติการพัฒนาโครงการนี้เสีย การติดต่อและต่อรองได้กระทำขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี ทั้งนี้ เพราะเกาหลีเหนือได้ปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของนานาชาติ

จนกระทั่ง นายจิมมี คาร์เตอร์ได้เดินทางไปยังเกาหลีเหนือ และได้เจรจากับอดีตประธานาธิบดีจิม อิลซุง และได้ร่างข้อตกลงดังกล่าวขึ้น และนำไปสู่การเซ็นสัญญาในปี ค.ศ. 1994 แม้ว่าผู้นำเกาหลีเหนือจะถึงแก่อสัญกรรมก่อนการเซ็นสัญญาอย่างเป็นทางการก็ตาม

กรอบข้อตกลงดังกล่าวได้เน้นว่า เกาหลีเหนือจะยุติและยกเลิกโครงการนิวเคลียร์ไปในที่สุด อีกทั้งยกเลิกงานก่อสร้างโรงงานไฟฟ้าที่ใช้พลังงานนิวเคลียร์ 50 MW และ 200 MW ตลอดจนยกเลิกการเดินเครื่องโรงงานนิวเคลียร์ 5 MW ที่มีอยู่ ในขณะเดียวกัน เกาหลีเหนือจะได้รับพลังงานไฟฟ้าอื่นทดแทน คือ ในขั้นแรก จะได้รับน้ำมันดิบก่อน และในที่สุดจะได้รับโรงงานไฟฟ้าพลังน้ำ 1,000 MW เป็นจำนวน 2 โรง นอกจากนี้ สหรัฐฯ จะค่อย ๆ

ปรับปรุงความสัมพันธ์กับเกาหลีเหนือ (จากการใช้นโยบายโดดเดี่ยวเกาหลีเหนือตลอดมา) และส่งเสริมให้มีการเปิดการเจรจากับเกาหลีใต้มากขึ้น

ข้อตกลงดังกล่าว ได้สร้างความยินดีแก่ทุกฝ่ายที่จะเห็นคาบสมุทรเกาหลีปลอดจากอาวุธนิวเคลียร์ จึงได้มีการจัดตั้งองค์การพัฒนาพลังงานเกาหลี (Korean Peninsula Energy Development Organization – KEDO) ขึ้นภายหลังที่มีการประชุมร่วมที่ประเทศมาเลเซียเพื่อจัดหาบริษัทก่อสร้างโรงงานไฟฟ้าด้วยพลังน้ำในปี ค.ศ. 1995 โรงงานไฟฟ้านี้ จะใช้เงินลงทุนประมาณ 4.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยสหรัฐฯจะออกเงินเป็นทุนก้อนหนึ่ง ส่วนที่เหลือนั้นเกาหลีใต้จะเป็นผู้ออกสมทบจนครบตามจำนวน

อย่างไรก็ตาม ต่อมา รัฐบาลอเมริกันได้ปฏิเสธที่จะออกเงินค่าก่อสร้าง ทำให้ไม่สามารถส่งเงินให้เกาหลีเหนือได้ตามสัญญาที่ให้ไว้ เมื่อสหรัฐฯไม่ออกเงิน ทำให้รัฐบาลเกาหลีใต้ไม่สามารถเสนอให้รัฐสภาของประเทศตนตั้งงบประมาณเพื่อส่งมอบให้เกาหลีเหนือได้ตามข้อตกลงได้ ด้วยเหตุนี้ โครงการโรงงานไฟฟ้าพลังน้ำจึงสร้างขึ้นไม่สำเร็จ จนกระทั่งเกาหลีเหนือได้ประกาศยอมรับว่า ยังคงดำเนินการพัฒนาโครงการนิวเคลียร์อยู่ เมื่อถูกถามตอนที่นายเคลลีเดินทางไปยังเกาหลีเหนือเมื่อปลายปี ค.ศ. 2002

(2) ความต้องการของเกาหลีเหนือ-สหรัฐฯ เกาหลีเหนือประสงค์ที่จะเจรจากับสหรัฐฯ แบบทวิภาคีภายหลังที่เกิด “วิกฤตการณ์นิวเคลียร์” ขึ้นมาอีกครั้งนับตั้งเดือนตุลาคม ปี ค.ศ. 2002 แต่สหรัฐฯ ปฏิเสธ และมีการตั้งข้อสังเกตจากชาวอเมริกันว่า “...ทำไมสหรัฐฯ ต้องออกเงินช่วยเหลือในงานที่ตนเองไม่ได้เป็นผู้ริเริ่ม นั่นคือ สหรัฐฯ ไม่ได้เป็นผู้ส่งเสริมให้สร้างโรงงานนิวเคลียร์ขึ้น แต่ต้องจ่ายเงินจำนวนมากเพื่อสร้างโรงงานพลังน้ำให้เป็นการทดแทน อีกทั้งสนธิสัญญาการไม่แพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์เป็นเรื่องของนานาชาติหรือสหประชาชาติที่ต่อต้าน จึงไม่จำเป็นที่จะต้องเจรจากับเกาหลีเหนือแบบทวิภาคี หากจะมีการเจรจาใด ๆ เกิดขึ้น จะต้องเจรจาแบบพหุภาคี...” และเกาหลีเหนือจะต้องยกเลิกโครงการพลังงานนิวเคลียร์เสียก่อน จึงจะพูดคุยกัน

ต่อมาได้มีการประชุม 6 ฝ่าย คือ เกาหลีเหนือ สหรัฐอเมริกา จีน รัสเซีย ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ โดยจีนเป็นเจ้าภาพ เพื่อลดความตึงเครียดและแก้ปัญหาวิกฤตการณ์นิวเคลียร์บนคาบสมุทรเกาหลี แต่การประชุม 3 ครั้งไม่บรรลุผลใด ๆ เพราะสหรัฐฯต้องการให้

เกาหลีเหนือยกเลิกโครงการนิวเคลียร์ก่อนที่จะเจรจกัน ในขณะที่เกาหลีเหนือต้องการให้ สหรัฐฯยกเลิกนโยบายแข็งกร้าวต่อเกาหลีเหนือเสียก่อน ทำให้เกาหลีเหนือไม่ยอมเข้าร่วม โต้ะเจรจาในการประชุมครั้งที่ 4

นี่เป็น “ทางตัน” ของวิกฤตการณ์นิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ (นับจนถึงต้นปี ค.ศ. 2005) อีกทั้งสหรัฐฯ และเกาหลีเหนือต่างพูดเสมอว่า แต่ละฝ่ายไม่ต้องการทำสงคราม ระหว่างกัน แต่สงครามน้ำลายได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดมา ทำให้ผู้คนทั่วโลกอกสั่น ขวัญแขวนไปตาม ๆ กัน

- ทายาททางการเมือง

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ มีข่าวคราวการเปิดตัวลูกชายของนายคิม จองอิล เมื่อเขาได้ปรากฏตัวพร้อมกับบิดาในพิธีการเดินสวนสนามของทหารในช่วงวิกฤต นิวเคลียร์ตอนต้นปี ค.ศ. 2003 ทำให้มีการคาดคะเนกันว่า บุตรชายคนนี้จะเป็นทายาททางการเมือง สืบทอดการเป็นผู้นำประเทศต่จากบิดา ลักษณะเช่นนี้คล้ายคลึงกับยุคที่นายคิม อิลซุง (ผู้นำคนแรก) ได้นำนายคิม จองอิล บุตรชายปรากฏตัวเป็นครั้งแรกเมื่อราว 30 ปีที่ผ่านมา และได้กระทำติดต่อกันเรื่อยมาจนกระทั่งแน่ใจว่าจะไม่ได้รับการต่อต้าน เมื่อนายคิม จองอิลมีอายุมากพอที่จะรับงานบริหารประเทศต่จากบิดา จึงได้ประกาศถ่ายโอนอำนาจไป ยังบุตรชายอย่างเป็นทางการ คังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่ากรณีของนายคิม จองอิลและบุตรชายก็ คงจะเป็นไปเช่นเดียวกัน

การถ่ายโอนอำนาจโดยผ่านทางสายเลือดจากนายคิม อิลซุงไปยังนายคิม จองอิล ก่อให้เกิดเป็นระบบ “สมบูรณาญาสิทธิราชย์ในระบบสังคมนิยม” และหากมีการถ่ายโอน อำนาจจากนายคิม จองอิลไปยังบุตรชายต่อไปอีกก็จะเป็นการย้ำถึงการสืบสานระบอบ กษัตริย์ในสังคมเกาหลีเหนืออย่างแท้จริง

เศรษฐกิจและสังคม

มีความลำบากในการอธิบายปัญหาและแนวโน้มทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ของเกาหลีเหนือ ทั้งนี้เป็นเพราะมีข้อห้ามเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารใด ๆ ไปสู่ต่างประเทศ

ยกเว้นการแถลงข่าวอย่างเป็นทางการจากรัฐบาลเท่านั้น ส่วนผู้สื่อข่าว นักวิชาการและชาวต่างประเทศที่เข้าไปในประเทศนี้ จะมี “มัคคุเทศก์” ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลเป็นผู้นำทางนับตั้งแต่ก้าวเท้าลงจากเครื่องบินจนกระทั่งส่งกลับขึ้นเครื่องบิน มัคคุเทศก์จะนำชาวต่างประเทศไปยังสถานที่และพูดคุยกับคนที่ทางการกำหนดให้ โดยห้ามพูดคุยกับคนเกาหลีเหนือคนอื่น รวมทั้งห้ามถ่ายรูปและห้ามเดินทางออกนอกเส้นที่ได้รับกำหนดให้ตามอำเภอใจ อีกทั้งมัคคุเทศก์ดังกล่าวมักจะขอให้นำสิ่งที่ประทับใจออกไปเผยแพร่ให้แก่คนในประเทศอื่นและทั่วโลกได้รับรู้ ดังนั้น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเกาหลีเหนือที่ปรากฏอยู่ในสิ่งตีพิมพ์ทั่วไปจะเป็นผลมาจากการคาดการณ์และการจารกรรมข้อมูลโดยแหล่งข่าวของเกาหลีใต้และของตะวันตก ซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลจริงและ/หรือเป็นข้อมูลที่เท็จก็ได้ อย่างไรก็ตาม เราคงมีทางเลือกไม่มากนักที่จะนำข้อมูลที่คิดว่าน่าเชื่อถือเหล่านั้นมาอธิบายและวิเคราะห์ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมาเขียนในที่นี้

ข้อมูลข่าวสารต่างประเทศส่วนใหญ่ที่กล่าวถึงภาวะเศรษฐกิจสังคมของเกาหลีเหนือจะเน้นถึงการใช้งบประมาณร้อยละ 22 (งบประมาณปี ค.ศ. 2003) ในด้านการทหาร ในขณะที่ผลผลิตธัญพืชลดลงเหลือเพียง 2 ใน 3 ของปริมาณความต้องการบริโภคภายในประเทศ อันเป็นผลมาจากปัญหาฝนแล้ง ติดตามด้วยน้ำท่วมในช่วง 11 ปีที่ผ่านมา อีกทั้งได้ปันส่วนอาหารให้แก่เหล่าทหารมากกว่าประชาชนทั่วไป ทำให้มีผู้อดอยากนับเรือนแสนเรือนล้านคน บางส่วนก็เสียชีวิตเพราะความหิวโหย นอกจากนี้มีการอพยพหลบหนีความแร้นแค้นและการเมืองในระบบเผด็จการเบ็ดเสร็จออกไปตามแนวชายแดนที่ติดกับประเทศจีน บางกลุ่มก็ขอลี้ภัยไปยังประเทศที่สาม

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ประเทศต่าง ๆ และองค์การบรรเทาทุกข์สากลได้ส่งความช่วยเหลือให้แก่เกาหลีเหนืออย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบของอาหาร เครื่องอุปโภคบริโภค เชื้อเพลิง ปุ๋ย ฯลฯ ส่วนรัฐบาลของประเทศนี้ได้ปรับใช้ระบบเศรษฐกิจการตลาดในขอบเขตที่จำกัด เช่น ให้เปิดตลาดชนบทเสรี อนุญาตให้ชาวนาเพาะปลูกในที่ดินของตัวเองเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ตั้งนิคมอุตสาหกรรมและเชิญการลงทุนจากต่างประเทศ 3 แห่ง คือ เกซอน ราจิน-ซองบอน และชินอูอิจ และเปิดแหล่งท่องเที่ยวเขากุมกึงแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เป็นต้น

สำหรับผู้เขียน มีความเห็นว่า รัฐบาลของเกาหลีเหนือได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการเพิ่มผลผลิตทางด้านอุตสาหกรรมและด้านบริการให้มากขึ้นเพราะประชากรกว่าร้อยละ 64 ประกอบอาชีพทางด้านนี้ มีการส่งเสริมการผลิตสินค้าประเภทอาวุธยุทโธปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ทางการทหาร เคมีภัณฑ์ เสื้อผ้า เครื่องจักร และการท่องเที่ยว ส่วนประชากรร้อยละ 36 ที่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ให้ร่วมกันผลิตข้าว ข้าวโพด มันฝรั่ง ถั่วลิสง และปศุสัตว์ ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ต่อปีนับตั้งแต่เริ่มต้นสหัสวรรษใหม่เป็นต้นมา

การขายอาวุธและการรับจ้างฝึกกำลังรบให้แก่กองกำลังต่างชาติเป็นรายได้สำคัญของประเทศเพราะเกาหลีเหนือมีความเชี่ยวชาญและสามารถผลิตอาวุธได้หลากหลายชนิด อีกทั้งบรรยากาศการสู้รบได้อุบัติขึ้นทั่วทุกมุมโลก ทำให้มีความต้องการอาวุธจากกลุ่มต่างๆ (ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายต่อต้าน กองโจร ผู้ก่อการร้าย) เกาหลีเหนือจึงผลิตสินค้าประเภทนี้อย่างต่อเนื่องเพราะมีวัตถุดิบที่จำเป็น เช่น เหล็ก เคมีภัณฑ์ ฯลฯ ในประเทศมากมาย ในขณะที่บริเวณที่เพาะปลูกมีน้อยมาก อีกทั้งสภาพอากาศก็ไม่เอื้อต่อการทำการเกษตรเท่าใดนัก อย่างไรก็ตาม เมื่อรวมรายได้จากการขายอาวุธ สินค้าอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ก็เพียงพอที่ทำให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในระดับที่เลี้ยงตัวเองได้ และอาจมีแนวโน้มดีขึ้นหากสามารถผลิตและขายสินค้าในเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นในอนาคต

ในด้านประชากรของเกาหลีเหนืออาจมีจำนวนเพิ่มขึ้นไม่มากนักทั้งนี้เพราะอัตราการตายของเด็กและทารกในช่วงทศวรรษที่ 1990 มีอยู่ในระดับสูง อันเป็นผลมาจากการประสบทุกภพทุกภัยอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์ดังกล่าวจะกลับคืนสู่ภาวะปกติและเริ่มดีขึ้นนับตั้งแต่ ค.ศ. 2002 เป็นต้นมา ส่วนการหลบหนีออกนอกประเทศนั้น ตามความเป็นจริงแล้วมีจำนวนผู้หลบหนีไม่มากอย่างที่ป่าวกล่าวคือ มีเพียงครั้งละ 3-15 คน แต่เนื่องจากสื่อตะวันตกได้ประโคมข่าวให้ร้ายป้ายสีเพื่อให้ทั่วโลกเข้าใจว่าเกาหลีเหนืออดอยากยากไร้เป็นรัฐเผด็จการ และรัฐกดขี่ข่มเหงประชาชน อันเป็นข่าวที่เกินความเป็นจริง ทั้ง ๆ ที่ประชากรของประเทศอื่น ๆ ต่างก็มีการอพยพออกไปตั้งรกรากอยู่ในต่างประเทศเป็นจำนวนมากในแต่ละปีเช่นกัน แต่ไม่ตกเป็นข่าวมากนัก

เกาหลีเหนือก็เป็นเช่นเดียวกับประเทศอื่นในหมู่ประชาคมโลกที่ต้องโอดแค้น
เดินหน้าไปกับกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งคาดหวังให้สังคมอยู่รอดท่ามกลาง
ภาวะการแข่งขันอย่างรุนแรงในยุคปัจจุบัน เราจึงควรให้ความสนใจและติดตามเหตุการณ์ที่
เกิดขึ้นในสังคมนี้อย่างต่อเนื่องต่อไป

ปัญหาและแนวโน้มทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของสาธารณรัฐเกาหลี

การเมือง

สาธารณรัฐเกาหลีได้ใช้ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยได้ผ่านระบบ
การเมืองแบบ “เผด็จการในรูปแบบประชาธิปไตย” ในยุคต้นที่ก่อตั้งประเทศใน ค.ศ. 1948
โดยประธานาธิบดีคนแรก ชื่อ ดร.ซิงมัน รี (ยุคสาธารณรัฐที่ 1 ค.ศ. 1948-1960) ได้ยึดครอง
อำนาจนานถึง 12 ปี ต่อมาก็ปกครองแบบ “เผด็จการทหารในรูปแบบประชาธิปไตย” ใน
รัฐบาลของนายพลปึก จุงฮี เป็นเวลา 18 ปี (ยุคสาธารณรัฐที่ 3 และ 4 ค.ศ. 1962-1979) และ
ของนายพลชุน ดูฮวานอีก 7 ปี (ยุคสาธารณรัฐที่ 5 ค.ศ. 1981-1987) ต่อจากนั้นการเมืองของ
เกาหลีได้ก็ค่อย ๆ เปลี่ยนมาเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นในรัฐบาลของนายพลโรห์ เทวู (ยุค
สาธารณรัฐที่ 6 ค.ศ. 1988-1991)

จนกระทั่งถึงตอนต้นของทศวรรษที่ 1990 นายคิม ชังแฮม (ยุครัฐบาลของนายคิม ชัง
แฮม ค.ศ. 1992-1997) ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนแรกที่เป็นนักการเมืองอาชีพ นั่นคือ
ไม่ได้มาจากสายทหาร ทำให้การเมืองของประเทศนี้ปรับเปลี่ยนมาเป็นประชาธิปไตยเต็มใบ
เรื่อยมาจนถึงรัฐบาลของนายคิม เดจุง (ค.ศ. 1998-2002) และนายโรห์ มูเฮียน (ค.ศ. 2003-
ปัจจุบัน)

ปัจจุบันที่เกาหลีได้ผ่านการเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งที่ 16 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม
ค.ศ. 2002 นายโรห์ มูเฮียน นักการเมืองวัย 57 ปี ได้รับเลือกและเข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการ
เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2003 ปราบกฏการณ์ใหม่ทางการเมืองปรากฏขึ้น ดังนี้

ก. ระบบการเมืองมีความโปร่งใสและใสสะอาดมากขึ้น โดยมีเงินเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองในช่วงเลือกตั้งน้อยลง กล่าวคือ นักการเมืองที่มีฐานะร่ำรวยและมีสถานภาพทางสังคมสูงไม่ได้รับเลือก คนส่วนใหญ่กลับสนับสนุนผู้ที่ทำงานเพื่อสังคมและมีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แน่นอน แม้จะมีฐานะยากจนก็ตาม จึงอาจกล่าวได้ว่า การเมืองได้แยกออกจากธุรกิจอย่างเห็นได้ชัด

ข. ได้มีการนำระบบการเลือกตั้งขั้นต้น (primary election) มาใช้เป็นครั้งแรก ทำให้ตัวแทนของพรรคที่จะเข้าแข่งขันชิงตำแหน่งประธานาธิบดีได้รับการเลือกสรรจากสมาชิกของพรรคทั่วประเทศแทนการเลือกโดยใช้การตัดสินใจของกลุ่มหัวหน้า-กรรมการบริหารพรรค (กลุ่มวงใน) ดังเช่นในอดีต นั่นหมายความว่าความสัมพันธ์ส่วนตัวมีบทบาทต่อการเลือกตั้งทางทางการเมืองมีน้อยลง

ค. มีการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่ข่าวสารทางการเมืองสู่ประชาชน ทำให้ผู้คนมีโอกาสเข้าถึงข่าวสารอย่างเสรี อนึ่ง คนรุ่นใหม่วัยหนุ่มสาวมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นเพราะสามารถรับรู้ข่าวสารทางการเมืองได้อย่างเท่าเทียมกัน

นั่นหมายความว่า เป็นครั้งแรกที่คนรุ่นหนุ่มสาวได้รับข่าวสารข้อมูลของผู้สมัครทางอินเทอร์เน็ตและได้ใช้เป็นช่องทางหาเสียงสนับสนุนนายโรห์ โดยตั้งชื่อกลุ่มและเว็บไซต์ว่า Nosamo (เรารักโรห์) และใช้เพลง Morning Dew โน้มน้าวให้คนรุ่นใหม่ออกไปใช้สิทธิสนับสนุนขบวนการประชาธิปไตย ทำให้คนในวัย 2030 (มีอายุระหว่าง 20-30 ปี) สร้างขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมด้วยการเป็นอาสาสมัครเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ถือเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใหม่ที่ทุกคนมีโอกาสรับรู้ข่าวสารอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้การผูกขาดการเสนอข่าวของสื่อยักษ์ใหญ่ไม่มีที่แห่งดังเช่นในอดีตลดความสำคัญลง ส่วนนายลี ฮ้อยแซง ผู้สมัครพรรคฝ่ายค้านคนสำคัญก็มีเว็บไซต์ ชื่อว่า Changsarang เช่นกัน

ต่อไปนี้จะขอนำเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น อันนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในด้านพฤติกรรมและการพัฒนาทางการเมืองของเกาหลีใต้ได้อย่างลุ่มลึก ดังนี้

- การยื่นญัตติไต่สวนเพื่อถอดถอนประธานาธิบดีออกจากตำแหน่ง
ประชาธิปไตยของเกาหลีใต้ได้ผ่านการทดสอบครั้งสำคัญเมื่อพรรคฝ่ายค้านได้ยื่น
ญัตติไต่สวนเพื่อถอดถอนประธานาธิบดีออกจากตำแหน่ง (impeachment) ดังมีรายละเอียด
เหตุการณ์ ดังนี้

ประธานาธิบดีโรห์ มูเยียนได้ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวผ่านสถานีโทรทัศน์เมื่อวันที่ 24
กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2004 โดยได้กล่าวพาดพิงว่าเขาจะสนับสนุนพรรคใหม่ ชื่อ พรรค
ยูริ (Uri party) มีเสียงในรัฐสภาในตอนนั้นราว 41 เสียง ซึ่งเป็นพรรคที่ได้แยกตัวออกมาจาก
พรรค MDP การกล่าวเช่นนี้ ทำให้พรรคอนุรักษนิยม GNP ที่ครองเสียงข้างมากได้ถือเป็น
ประเด็นยื่นต่อรัฐสภาในวันที่ 12 มีนาคม เพื่อขออนุมัติให้ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินในข้อหาว่า
“เขาวางตัวไม่เป็นกลางทางการเมือง” และสมควรที่ต้องถูกไต่สวนเพื่อถอดถอนให้ออกจาก
ตำแหน่ง ต่อมา สมาชิกรัฐสภาส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนญัตติดังกล่าว และศาล
รัฐธรรมนูญได้ประทับฟ้อง ยังผลให้ผู้นำประเทศต้องยุติการทำหน้าที่การเป็นประมุข
และหัวหน้าฝ่ายบริหารของประเทศทันที และได้แต่งตั้งให้นายกรัฐมนตรี โก กุน (Goh
Kun) บรมหมายเลข 2 ปฏิบัติราชการแทน

(1) การตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ

คนเกาหลีส่วนใหญ่ต่างไม่พอใจและโกรธแค้นสมาชิกพรรคฝ่ายค้านที่ยื่นญัตติให้มีการ
ไต่สวนด้วยเหตุผลที่ไร้น้ำหนัก ไม่เป็นธรรมและไม่เป็นประชาธิปไตย (ในขณะที่มีอีก
กลุ่มหนึ่งแสดงความยินดีที่ประธานาธิบดีถูกไต่สวนและต้องการขับออกจากตำแหน่ง) พวกเขา
จึงได้แสดงความเห็นอกเห็นใจนายโรห์ด้วยการจุดเทียนเดินขบวน

ไปตามท้องถนนในกรุงโซลเป็นเรือนแสนคนในยามค่ำคืน (candlelight vigil) ภายหลังจากที่
รัฐสภาลงมติให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอร้องให้พรรคฝ่ายค้านถอนญัตตินั้นออกไป
เสีย แต่เมื่อไม่เป็นผล ผู้ออกเสียงเลือกตั้งจึงทะเลาะแค้นเสียงเลือกสมาชิกพรรคยูริ ซึ่งเป็น
พรรคที่สนับสนุนนายโรห์อย่างท่วมท้นในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 16 เมื่อวันที่ 15 เมษายน
ศกเดียวกัน ทำให้สมาชิกพรรคยูริได้รับเลือกจำนวน 152 ที่นั่ง จากจำนวนสมาชิกรัฐสภา
ทั้งสิ้น 299 ที่นั่ง และกลายเป็นพรรคที่มีเสียงข้างมากในรัฐสภาไปทันที ผลการเลือกตั้งครั้ง
นั้น ย่อมมีอิทธิพลต่อการตัดสินของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่มากนัก

ต่อมา ในวันที่ 14 พฤษภาคม ศาลรัฐธรรมนูญได้ตัดสินยกฟ้องที่พรรคฝ่ายค้าน กล่าวหาว่านายโรหะกระทำผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุผลดังนี้

ก. ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่า ข้าราชการ ข้าราชการการเมือง รวมทั้ง ประธานาธิบดีจะต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมือง แต่เมื่อประธานาธิบดีให้การสนับสนุน พรรคยูริผ่านทางรายการโทรทัศน์เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์อย่างเปิดเผยนั้น ศาลรัฐธรรมนูญมีความเห็นว่า การกระทำของประธานาธิบดีเป็นการตอบคำถามของผู้สื่อข่าว มิใช่ทำการหาเสียงให้ ดังนั้น จึงมิใช่เป็นการออกหาเสียงสนับสนุนพรรคยูริ

ข. ข้อกล่าวหาที่ว่านายโรหะได้ประกาศว่า จะจัดให้มีการลงประชามติเพื่อคณะแนวนิยมว่า เขาสมควรที่จะอยู่ในตำแหน่งหรือไม่ เป็นการขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญลงความเห็นว่า นายโรหะได้กระทำผิดในภาระหน้าที่ในการปกป้องรัฐธรรมนูญ ที่ไม่ควรจะใช้การลงประชามติตัดสินการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีตามอำเภอใจ

ค. ข้อกล่าวหาที่ว่า เขาได้ละเมิดเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายเมื่อคณะของเขาได้แสดงความกังวลต่อกฎหมายการเลือกตั้งและข้อสรุปของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ว่า นายโรหะได้การทำผิดกฎหมายที่ไม่วางตัวเป็นกลางทางการเมือง ศาลฯ ได้พิจารณาแล้วว่า เป็นข้อกล่าวหาที่ไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะต้องให้ประธานาธิบดีออกจากตำแหน่งได้

อนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญได้อธิบายถึงเหตุผลของการตัดสินอีกว่า

ก. คำกล่าวหลาย ๆ ครั้งของนายโรหะที่สนับสนุนพรรคยูริก่อนการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนเมษายนนั้น ยังอยู่ในขอบเขตของกฎหมายที่อนุญาตให้ประธานาธิบดีสามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของเขาได้อย่างอิสระเสรี

ข. ข้อครหาการคอร์รัปชันของคนใกล้ชิดนายโรหะไม่มีผลต่อการพิจารณาในคดีนี้ เพราะเป็นการกระทำก่อนหน้าที่พรรคฝ่ายค้านจะยื่นเรื่องให้มีการไต่สวนเพื่อถอดถอนประธานาธิบดีเมื่อวันที่ 12 มีนาคม ค.ศ. 2004

ค. การที่นายโรหะบริหารเศรษฐกิจของประเทศไม่เป็นที่น่าพอใจนั้น มิใช่เป็นประเด็นที่ศาลจะใช้พิจารณาในคดีนี้

อาจสรุปได้ว่า กรณีที่เพิ่งกล่าวถึงนี้แสดงให้เห็นว่า เกาหลีใต้ได้ผ่านกระบวนการซึ่งทำให้ระบอบประชาธิปไตยมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

- จุดต่างในวงการทางการเมืองของเกาหลี

แม้ว่าประเทศนี้จะผ่านกระบวนการทางประชาธิปไตยมาเป็นระยะ ๆ แต่นักวิชาการเกาหลียังคงกล่าวถึงจุดต่างในวงการทางการเมืองไว้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของเกาหลีมีลักษณะดังนี้

(1) ผู้นำทางการเมืองมีบทบาทเด่นของแต่ละพรรค จนเกือบจะกล่าวได้ว่า หัวหน้าพรรคเป็นเสมือนเจ้าของพรรค หัวหน้าพรรคจะถูกห้อมล้อมไปด้วยสมาชิกพรรคที่ส่วนใหญ่มาจากพื้นเพหรือเป็นผู้ใกล้ชิดที่เคยเป็นเพื่อนนักเรียนนักศึกษาารุ่นเดียวกัน หรือเคยทำงานร่วมกันมาอย่างสนิทสนมในอดีต

การเรียกชื่อพรรค ส่วนใหญ่จะเรียกตามชื่อหัวหน้าพรรค เช่น พรรคของนายคิม เดจุง (แทนการเรียกชื่อของพรรค NCNP) และพรรคของนายคิม จองพิว (แทนการเรียกชื่อของพรรค ULD) เป็นต้น นั่นหมายความว่า ความสำคัญของพรรคมีน้อยกว่าความสำคัญของตัวแกนนำพรรค ลักษณะดังนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนเมื่อหัวหน้าพรรคออกจากพรรคที่สังกัด พรรคนั้นๆ อาจกลายเป็นพรรคที่มีความสำคัญ หรือเป็นพรรคใหญ่ หรือในทางตรงข้าม อาจไม่มีความสำคัญไปเลย ดังกรณีของพรรค DP ที่นายคิม เดจุง ไปสังกัดอยู่ในปี ค.ศ. 1992 ทำให้กลายเป็นพรรคที่มีขนาดใหญ่ขึ้นมาทันที ต่อมา นายคิม เดจุง ได้ลาออกเพราะเลิกเล่นการเมือง พลพรรคที่เคยอยู่ร่วมกับนายคิม ก็ลาออกตามไปด้วย ทำให้พรรค DP กลายเป็นพรรคเล็กไร้ความสำคัญลงไปทันทีเช่นกัน ลักษณะของพรรคที่มีหัวหน้าพรรคเป็นตัวแสดงนำที่โดดเด่นของเกาหลี จะแตกต่างจากพรรคการเมืองของญี่ปุ่นที่หัวหน้าพรรคเป็นเพียงผู้ประสานงาน และไม่มีความสำคัญมากนัก

(2) ภูมิภาคนิยม (regionalism) นับตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งแรกในปี ค.ศ. 1948 เป็นต้นมา ผู้สมัครจากภาคตะวันตกหรือแถบโฮนัม ไม่เคยได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานาธิบดีเลย และการเลือกตั้งครั้งต่อ ๆ มา ก็เป็นเช่นเดียวกัน จึงก่อให้เกิดการแตกแยก

ระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือแถบของนัม (จังหวัดเคียงซังเหนือ และจังหวัดเคียงซังใต้) กับภาคตะวันตก (จังหวัดโซลลาเหนือ และจังหวัดโซลลาใต้) อย่างชัดเจนยิ่งขึ้นเรื่อยมา

ชาวของนัมถือว่าจังหวัดที่พวกตนอาศัยอยู่เป็นศูนย์กลางทั้งทางวัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ กล่าวคือในแถบนี้เป็นที่ตั้งของอาณาจักรซิลลาในอดีต ที่มีเมืองเคียงจูเป็นเมืองหลวง ปัจจุบันมีโบราณสถานสำคัญมากมาย จนเมืองเคียงจูได้รับการขนานนามว่าเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งที่องค์การยูเนสโกของสหประชาชาติถือเป็นมรดกของโลก หนึ่ง แถบนี้เป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษาชั้นสูงมากมาย ทำให้อัศวินผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงมีเป็นจำนวนมาก บุคคลเหล่านี้ต่างเข้าทำงานในตำแหน่งระดับสูง และเป็นผู้ประกอบการในด้านธุรกิจอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ ส่วนในด้านอุตสาหกรรมนั้นรัฐบาลได้ทุ่มเททรัพยากร และพลิกให้แถบของนัมเป็นแหล่งอุตสาหกรรมทั้งขนาดกลาง และขนาดใหญ่มากมาย โดยมีถนนสายโซล-ปูซาน เชื่อมต่อระหว่างเมืองหลวงกับเมืองใหญ่อันดับสองนับตั้งแต่ในสมัยของประธานาธิบดีปัก จุงฮี เป็นต้นมา ดังนั้นจึงเกิดมีเมืองสำคัญที่เป็นนิคมอุตสาหกรรม เช่น เมืองคูมิ เมืองเตกู เมืองอูลซาน และเมืองเมซาน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ชาวของนัมจึงถือว่าพวกตนเป็นแหล่งมันสมองที่ผลิตผู้นำของประเทศ ประชากรมีความรู้ ความสามารถ และมีประสิทธิภาพสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณแถบอื่นของประเทศ

ในทางตรงกันข้าม แถบโฮนัมซึ่งเป็นแหล่งเกษตรกรรมใหญ่ ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาไม่สูงนัก และในอดีตขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองประเทศมานาน ทำให้มาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของคนต่ำ นอกจากนี้ ชาวโฮนัมยังได้รับการตราหน้าว่าเป็นคนโง่ เกียจคร้าน เป็นนักฉวยโอกาส และไว้ใจไม่ค่อยได้ อีกทั้งนิยมใช้ความรุนแรง

เมืองใหญ่ของแถบโฮนัมคือเมืองกวางจู นอกนั้นจะเป็นเมืองที่มีขนาดเล็ก มีถนนเชื่อมต่อกันที่ไม่ได้มาตรฐาน ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมมีไม่มากนัก ทำให้มีผู้คนในวัยหนุ่มสาวต้องอพยพไปทำงานต่างถิ่นทั้งในแถบของนัม และในเมืองใหญ่ๆ เช่น กรุงโซล เป็นต้น คนเหล่านี้ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้าง และเป็นกรรมกรในโรงงานอุตสาหกรรม พวกเขาจะอยู่รวมตัวกันเป็นกลุ่ม ๆ และมีบทบาทสำคัญในสหภาพแรงงาน ดังนั้น จึงไม่น่า

แปลกใจว่า เหตุใดผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนนายคิม เจุงในการเลือกตั้งทุกครั้งที่ผ่านมา ทั้งนี้เป็นเพราะนายคิม เจุงมีบ้านเกิดอยู่ในจังหวัดโชลลาใต้

ภูมิภาคนิยมเป็นปัญหาที่คนเกาหลีถือว่าเป็นจุดต่างทางการเมือง อันก่อให้เกิดข้อขัดแย้ง และความไม่ร่วมมือในการพัฒนาประเทศบ้านเมือง ผู้นำพรรคการเมืองทุกคนต่างชี้ถึงปัญหานี้ และประกาศจะขจัดปัญหาภูมิภาคนิยมให้หมดสิ้น อย่างไรก็ตามเมื่อมีการเลือกตั้งทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือการเลือกตั้งประธานาธิบดี แบบแผนของการลงคะแนนเสียงมักจะเป็นไปตามภูมิภาคนิยมแทบทุกครั้ง อาจกล่าวได้ว่า ภูมิภาคนิยมเป็นปัจจัยสำคัญในวงการเมืองของเกาหลีได้ไปเสียแล้ว

(3) การไร้ทิศทางในนโยบายของพรรค ด้วยเหตุที่การเมืองของเกาหลีได้ผูกพันตามตัวผู้นำของพรรค และตามภูมิภาคนิยม ยังผลให้ระบบพรรคการเมืองขาดนโยบายที่เป็นแกนหลักในการรวมกลุ่มเป็นพรรคการเมือง

สิ่งที่ก่อให้เกิดเป็นรอยต่างของพรรคการเมืองก็คือการต่อสู้กันภายในพรรค ดังตัวอย่างในอดีตเช่น นายคิม เจุงก่อตั้งพรรค NCNP เป็นผลมาจากการที่เขาได้แยกตัวออกจากพรรค Democratic Party เพราะมีการแย่งชิงอำนาจกับนายลี กีเทค ส่วนนายคิม จองพิวแห่งพรรค ULD ได้ลาออกจากการเป็นพรรคร่วมรัฐบาลกับพรรค NKP เป็นผลมาจากการเผชิญหน้ากับกลุ่มมินจู ในขณะที่นายรี อินเจ ที่แยกกลุ่มออกจากพรรครัฐบาลออกไปตั้งพรรค NPP เพราะแพ้การลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งตัวแทนของพรรคเพื่อลงชิงตำแหน่งประธานาธิบดี ผลที่เกิดขึ้นก็คือพรรคการเมืองมักก่อตั้งขึ้นจากชื่อเสียงของหัวหน้าพรรคและความสัมพันธ์กับผู้นำของพรรค ทำให้พรรคขาดอุดมการณ์ และนโยบายที่แข็งแกร่ง มั่นคง จึงเป็นสิ่งที่ประจักษ์ชัดว่าพรรคไม่มีพื้นฐานทางความคิดความเชื่อ ขาดทิศทาง และความเหนียวแน่นของการเกาะกลุ่มที่จะเป็นพรรคการเมืองตามมาตรฐานสากล

(4) ความต้องการตำแหน่งทางการเมือง การครอบครองตำแหน่งทางการเมืองหมายถึงการครอบครองอำนาจและสามารถใช้อำนาจสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการมีหน้ามีตาในสังคมแก่ตนเองและครอบครัว ลักษณะดังนี้เป็นมรดกตกทอดที่คนเกาหลีรับมาจากจีนในอดีต กล่าวคือ ตำแหน่งจอหงวนในยุคสมบูรณาญาสิทธิราชย์ของเกาหลีนั้นเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติ มีอำนาจและยังผลให้ครอบครัวและวงศ์ตระกูลได้รับการยกย่อง

เหนือคนอื่นทั้งหมด ดังนั้น การเข้าสู่ตำแหน่งจอหงวนจึงต้องทุ่มเททั้งกำลังกายและใจของบุคคลผู้นั้น รวมทั้งจากสมาชิกในครอบครัวและวงศ์ตระกูลเป็นระยะเวลาอันยาวนานหลายปี เพื่อให้เขาได้ใช้เวลาศึกษาหาความรู้อย่างแตกฉาน อันจะสามารถสอบไล่ได้เป็นจอหงวนได้ในที่สุด

ในทำนองเดียวกัน การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองในยุคใหม่ของคนเกาหลี ดังเช่น การเป็นสมาชิกรัฐสภา ผู้สมัครจะต้องระดมใช้ทรัพยากรทุกอย่างจากทุกทางที่มีอยู่และกลเม็ดเพื่อให้ได้รับเลือกตั้ง แม้ว่าจะต้องซื้อเสียง จัดงานเลี้ยง จ้างคนมาเดินขบวนสนับสนุน ตั้งเงินเดือนให้ห้วคณะ และใช้จ่ายเงินทองกับการพิมพ์ป้ายโฆษณาหาเสียงมากมาย เพียงใดก็ตาม อนึ่ง ก่อนและหลังการเลือกตั้ง ภาษีสังคมทุกอย่างจะต้องเสียไปเพื่อสร้างเครือข่ายติดต่อเชื่อมโยงระหว่างผู้สมัครกับผู้มีสิทธิออกเสียงในเขตเลือกตั้งอย่างต่อเนื่อง ค่าใช้จ่ายเหล่านี้คิดเป็นจำนวนเงินมหาศาลและเป็นภาระอันหนักอึ้งต่อตัวผู้สมัครแต่ละคนอย่างยิ่ง

ศาสตราจารย์ยัง โฮมินแห่งมหาวิทยาลัยฮอลิม กล่าวว่ “...ในวัฒนธรรมทางการเมืองของเกาหลีนั้น การพ่ายแพ้หรือไม่ได้รับเลือกตั้งจะก่อให้เกิดการพังทลายต่อตัวผู้สมัครและครอบครัวของเขามาก ดังมีตัวอย่างให้เห็นอยู่เสมอ ๆ ดังนั้น ในการเลือกตั้งทุกครั้ง จึงมีการแข่งขันกันอย่างเอาเป็นเอาตาย รุนแรงและดุเดือดยิ่ง และนำไปสู่การใช้วิธีการสกปรกในการเลือกตั้งทุกแบบ จากวัฒนธรรมทางการเมืองนี้เอง ทำให้ผู้สมัครต่างคิดว่า เขตเลือกตั้งของเขา ก็คือ โลกของเขาที่ต้องทุ่มเทชีวิตจิตใจเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้ง...”

“...การเลือกตั้งเป็นช่วงเวลาของปรากฏการณ์ทางการเมืองที่อยู่ในระดับสูงสุด เพราะผลการเลือกตั้งเป็นการชี้เป็นชี้ตายของผู้สมัคร หากผู้ใดคิดจะลงสมัครแล้ว เขาจะทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่เพื่อให้ได้รับชัยชนะ ไม่ว่าจะเป็นเงินทอง การใช้เครือข่ายภูมิภาคนิยม และใช้เล่ห์เพทุบายในการหาเสียง ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพื่อต้องการให้ได้รับชัยชนะแต่เพียงอย่างเดียว”

หากผู้สมัครพ่ายแพ้ เขาก็จะมีหนี้สินล้นพ้นตัว เกียรติยศชื่อเสียงจะลดต่ำลง ผู้คนจะดูถูกและไม่เหยียดหยาม พுகอะไรจะไม่ค่อยมีคนเชื่อถือ และเพื่อนฝูงพวกพ้องจะตีตัวออกห่างออกไปทีละคนสองคน

กล่าวโดยสรุป การเมืองของเกาหลีจึงยังคงตกอยู่ในวังวนแห่งการกระทำที่ผิดกติกา แม้ว่าจะมีคณะกรรมการการเลือกตั้งคอยควบคุมอยู่อย่างเข้มงวดก็ตาม ส่วนอนาคตการเมืองของประเทศนี้จะเป็นอย่างไรต่อไป เป็นเรื่องที่น่าจับตามองยิ่ง

- รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-government): ความก้าวหน้าของการบริการของรัฐ
อุตสาหกรรมและการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารของเกาหลีได้มีความเจริญเติบโตสูง
ยิ่งอย่างน่าทึ่ง โดยนับตั้งแต่อุตสาหกรรมประเภทนี้ได้เริ่มเกิดขึ้นในประเทศนี้เมื่อราว
ทศวรรษที่ 1980 และได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เพียงช่วงเวลาราว 20 ปี สินค้าประเภท
คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือและเครื่องมือสื่อสารทุกประเภทของเกาหลีได้ได้ส่งออกไป
ขายยังตลาดต่างประเทศทั่วทุกมุมโลก ในขณะที่ปริมาณการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวใน
ประเทศก็เพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะรัฐบาลได้ใช้เงินงบประมาณจำนวนมากมหาศาลลงทุนใน
โครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง เร่งจัดการศึกษาอบรมให้ประชากรได้เรียนรู้เกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์ ให้การสนับสนุนด้วยการลดภาษีอากรแก่ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม
เทคโนโลยีทางการสื่อสาร ฯลฯ จนถึงปัจจุบัน มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตถึง 31 ล้านคน คิด
เป็นร้อยละ 70 ของประชากรทั้งประเทศ ทำให้เกาหลีได้อยู่ในลำดับที่ 7 ของประเทศที่มีการ
ใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุดในโลก

ในเวลาเดียวกัน รัฐบาลได้เปิดเว็บไซต์ในเรื่องโครงสร้างของรัฐบาลและหน้าที่ความ
รับผิดชอบของแต่ละองค์กรเพื่อให้ประชาชนรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับองค์กรการปกครอง
ภายใต้ชื่อโครงการ “ระบบข้อมูลเบื้องต้นของรัฐบาล” (National Basic Information
System) ระหว่างปี ค.ศ. 1987-1991 ต่อมา ได้ดำเนินงานตามโครงการ “ข้อมูลพื้นฐาน
เกี่ยวกับรัฐบาลเกาหลี (Korean Information Infrastructure – Government) โดยมีระยะเวลา
ในการดำเนินการระหว่างปี ค.ศ. 1995-2005 และนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 เป็นต้นมา ได้ริเริ่ม
โครงการ “รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์” (e-government) เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการ “รัฐบาล
เพื่อประชาชน” (Government for Citizen – G4C) ซึ่งได้เริ่มประกาศการดำเนินงานเมื่อวันที่
1 พฤศจิกายน ค.ศ. 2002 เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้ได้รับบริการของรัฐอย่าง
รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง

หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ตั้งเป้าหมายดังนี้

(1) สร้างเว็บไซต์เกี่ยวกับองค์กรของรัฐทุกองค์กรเพื่อให้ประชาชนสามารถเปิดอ่านได้ทุกเวลาและสถานที่ตามที่ต้องการ โดยจัดระบบข้อมูลตามลำดับขั้นของวงจรชีวิต (life cycle) ของประชากร

(3) สร้างระบบเชื่อมต่อข้อมูลข้ามองค์กรของรัฐเพื่อลดการเปิดค้นหาข้อมูลที่ละเวปไซต์และติดตั้งระบบป้องกันการปลอม หรือการเข้าทำลาย หรือการล้วงความลับข้อมูล โดยระบบโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวจะทำให้การนำเสนอข้อมูลที่แท้จริง (authentication) นอกจากนี้ยังติดตั้งระบบของการชำระเงินที่น่าเชื่อถือในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์อีกด้วย

(4) ปรับปรุง แก้ไขและออกกฎหมายและกฎระเบียบให้สอดคล้องกับการให้บริการของรัฐและการเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ปัจจุบัน การพัฒนาระบบการให้บริการของรัฐบาลแก่ประชาชนและภาคธุรกิจอุตสาหกรรมได้ก้าวหน้าไปมาก โดยสามารถบริการข่าวสารด้านต่าง ๆ มากกว่า 400 รายการ ในจำนวนนี้มีเวปที่สามารถรอกคำร้องเพื่อขอรับบริการได้ 8 รายการ อีกทั้งได้ตั้งเป้าหมายที่จะบรรจุนานเอกสารของรัฐกว่าร้อยละ 80 ลงในเวปไซต์และให้บริการการออกเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่ผู้ยื่นแบบฟอร์มคำร้องร้อยละ 50 ในปี ค.ศ. 2007 อันจะทำให้ลดการใช้กระดาษได้จำนวนมหาศาล ลดจำนวนข้าราชการได้ถึง 17,700 คน และประหยัดงบประมาณได้มากกว่า 128.7 พันล้านบาท

ในปี ค.ศ. 2004 องค์การสหประชาชาติได้จัดให้เกาหลีใต้อยู่ในลำดับที่ 5 ของประเทศที่มีการใช้บริการของรัฐในระบบนี้ของโลกโดยงานที่ให้บริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของรัฐบาลเกาหลีใต้ครอบคลุมกิจกรรมของบุคคลโดยแบ่งตามช่วงชีวิต คือ การเกิด การแต่งงาน การเกษียณอายุ การตาย ทะเบียนบ้าน การศึกษา และกิจกรรมด้านการจ้างและการประมุลงานของรัฐ การยื่นคำร้อง การออกโฉนด การชำระภาษีและค่าบริการ ตลอดจนการแจ้งเรื่องราวต่าง ๆ ของรัฐแก่ประชาชนและภาคธุรกิจอุตสาหกรรม และงานไปรษณีย์ ความพยายามของรัฐบาลเกาหลีใต้มิได้หยุดยั้งเพียงนั้น แต่ได้มีพัฒนาการให้บริการในมิติต่าง ๆ และทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยได้ตั้งตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรีฝ่ายรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในกระทรวงมหาดไทยให้รับผิดชอบงานด้านนี้โดยเฉพาะ และได้

ตั้งเป้าหมายการให้บริการผ่านทางเว็บไซต์ โทรศัพท์มือถือและเครื่องรับโทรทัศน์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข่าวสารและใช้บริการได้ไม่ถือเวลาและสถานที่ หรือที่เรียกว่า Ubiquitous Government Services

เป้าหมายอีกประการหนึ่งของการพัฒนาระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ก็คือ เมื่อระบบนี้ได้พัฒนาถึงขั้นใช้งานได้ดีแล้ว ก็จะขยายเทคโนโลยีนี้ให้แก่รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ เช่น บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย เป็นต้น โดยคาดว่าจะสร้างรายได้จำนวนมหาศาลแก่ประเทศ

อย่างไรก็ตาม ได้มีข้อโต้แย้งในเรื่องนี้ว่า (1) การให้บริการของรัฐผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายแก่ประชาชน ทำให้คนยากจนไม่อาจเข้าถึงข่าวสารข้อมูลและการบริการของรัฐได้หากพวกเขาไม่มีเครื่องมือสื่อสารดังกล่าว (2) อัตราการใช้บริการของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ยังอยู่ในระดับต่ำ อาจไม่คุ้มกับเงินภาษีที่รัฐใช้ในการลงทุนจำนวนมหาศาล และ (3) หน่วยงานของรัฐบางหน่วยงานไม่ประสงค์ที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลลับหรือที่ต้องการปกปิด แต่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้คำตอบว่า รัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือด้วยการอุดหนุนค่าใช้จ่ายแก่ผู้มีรายได้ต่ำได้เรียนรู้และสามารถเข้าถึงข่าวสารและบริการของรัฐอย่างทั่วถึง ส่วนอัตราการใช้บริการผ่านสื่อยังอยู่ในระดับต่ำนั้น คงเป็นเพราะเป็นงานที่เพิ่งเริ่มต้น ต่อไปในอนาคตอันใกล้นี้ อัตราการใช้บริการจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว สำหรับความร่วมมือการเผยแพร่ข่าวสารกับองค์กรบางองค์กรนั้น จำเป็นที่จะต้องใช้เวลาในการปรึกษาหารือถึงความเป็นไปได้ในการนำเสนอข้อมูลปกปิดที่สำคัญ

เศรษฐกิจและสังคม

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1962 รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 (ค.ศ. 1962-1967) เป้าหมายการพัฒนาก็คือการทำให้ประเทศเป็นสังคมอุตสาหกรรม และเน้นการผลิตเพื่อการส่งออก ต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (ค.ศ. 1972-1977) ได้เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักและเคมีภัณฑ์ ในขณะที่ทศวรรษที่ 1990 อุตสาหกรรมด้านอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีการสื่อสารได้รับ

การสนับสนุนอย่างจริงจัง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเป็นไปตามที่ประสงค์ กล่าวคือ ในปี ค.ศ. 2004 ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติเท่ากับ 925.1 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และประชากรมีรายได้ต่อหัว 19,200 เหรียญต่อปี เมื่อเทียบกับจำนวน 2.3 พันล้านเหรียญ และ 87 เหรียญตามลำดับ ในปี ค.ศ. 1962 ประเทศนี้สามารถผลิตสินค้าได้เกือบทุกประเภทเพื่อการส่งออก เช่น เรือเดินสมุทร รถยนต์และรถบรรทุก เครื่องจักรกล เคมีภัณฑ์ สินค้าประเทอเล็กทรอนิกส์ - ตู้เย็น เครื่องเสียง วิทยุโทรทัศน์ แผงวงจรไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ตลอดจนเครื่องเขียน - ดินสอ ปากกา ฯลฯ

เกาหลีได้มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่าร้อยละ 10 ในทศวรรษที่ 1960 และอยู่ในระดับสูงในทศวรรษที่ 1970 1980 และ 1990 เรื่อยมา และเป็นร้อยละ 4.6 ในปี ค.ศ. 2004 แม้ประเทศจะประสบวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงในปี ค.ศ. 1980 (เกิดภาวะสับสนภายหลังการอาสัญกรรมของประธานาธิบดีปัก จุงฮี) และ ค.ศ. 1997 (เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในเอเชีย) แต่ก็พลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส โดยสามารถแก้ไขปัญหาลูกกลับคืนสู่ภาวะปกติได้ภายในช่วงระยะเวลาอันสั้น และก้าวกระโดดไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองในกาลต่อมา

ในด้านสังคมนั้น คนเกาหลีใต้ต่างมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีถนนหนทาง ตึกรามบ้านช่องและสาธารณูปโภคเช่นประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งแตกต่างอย่างสิ้นเชิงในช่วงหลังสงครามเกาหลี (ค.ศ. 1950-1953) ที่สภาพบ้านเมืองเต็มไปด้วยซากปรักหักพัง ผู้คนไร้ที่อยู่อาศัยและความอดอยากยากไร้มีปรากฏไปทั่ว คนเกาหลียุคใหม่ต่างภาคภูมิใจในชาติของตนเองที่มีความทันสมัย เจริญก้าวหน้า และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก อีกทั้งสามารถจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ในปี ค.ศ. 1986 และกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนในปี ค.ศ. 1988 (เป็นชาติที่สองในเอเชียที่จัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกต่อจากญี่ปุ่นซึ่งจัดขึ้นในปี ค.ศ. 1964)

ท่ามกลางความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภายหลังที่ได้ร่วมกันสร้างชาติมากกว่า 40 ปี ให้มีความแข็งแกร่ง ผลของการพัฒนาเป็นที่ประจักษ์ชัดก็คือ ประชากรที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมและในภาคบริการนั้น บางกลุ่ม เช่น คนงานกรรมกร ได้ถูกทอดทิ้งให้ตกอยู่ในสถานะที่ลำบากยากแค้น และมีจำนวนร้อยละ 4 ที่ดำรงชีวิตอยู่ใต้เส้นความยากจน (below poverty line) ในขณะที่เจ้าของธุรกิจขนาดใหญ่ หรือเซโบล์จำนวนราว 50 กลุ่ม

และผู้ประกอบการขนาดกลางได้รับประโยชน์มหาศาล โดยมีทรัพย์สินรวมกันมากกว่าร้อยละ 40 ของทั้งประเทศ สถานการณ์ดังนี้ก่อให้เกิดช่องว่างของรายได้ที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นทุกปี ส่วนผู้ประกอบการอาชีพทางการเกษตรกรรมอยู่ในสภาพที่พอเลี้ยงตัวเองได้

เมื่อประเทศเกิดวิกฤติทางการเงินในปี ค.ศ. 1997 ประชาชนชั้นกลางและชั้นต่ำต่างกล่าวหาว่าแซบโบล์เป็นตัวละครสำคัญ ทั้งนี้เป็นเพราะ (1) ใช้การบริหารงานแบบธุรกิจครอบครัวที่ไร้ประสิทธิภาพ (2) ขยายธุรกิจเสมือนหนวดปลาหมึกไปในกิจการมากกว่า 30-40 สาขาทั้ง ๆ ที่ไม่มีความชำนาญในการประกอบธุรกิจบางสาขา จึงประสบกับการขาดทุน (3) ไม่มีการศึกษาวิจัยความเป็นไปได้และมองศักยภาพของตลาดที่จะรองรับผลผลิต และ (4) ตักตวงกอบโกยผลประโยชน์ในการทำธุรกิจให้แก่ครอบครัวและพวกพ้อง ด้วยเหตุนี้คนงาน กรรมกรและชาวนา นักศึกษาและพนักงานบริษัทระดับล่างต่างทะเลาะแค้นเสียงเลือกนายโรห์ มูเฮียน ผู้ซึ่งประกาศนโยบายไม่เป็นมิตรกับผู้ประกอบการขนาดใหญ่ และเน้นความเป็นธรรมทางสังคมให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำประเทศในการเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งที่ 16

เมื่อนายโรห์เข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการและได้ประกาศนโยบายการปฏิรูปสวัสดิการทางสังคมใหม่ขึ้นนั้น เหล่านักการเมืองฝ่ายอนุรักษนิยมได้รวมตัวกันยื่นญัตติไต่สวนเพื่อถอดถอนเขาออกจากตำแหน่งภายหลังที่เขาอยู่ในตำแหน่งได้เพียง 13 เดือน ต่อมาแม้เขาจะพ้นข้อกล่าวหาและกลับเป็นประมุขของประเทศใหม่อีกครั้ง เขาก็ไม่อาจทำอะไรได้มากนัก ทั้งนี้เป็นผลมาจากข้อจำกัดทางโครงสร้างทางเศรษฐกิจในระบบทุนนิยมที่รัฐจะต้องส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและให้มีการดำเนินธุรกิจแบบเสรี ในขณะที่เขาต้องดำเนินงานตามนโยบายเพื่อประชาสังคมแก่ผู้ที่สนับสนุนเลือกเขาขึ้นเป็นประธานาธิบดี นายโรห์จึงต้องพบกับทางสองแพร่งที่เขาไม่อาจเป็นปฏิปักษ์ต่อแซบโบล์ มิฉะนั้น เศรษฐกิจของชาติจะพังพินาศ แต่เขาก็ไม่อาจใช้นโยบายเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมได้อย่างเต็มที่และเป็นอิสระ

สถานการณ์ของเกาหลีใต้จะเป็นอย่างไรต่อไป เป็นเรื่องที่น่าจับตามองยิ่งนัก

หนังสือและเอกสารแนะนำที่ควรอ่านเพิ่มเติม

- ดำรงค์ ฐานดี, เกาหลีใต้: บทบาทของรัฐในการพัฒนาประเทศ. โครงการเกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
พิมพ์ใหม่ที่สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2537. (รหัสหนังสือ SO 474 (S))
- ดำรงค์ ฐานดี, การเมืองเกาหลี. (รหัสหนังสือ AN 353 (S)) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547.
- สำนักงานข่าวสารเกาหลี, สารานุกรมเกี่ยวกับเกาหลี. กรุงเทพฯ: บริษัทเดอะแอสเคอแมค แอนด์ พริ้นติ้ง จำกัด, 2546.
- เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ (แปล), การเมืองเกาหลีใต้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2547.
- ดำรงค์ ฐานดี, สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี. (รหัสหนังสือ AN 353X กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547.
- , "e-government," Korea Now. vol. 34 no. 6 March 19, 2005. Pp. 4-13.
- Lee Jin-woo, "E-Government Brings Significant Change," Korea Time. May 24, 2005.
- , "South Korea"; "North Korea," The World Factbook.
<http://www.odci.gov/cia/publications/factbook/geos/kn.html>